

دنیای انرژی

فصلنامه بین‌المللی، خبری، آموزشی، تحلیلی و پژوهشی

شماره چهارم - تابستان ۱۳۹۲ - ۱۱۰۰۰ تومان

توجه به بخش خصوصی نفت اولویت دولت جدید

سوآپ زنده می‌شود؟

اعضای اوپک و صادرات فرآورده‌های نفتی

غرب خود را از پتروشیمی ایران محروم کرد

This document has been edited with **Infix PDF Editor** - free for non-commercial use.

To remove this notice, visit:
www.iceni.com/unlock.htm

این فصلنامه را می‌توانید در www.opex.ir ببینید

صاحب امتیاز:

اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی
مدیر مسئول:
دکتر سیدحمید حسینی
شورای سر دبیری:
وحید ابراهیمی، دکتر سیدمحمد حسینی
مهندس احمد صرامی، مهندس نیما اسلامی
و محسن طارمیان

دبیر تحریریه: رضاضی

دبیر اجرایی: محسن جندقی
هیأت تحریریه:

پوریا صادقی، اسدالله خسروی
شهاب‌الدین زمانی، طاهره جاهدی
یلدا یزدان‌فرجی، سیده‌هاجر معجزی
ابوذر بیاری، سلمان قاسمیان، نسیم ندایی

مدیر هنری:

حمیدرضا یزدان‌فرجی

دبیر عکس:

امیر نریمانی

طراح لوگو:

سینا روح

نمونه خوانی و تصحیح:

حسین رستمی

چاپ: دلکده

خیابان دماوند- روبروی بیمارستان بوعلی
خیابان بخشی‌فر - پاساژ دماوند پلاک ۴
تلفن: ۷۷۵۴۸۴۷۰
تیراژ: ۵۰۰۰ نسخه

مطالب نشریه لزوماً نظر اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران نبوده و صرفاً دیدگاه نویسندگان و منبع مطلب می‌باشد.

تجربیات

انتخابات

اخبار

سازمان

- نفت و فرآورده‌های نفتی در دولت یازدهم
- جایگاه بخش خصوصی در تحقق شعار حماسه اقتصادی
- توجه به بخش خصوصی نفت اولویت دولت جدید
- بخش خصوصی نفت حلقه گمشده بودجه ۹۲
- تحریم‌ها فرصتی طلایی
- سبب صادرات محصولات پتروشیمی ایران متنوع‌تر می‌شود
- مشکلات پتروشیمی ریشه در نگاه دولت دارد
- سهم ایران از تولید محصولات پتروشیمی خاورمیانه به ۴۱ درصد می‌رسد
- غرب خود را از پتروشیمی ایران محروم کرد
- خوراک پتروشیمی‌ها ارزان می‌شود
- انتخاب اعضای هیأت‌مدیره کلید خورد
- عملکرد دوره پنجم هیأت‌مدیره اتحادیه
- خلاء صادرات نفت با صادرات فرآورده‌های نفتی پر می‌شود
- صادرات فرآورده‌های نفتی در کشورهای عضو اوپک چگونه است؟
- چگونگی سازوکار مصرف نفت کشورهای مختلف
- سوآپ زنده می‌شود؟
- پالایشگاه‌های ۴۰ میلیون دلاری!
- آنکارا و رویای شکلگیری چهارمین هاب انرژی اروپا
- چرا نفت نیجریه نمی‌تواند جایگزینی برای نفت ایران باشد؟
- تولید انرژی پاک با سلول‌های خورشیدی
- افزایش محصول یا حفظ محیط زیست
- نمایشگاه بین‌الملل در عرصه تعاملات ملی
- ابهامات مصوبه مجلس درباره سهم صندوق توسعه ملی از درآمد پالایشگاه‌ها

آدرس نشریه: خیابان دکتر بهشتی، خیابان مفتاح شمالی، خیابان نقدی، پلاک ۱۰، طبقه اول

«امید» به «تدبیر»

وحید ابراهیمی*

«من می‌خواهم بگویم همه چیز با تدبیر و امید و با کلید تدبیر حل خواهد شد. شما بدانید (با این کلید) مسئله هسته‌ای و تحریم‌ها هم حل خواهد شد و رونق اقتصادی هم ایجاد خواهد شد.» در رقابت های انتخاباتی ۲۴ خرداد ماه در نتیجه خلق حماسه ای به یادماندنی، مردم ایران حجت‌الاسلام حسن روحانی را به عنوان یازدهمین رئیس‌جمهور خود برگزیده و سکان هدایت قوه مجریه را به وی سپردند. این

انتخاب بارقه‌هایی از «امید» را در دل همه شهروندان بوجود آورد تا «کلید» خروج از مشکلات و نابسامانی‌های سیاسی و اقتصادی داخلی و خارجی گریبانگیر کشور را در دستان وی ببینند.

همانگونه که می‌دانیم در طول سال‌های اخیر نه تنها فشارهای اقتصادی خارجی بر اقتصاد ایران به شکلی بی‌بدیل اعمال گردیده است بلکه ندانم‌کاری‌های داخلی نیز پنجه بر زخم این اقتصاد بیمار کشیده است. دو راهبرد رئیس‌جمهور منتخب در سیاست‌های کلی اقتصادی، «تولید ثروت ملی» و «توزیع عادلانه ثروت ملی» است که به اعتقاد وی اگر در کشور ثروت ملی تولید نشود، باید فقر توزیع شود.

باور داریم که جایگاه ایران با داشتن منابع غنی هیدروکربوری، موقعیت استراتژیک جغرافیایی، همجواری با دریای عمان و خلیج فارس، نیروی انسانی ماهر، شرکت‌های طراحی مهندسی کارآمد و پتانسیل بازارهای ملی، منطقه‌ای و حتی بین‌المللی به هیچوجه نمی‌تواند جایی باشد که بر آن ایستاده است!! پرهیز از خام‌فروشی، اتکا و اطمینان به توان تولیدکنندگان داخلی و رفع موانع اداری و قوانین دست و پاگیر می‌تواند ضمن ایجاد توسعه پایدار در صادرات غیر نفتی، حجم بالایی از ارز مورد نیاز ایران را نیز تامین کند. بر مبنای همین اصل رئیس‌جمهور منتخب نیز در فعالیت‌های انتخاباتی خود به صراحت به این مسأله اشاره کردند: «اگر نفت را استخراج و تبدیل به انواع فرآورده کنیم و بفروشیم ارزش آن چند برابر خواهد بود اما اگر به صورت خام صادر شود حتی گاهی یک دهم قیمت آن نیز در اختیار ما قرار نمی‌گیرد.»

از آنجا که بخشی از مشکلات اقتصادی داخلی و حجم عمده‌ای از معضلات مربوط به صادرات کشور، با سیاست خارجی کشور گره خورده است، اصل تنش‌زدایی و تدبیر در زمینه مباحث بین‌المللی می‌تواند علاوه بر کاهش تاثیر تحریم‌های غرب بر علیه ایران در این زمینه، راه را بر توسعه بازارهای هدف بگشاید.

اجرای وعده‌های انتخاباتی ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران، می‌تواند زمینه را برای بالفعل درآوردن توان موجود در شرکت‌ها و متخصصان خصوصی فعال در این عرصه و همچنین ایجاد انقلابی در صادرات فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران را به منصه ظهور برساند.

اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی کشور به همراه رودخانه عظیم مردم ایران دل به «تدبیر» دولتمردان دوره یازدهم سپرده و آمادگی کامل دارد در تکمیل دومین هدف امسال یعنی حماسه اقتصادی یار و همراهشان باشد. انشاءالله

*دبیرکل اتحادیه صادرکنندگان
فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی

۱۶

۱۹

۲۰

۲۲

۲۶

۲۷

۲۸

۲۹

۳۱

۳۴

۳۸

۴۲

۴۶

۴۸

۵۲

۵۶

۶۰

۶۲

۶۴

۶۶

۶۸

۷۱

۷۵

اولویت‌های انرژی کابینه روحانی چیست؟

نفت و فرآورده‌های نفتی
در دولت یازدهم

صنعت نفت مزیت نسبی ایران است که با استفاده درست از این مزیت نسبی موتور اقتصاد حرکت می‌کند و می‌تواند موجب رشد دیگر صنایع شود از این رو رئیس‌جمهور آینده باید به چند نکته اساسی در صنعت نفت از جمله ارزش افزوده توجه کند.

صنعت نفت مهمترین مزیت نسبی ایران نسبت به دیگر کشورها است و این صنعت می‌تواند موتور محرک اقتصاد و دیگر صنایع کشور شود.

به همین دلیل چند نکته اساسی در حوزه نفت و گاز مطرح است که باید رئیس‌جمهور منتخب و دولت یازدهم به آنها توجه داشته باشد، تا در کنار رشد صنعت نفت شاهد رشد و توسعه دیگر صنایع باشیم.

محمدحسین سیف الهی مقدم

۲۵۰ میلیون متر مکعب گاز را به میادین خود تزریق کنیم که متأسفانه هنوز هم نصف این میزان نیز انجام نشده است.

بحث استفاده از دانش فنی نیز یکی دیگر از نقاط ضعف در صنعت نفت و گاز کشور است، به طوری که در حوزه پژوهشی و فناوری هنوز نتوانستیم دانش فنی که چندین بار از کشورهای مختلف دریافت کردیم را بومی سازی کنیم.

ما باید بدانیم همین مقدار نفت و گازی را که تولید می‌کنیم، چگونه مصرف کنیم، به این معنی که اکنون چند درصد صادرات و چند درصد در داخل کشور مصرف شود.

هم اکنون استفاده از نفت در داخل کشور فاصله زیادی با صادرات دارد و این به منزله خام فروشی است، بنابراین باید برای جلوگیری از خام فروشی فکر جدی کرد.

باید بدانیم که تنها علت خام فروشی عدم توسعه صنایع پایین دستی نیست و مهمترین آن بحث اتکای بودجه به نفت خام است، بنابراین باید در قدم اول از این وابستگی جدا شویم و بعد به فکر توسعه صنایع پایین دستی باشیم.

توجه ویژه به بخش خصوصی

باید گفت اولین زنجیره ارزش پس از استخراج نفت بحث پالایش است، بنابراین در اولین قدم باید ظرفیت پالایشی را افزایش دهیم.

براساس آمارهایی که در وزارت نفت داشتیم، بعد از انقلاب اسلامی تنها ۲ پالایشگاه از ۹ پالایشگاه موجود در کشور را احداث کردیم و نتوانستیم از ظرفیت خود آنها نیز استفاده کنیم.

هم اکنون یک میلیون و ۸۵۰ هزار بشکه نفت در داخل کشور پالایش می‌کنیم که براساس برنامه باید ۳ میلیون بشکه نفت را پالایش می‌کردیم.

بنابراین وضعیت موجود یعنی عدم وجود عزم جدی برای افزایش ظرفیت در پالایشگاه‌ها است.

ولی باید گفت برای تامین منابع مالی در داخل کشور هیچ برنامه خاصی نداریم و در واقع تمام راه‌ها را امتحان کرده‌ایم و حتی به صورت موازی نیز تمام راه کارها را باهم پیش می‌بریم.

بنابراین مشکل اصلی ما نداشتن برنامه برای جذب منابع داخلی است که از این کار انجام شود، تا حد بسیار زیادی مسئله تامین مالی حل خواهد شد.

از طرف دیگر نیز هیچ برنامه مشخصی برای توسعه میادین مشترک وجود ندارد که به عنوان مثال به پارس جنوبی می‌پردازیم.

هم اکنون ۱۰ فاز از پارس جنوبی در حال تولید گاز است و ۱۴ فاز نیز باهم در حال توسعه هستند و هنوز به تولید نرسیده‌اند، اکنون که به مشکلات مالی برخورد کردیم، موجب شده است تا توسعه این ۱۴ فاز نیازمند سرمایه‌گذاری بسیار زیادی باشد.

بهتر آن بود که ما مرحله به مرحله در توسعه فازها کار می‌کردیم و با توسعه یک فاز دیگر را توسعه می‌دادیم.

مهمترین بحث در صنعت نفت برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری است و باید بدانیم که کدام میدان باید زودتر به بهره برداری برسد، اگر بحث میادین مشترک مطرح می‌شود، الان ۲۸ میدان مشترک داریم و باید براساس اولویت بندی اقدام به توسعه این میادین کنیم.

تولید صیانتی و استفاده از ظرفیت داخلی

دولت باید یک برنامه جامعی برای تولید صیانتی از میادین نفتی و گازی داشته باشد. یک مشکل اساسی داریم و آنهم ضریب بازافت اندکی است که نسبت به دیگر کشورها داریم. در میادین نفتی به خاطر عدم وجود تکنولوژی‌های جدید در ازدیاد برداشت باید براساس برنامه روزانه

ایران هم اکنون در میان کشورهای جهان دارای رتبه اول ذخایر نفتی و گازی است به این مفهوم که دارای ۳۴ تریلیون متر مکعب گاز و حدود ۱۵۶ میلیارد بشکه نفت قابل استحصال است و این یعنی دارنده ظرفیت عظیم خدادادی که باید از آن بهتر از گذشته استفاده کرد.

براساس آموزه‌های دینی آموخته‌ایم، هنگامی می‌توانیم شکر این نعمت خدادادی را به جای آوریم که از آن بهتر و بهینه‌تر استفاده کنیم و به این موضوع نیز واقفیم که اگر از این نعمت بهینه استفاده نشود، می‌تواند تبدیل به نعمت شود و مشکلاتی را برای کشور ایجاد کند.

تامین منابع مالی داخلی
اولویت اصلی صنعت نفت و گاز

اگر منابع نفتی و گازی کشور را به دو دسته تقسیم کنیم، خواهیم دید که دو دسته میدان نفتی و گازی در کشور داریم که شامل میادین توسعه یافته و توسعه نیافته می‌شود که مشکل کمبود منابع مالی مهمترین بحث در صنعت نفت و گاز است.

به عنوان مثال در پارس جنوبی به حجم زیادی از منابع مالی نیازمندیم تا بتوانیم با کشور رقیب که همان قطر است، رقابت کنیم.

در دوره‌ای بنابه فرمایشات و رهنمودهای مقام معظم رهبری توجه به میادین نفتی و گازی و به خصوص میادین مشترک شروع شد، ولی اخیراً بحث تامین مالی با تحریم‌ها با مشکلاتی روبه رو شده است.

متأسفانه شاهد هستیم که شرکت‌های چینی آنهم به دلایلی برای تامین مالی به پروژه‌های نفتی وارد شده‌اند و حتی به دنبال جذب سرمایه با روش‌های غیر اصولی از دیگر کشورها مانند روسیه و هند هستیم.

شاهد هستیم که شرکت‌های چینی آنهم به دلایلی برای تامین مالی به پروژه‌های نفتی وارد شده‌اند و حتی به دنبال جذب سرمایه با روش‌های غیر اصولی از دیگر کشورها مانند روسیه و هند هستیم

بسیار کم است. باید گفت شرکت ملی نفت سالهای گذشته با بخش خصوصی تفاهم‌نامه‌ای امضا کرد که در این تفاهم‌نامه نوشته شده است، شرکت ملی نفت خوراک مورد نیاز پالایشگاه‌ها را تأمین می‌کند و علاوه بر آن این مجتمع‌های پالایشی باید فرآورده خود را به شرکت ملی نفت و شرکت ملی پالایش و پخش بفروشند که اگر این کار را انجام ندهند، خوراک تحویلی به این مجتمع‌های پالایشی قطع خواهد شد که این موضوع یکی از مشکلاتی است که برای مجتمع‌های پالایشی خصوصی پیش می‌آید.

دولت باید به این نکات توجه کند، به نظرم علاوه بر اینکه ما تصمیم برای احداث یکسری پالایشگاه بزرگ در داخل کشور داریم، باید یکسری پالایشگاه کوچک را هم راه‌اندازی کنیم، مثلاً برای یک پالایشگاه ۲۰۰ هزار بشکه‌ای حدود ۶ هزار میلیارد تومان سرمایه‌گذاری لازم است. در حالی که برای پالایشگاه ۳۰ تا ۴۰ هزار بشکه‌ای سرمایه‌گذاری مورد نیاز بسیار کم‌تر از این میزان خواهد بود، بنابراین با احداث پالایشگاه‌های کوچک بخش خصوصی می‌تواند در امر ساخت و ساز پالایشگاه‌های بیشتر از گذشته فعال شود.

۳ نکته اساسی دولت در صنعت پالایش

در مجموع می‌توان گفت دولت در حوزه پالایشی باید به ۳ نکته اساسی توجه کند که یکی افزایش ظرفیت با این رویکرد که علاوه بر مصرف داخل باید صادرات فرآورده‌های باکیفیت نفتی را داشته باشیم.

کشورهای اروپایی و آمریکایی در ۱۰ تا ۱۵ سال گذشته هیچ افزایش ظرفیت پالایشی نداشتند و تنها آنها به فکر افزایش بهره‌وری و بهینه‌سازی پالایشگاه‌های خود هستند و این یک راهبرد اساسی در امر پالایش است و نکته آخر در بحث پالایش نیز تسهیل کردن شرایط برای ورود

است و باید به آن توجه بیشتری داشت و در عوض نفت کوره کم‌توجه‌ترین فرآورده است و این به آن معنی است که باید الگوی تولید فرآورده را در داخل کشور تغییر دهیم.

کشورهایی که در حوزه تولید فرآورده پیش‌تازند مانند نروژ و آمریکا هم اکنون ۴۸ درصد از فرآورده‌هایشان را بنزین تشکیل می‌دهد و نفت کوره نزدیک به ۵ درصد است.

ما یکی از مانورهایی که اخیراً می‌دهیم، روی صادرات فرآورده‌های نفتی است که اگر نگاه کنیم، به آمار خواهیم دید که بخشی عمده‌ای از این آمار صادراتی را نفت کوره تشکیل می‌دهد، به طوری که ما بزرگترین صادرکننده نفت کوره در دنیا هستیم.

باز باید تأکید کرد که کیفیت فرآورده‌های تولیدی در ایران بسیار پایین است. ما برای ارزیابی کیفیت فرآورده‌هایی مانند بنزین و گازوئیل عددی به عنوان عدد اکتان یا درجه آرام‌سوزی داریم که استاندارد جهانی حدود ۹۶ به بالاست، اما کیفیت بنزین تولیدی ایران دارای عدد اکتان ۸۵ است که علت آن نیز قدمت پالایشگاه‌های ماست که البته باید گفت، این عدد اکتان در سالهای اخیر به ۸۵ رسید و در گذشته تنها بین ۶۰ تا ۷۰ بود.

خصوصی سازی واقعی در پالایشگاه‌ها

پس از تصویب اصل ۴۴ قانون اساسی وزارت نفت نمی‌تواند دیگر در پالایشگاه‌ها سرمایه‌گذاری کند و اکنون ۳ پالایشگاه توسط وزارت نفت در حال ساخت است که با مشکلات مالی عده‌ای مواجه شده، بنابراین حتماً باید یک مجموعه خصوصی وارد این عرصه شود، اکنون با بررسی‌های صورت گرفته تعداد زیادی مجوز برای احداث پالایشگاه‌ها صادر شده است، اما سرمایه‌گذاران بنا به دلایلی که در زیر می‌آید، نمی‌توانند در حوزه پالایشگاهی سرمایه‌گذاری کنند، زیرا بازگشت سرمایه آنها

اگر بخواهیم از سال ۷۴ تاکنون این عدم افزایش ظرفیت را بررسی کنیم، به این نتیجه می‌رسیم که ما به خام‌فروشی تمایل داشتیم.

اگر بخواهیم حوزه پالایش را یک تقسیم‌بندی کنیم، به دو موضوع کمبود ظرفیت و عدم بهینه‌سازی پالایشگاه‌ها برخورد خواهیم کرد که موجب می‌شود فرآورده تولیدی داخل کشور از کیفیت پایینی برخوردار باشد.

طی ۱۶ سال گذشته ایران یکی از بزرگترین واردکنندگان بنزین بوده است، به طوری که نفت را در اختیار دیگر کشورها قرار می‌دادیم و آنها به ما فرآورده می‌فروختند.

به طوری که می‌توان گفت، قیمت فرآورده آنها چندین برابر قیمت نفت خامی بود که ما در اختیارشان قرار می‌دادیم. متأسفانه در دولت قبلی به بخش خصوصی نفت توجه چندانی نداشت اما پتانسیل بخش خصوصی نفت کشور آن قدر زیاد است که دولت می‌تواند از این ظرفیت‌ها برای رشد صادرات فرآورده‌های نفتی و کاهش خام‌فروشی استفاده فراوانی کند.

عدم استفاده از ظرفیت اسمی پالایشگاه‌ها

از سوی دیگر باید گفت، ظرفیت اسمی پالایشگاه‌ها با ظرفیت عملیاتی آنها متفاوت است و این به آن معنی است که ما یک پالایشگاه برای مقدار معینی خوراک تهیه کردیم، ولی از ظرفیت کامل آن استفاده نمی‌کنیم.

به دلیل قدمت پالایشگاه‌ها اب خود همین فرآورده‌هایی را تولید کنیم، از نظر کیفی با الگوهای جهانی تفاوت زیادی دارد.

هم اکنون ۵ فرآورده در پالایشگاه‌ها تولید می‌شود که عبارتند از: بنزین، گازوئیل، سوخت جت، نفت سفید و نفت کوره باید گفت، در ایران میانگین تولید بنزین از کل فرآورده‌ها حدود ۱۷ درصد است و نفت کوره ۲۸ درصد را شامل می‌شود، در حالی که بنزین پرکاربردترین فرآورده

شرکت ملی نفت
سالهای گذشته با بخش
خصوصی تفاهم‌نامه‌ای
امضا کرد که طبق آن
نفت خوراک مورد نیاز
پالایشگاه‌ها را تأمین
می‌کند و علاوه بر آن
این مجتمع‌های پالایشی
باید فرآورده خود را به
شرکت ملی نفت
بفروشند

به سیاست‌های سنگاپور در توسعه پتروشیمی باید گفت این کشور سعی کرده است پتروشیمی‌های خود را به صورت متوازن و موازی توسعه دهد، یعنی اگر صنایع بالادستی را احداث می‌کنیم، به همان نسبت و بلکه بیشتر در صنعت پایین دست پتروشیمی سرمایه‌گذاری کرده‌اند، اکنون به نظر می‌رسد وضعیت تکمیل صنایع بالادست پتروشیمی در ایران وضعیت خوبی دارد و باید به دنبال احداث زنجیره ارزش پایین‌دستی در پتروشیمی باشیم.

در احداث واحدهای پتروشیمی به بازارهای جهانی دقت کنیم

حتماً در احداث واحدهای پتروشیمی باید بازارهای جهانی را مدنظر قرار دهیم، مثلاً ما در یک واحد پتروشیمی که متانول تولید می‌کرد، موجب شدیم که وضعیت تولید جهانی متانول را بر هم بزنیم در صورتی که هم اکنون متانول از کمترین استقبال در صنایع پایین‌دست پتروشیمی برخوردار است، زیرا دیگر کشورها متانول را حذف کرده و از گاز به دنبال تهیه سوخت مایع پاک هستند اما ایران هنوز متانول تولید می‌کند و می‌خواهد از این متانول برای تولید صنایع پایین‌دستی استفاده کند.

دولت آینده برای حوزه پتروشیمی برنامه‌های دقیق‌تر و بهتری باید داشته باشد و وضعیت موجود در بازارهای جهانی پتروشیمی را نیز مورد مطالعه قرار دهد و به این نکته توجه کنند که زمان آن رسیده که به جای احداث واحدهای پتروشیمی بالادست به تکمیل زنجیره ارزش روی بیاوریم.

سیاست‌گذاری در صنعت پتروشیمی پایین دست

باید تعیین قیمت خوراک پتروشیمی را هر چه زودتر انجام دهیم، زیرا قیمت گازی که در اختیار واحدهای پتروشیمی قرار می‌گیرد، نسبت به دیگر کشورها بسیار پایین‌تر است و این ارزان بودن قیمت خوراک موجب شده است، تا بخش خصوصی هرگز به فکر احداث واحدهای پایین‌دست پتروشیمی نباشد.

بنابراین علاوه بر برنامه‌ریزی باید سیاست‌گذاری مناسبی نیز در تکمیل زنجیره ارزش پتروشیمی‌ها داشته باشیم و این سیاست‌گذاری به این معنی نیست که یک سیاست تکلیفی ایجاد کنیم، باید شرایط را به گونه‌ای بچینیم که واحدهای خصوصی چاره‌ای جز ورود به صنایع پایین‌دست پتروشیمی نداشته باشند.

ما نمی‌توانیم از یک طرف واحدهای پتروشیمی بالادست را با سیاست‌هایی که اکنون داریم توسعه دهیم و در حرف بخواهیم زنجیره ارزش پتروشیمی را تکمیل کنیم.

هم اکنون نیز خوشبختانه شرکت ملی صنایع پتروشیمی به این نتیجه رسیده برای آنکه بتواند ارز آوری بیشتری داشته باشد، باید به دنبال توسعه صنایع پایین‌دستی و تکمیل این زنجیره ارزش تا آخرین حلقه در داخل کشور باشد.

از حاشیه سود کمتری نسبت به زنجیره‌های اول برخوردار باشد.

این نکته را فراموش کرده‌ایم که محصولات زنجیره‌ای پایین‌دست از ارزش افزوده بیشتری برخوردار هستند.

بخش خصوصی دغدغه‌ای برای ورود به زنجیره پایین‌دستی ندارد

اغلب پتروشیمی‌هایی که هم اکنون خصوصی هستند، به دنبال حاشیه سود خود هستند و می‌خواهند این سود را افزایش دهند و هیچ دغدغه‌ای برای توسعه محصولات پایین‌دستی ندارند.

در واحدهای پتروشیمی با خوراک مایع نیز بحث دیگری مطرح است چون پتروشیمی‌های گازی از حاشیه سود بالاتری برخوردار هستند، بنابراین سیاست‌گذاری‌های دولت بر این مبنا بوده است که بیشتر واحدهای پتروشیمی با خوراک گازی احداث شوند و اگر پتروشیمی با خوراک مایع در کشور داریم، مربوط به سالهای گذشته است این نکته بسیار حائز اهمیت است که زنجیره ارزش افزوده در پتروشیمی‌های با خوراک مایع بسیار طولانی‌تر و باصرفه‌تر نسبت به پتروشیمی‌های با خوراک گازی است.

باید گفت احداث پتروشیمی با خوراک گازی هزینه کمتری دارد و البته سود بسیار زیادی را به جیب سرمایه‌گذار واریز خواهد کرد.

بنابراین دولت باید تصمیم بگیرد که صنعت پتروشیمی را نیز بر اساس یک برنامه‌ریزی دقیق توسعه دهد، ولی متأسفانه همان‌طور که در آمارهای موجود در شرکت ملی صنایع پتروشیمی دیده می‌شود، بیشترین توجه به صنایع بالادستی پتروشیمی است.

در دنیا بیشترین زنجیره ارزش افزوده در صنعت پتروشیمی متعلق به کشورهای آلمان و سنگاپور است و این دو کشور می‌توان گفت که یک زنجیره ارزش کاملی در صنعت پتروشیمی دارد، با نگاهی

مجموعه‌های خصوصی است که باید در این مورد به این نکته اساسی توجه داشت، اگر ما می‌گوییم پالایشگاه‌های ما در کشور خصوصی هستند، تنها این از لحاظ حرف است و در عمل هیچ اتفاق خصوصی‌سازی در پالایشگاه‌ها رخ نداده و باید خصوصی‌سازی در پالایشگاه‌ها از حالت اسمی خارج شده و واقعی شود.

نگاه ویژه به پتروشیمی‌های پایین دست

نکته آخر در بحث صنعت نفت توجه به صنعت پتروشیمی است. در بخش پتروشیمی نیز تاکنون بیشتر سیاست‌گذاری‌ها در بالادست پتروشیمی و یا همان زنجیره اول محصولات پتروشیمی بوده است، به این دلیل که در برنامه‌ریزی‌هایی که صورت گرفته بیشتر از لحاظ کمی در تولید توجه داشتیم، مثلاً در برنامه پنجم باید به یک میزان مشخصی از تولید محصولات پتروشیمی برسیم، اما در این برنامه کمترین توجه به تفکیک محصولات و کیفیت آنها اشاره شده است.

بنابراین در حلقه‌های پایین‌دست پتروشیمی هیچ گونه هدف‌گذاری نشده و بیشترین توجه به بالادست پتروشیمی بوده است.

صنایع بالادست پتروشیمی براساس نوع خوراکی که دریافت می‌کند، به دو دسته پتروشیمی‌های گازی و پتروشیمی‌های با خوراک مایع تقسیم می‌شود و در واقع واحدهای پتروشیمی که خوراک آنها گاز است، بنابراین خوراک ارزان‌قیمتی را این واحدهای پتروشیمی دریافت می‌کنند و محصولات صادراتی آنها دارای سودهای کلانی است که این موضوع موجب شده است، صنایع پایین‌دستی پتروشیمی مورد توجه قرار نگیرد.

همچنین بیشترین توجه به محصولات بالادستی پتروشیمی می‌شود و این تفاوت قیمت در خوراک و محصولات صادراتی موجب شده است، بخش خصوصی نیز چندان رغبتی به ورود به صنایع پایین‌دستی پتروشیمی نداشته باشند و حتی ممکن است که زنجیره‌های پایین‌دست پتروشیمی

دولت آینده برای حوزه پتروشیمی برنامه‌های دقیق‌تر و بهتری باید داشته باشد و وضعیت موجود در بازارهای جهانی پتروشیمی را نیز مورد مطالعه قرار دهد

جایگاه بخش خصوصی در تحقق شعار حماسه اقتصادی

امیر رضا سوری*

کشور بالا برده اند. از اینرو می توان نام گذاری سال ۱۳۹۲ را با توجه به انتظارات مورد نظر از بخش خصوصی براساس قانون سیاست های کلی اصل ۴۴ سال حضور جدی بخش خصوصی در تمامی عرصه های اقتصادی دانست. تردیدی نیست که تحقق این انتظارات و ایفای تعهدات این بخش به اقتصاد کشور نیازمند در نظر گرفتن یکسری ملاحظات اقتصادی و قانونی است. تدوین سازوکارهای مدون و مشخصی در حوزه های مختلف به ویژه در خصوص توانمندسازی بخش خصوصی و نیز همسوسازی قوانین و مقررات با نیازهای بخش خصوصی و حذف مقررات دست و پا گیر و همچنین مشارکت فعال این بخش در ارایه نکته نظرات در تدوین قوانین مرتبط با فضای کسب و کار عواملی است که می تواند در این زمینه راهگشا باشد. از سوی دیگر بخش خصوصی نیز با شناسایی صحیح ظرفیت های تولید و اقتصادی کشور و سوق منابع به آن سمت و نیز استفاده کامل از ظرفیت های ایجاد شده در بخش های مختلف تولیدی می تواند فرصت مناسبی را برای تحقق این شعار ایجاد نماید و با ایجاد و خلق ظرفیت های جدید با بهره گیری از توان نوآوری در سطح کشور به ویژه در صنایع دانش بنیان در فضای تولیدی کشور ایجاد رونق نماید.

*** عضو هیات علمی موسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی**

وری و نیز صیانت از سرمایه های ملی با چالش های جدی مواجه است که می بایست در مرحله نخست این چالش ها شناسایی و رفع گردد تا زمینه برای ایجاد بهره وری و اشتغال پایدار فراهم گردد.

نکته دیگر دولتی و شبه دولتی بودن بخش بزرگی از اقتصاد ایران است، بطوریکه می توان گفت سرنوشت آن به تصمیمات دولت بستگی دارد. لذا برای دخالت دادن بخش خصوصی در اقتصاد به معنای واقعی و خارج کردن آن از دست دولت نیاز به برنامه ریزی مشخص است. در وضعیت فعلی قوانین دست و پا گیر مهمترین مانع در تحقق اهداف تولید است. بسیاری از قوانین موجود در جهت نه تقویت تولید و سرمایه گذاری پایدار بلکه ضد تولید است تصویب قوانین مختلف بدون در نظر گرفتن شرایط و ویژگی های بخش تولید و وجود قوانین متناقض از جمله موانع تولید است. یکی دیگر از مهمترین اقداماتی که دولت باید برای افزایش رغبت بخش خصوصی به سرمایه گذاری انجام دهد کاهش ریسک سرمایه گذاری برای تشویق این بخش به سرمایه گذاری است و زمانی سرمایه بخش خصوصی تنها به سمت اقتصاد سوق پیدا می کند که میزان ریسک سرمایه گذاری در آن پایین باشد اما میزان ریسک سرمایه گذاری در صنعت کشور با نوسانات زیادی مواجه است. تورم، قاچاق، سیاست های متناقض پولی و مالی و بروکراسی عریض و طویل دولتی از جمله عواملی هستند که ریسک سرمایه گذاری را در

پس از ابلاغ سیاست های کلی اصل ۴۴ توسط مقام معظم رهبری، ماهیت نقش آفرینی بخش خصوصی در اقتصاد کشور دستخوش تحولات بزرگی شده است.

براساس این سیاست ها بر تغییر نقش دولت از مالکیت و مدیریت مستقیم بنگاه به سیاست گذاری و هدایت و نظارت، توانمندسازی بخش های خصوصی و تعاونی در اقتصاد و حمایت از آن جهت رقابت کالاهای در بازارهای بین المللی تاکید شد و تعهداتی نظیر شتاب بخشیدن به رشد اقتصاد ملی، ارتقای کارایی بنگاه های اقتصادی و بهره وری منابع مادی، انسانی و فناوری، افزایش رقابت پذیری در اقتصاد ملی و ... بر عهده بخش خصوصی گذارده شده است.

این در حالی است که باور اکثر کارشناسان، خبرگان و مسئولان درهشتمین سال ابلاغ سیاست های کلی اصل ۴۴، هنوز بخش مهمی از اهداف مد نظر محقق نشده، چرا که هنوز رد پای دولت به وضوح در مدیریت شرکت های واگذار شده مشاهده می شود و خبری از ظهور بخش خصوصی و تعاونی و افزایش سهم این دو گروه نیست.

بخش خصوصی ظرفیت های بالایی برای رونق اقتصاد ملی در بخش های مختلف و شکست تحریمها دارد که اغلب زمینه بروز آن در جامعه مهیا نشده است. از اینرو صاحب نظران بر این عقیده اند، موانع موجود برای نقش آفرینی این بخش مهیا نشده است و بسیاری از بنگاه های واگذار شده نه تنها برای مواجهه با مناسبات جهانی آماده نیستند، بلکه با افزایش فشارهای بیشتر دولت های غربی، زمینه دور زدن تحریم ها به شکل گسترده فراهم نشده است.

در صورتی که اگر شرکت های دولتی به ظاهر فروخته شده توسط دولت ها خریداری نمی شود و بخش خصوصی واقعی امکان حضور می یابد، در ۷ سال گذشته می شد به درجه ای از توانمند سازی رسید که اثر تحریم ها حداقل باشد. در این راستا ابتدایی ترین مساله تقویت فرآیند خصوصی سازی است چرا که افراد حقیقی و حقوقی همواره بدنبال کم کردن هزینه ها و بالا بردن کیفیت تولید هستند چرا که به دنبال بازاریابی و در نهایت سود هستند و این سود در بخش خصوصی برنامه ریزی شده تر دنبال می شود.

در حال حاضر عدم حمایت از بخش تولید در کشور دغدغه اصلی همه و به خصوص بخش خصوصی است، توجه به بخش تولید و افزایش بهره

می توان نام گذاری سال ۱۳۹۲ را با توجه به انتظارات مورد نظر از بخش خصوصی براساس قانون سیاست های کلی اصل ۴۴ سال حضور جدی بخش خصوصی در تمامی عرصه های اقتصادی دانست

گفتگوی دنیای انرژی با عضو هیات‌مدیره اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی

توجه به بخش خصوصی نفت اولویت دولت جدید

با روی کار آمدن دولت تدبیر و امید گویا امیدواری به صنعت نفت و مهم‌تر از آن به بخش خصوصی نفت بازگشته است و همه منتظر تغییر در همه حوزه‌ها هستند. در چند سال اخیر به علل گوناگون سوآپ و بنکرینگ ایران عملاً متوقف شد و موانع بسیاری بر سر راه صادرات فرآورده‌های نفتی به وجود آمد. به همین علت بخش خصوصی نفت امیدوار است با روی کار آمدن دولت جدید روح تازه‌ای بر بخش خصوصی نفت دمیده شود. در این باره با سید حمید حسینی عضو هیات‌مدیره اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی گفتگویی انجام دادیم.

اسدالله خسروی

با روی کار آمدن دولت جدید، آینده صنعت نفت و فرآورده‌های نفتی را چگونه پیش‌بینی می‌کنید؟

باتوجه به برنامه‌های مد نظر دکتر روحانی در بحث تعامل با دنیا و رفع تحریم‌ها افق روشنی پیش روی بازار نفت و فرآورده‌های آن و در نهایت اقتصاد کشور مشاهده می‌شود. اگر به موضوع صنعت نفت و توسعه آن نگاه شود خواهیم دید که این صنعت مهم صنعتی برون‌گرا است بنابراین بحث جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی و ورود تکنولوژی مدرن همراه با تامین منابع مالی و تجهیزات و ماشین‌آلات در این بخش ایران به شدت به خارج وابسته‌است، بنابر این صنعت نفت کشور هیچ‌گاه رشد و توسعه نمی‌کند مگر اینکه سرمایه‌گذاری خارجی همراه با دانش فنی و تجهیزات مدرن خارجی به کشور وارد شود.

یعنی می‌توان به پایان تحریم‌ها امیدوار بود؟

باید اعتراف کرد که طی چند سال گذشته صنعت نفت ایران به خاطر فشارهای بین‌المللی و مشکلات تحریمی موجب شد که در تمام حوزه‌ها نیازمند دانش فنی و تجهیزات و سرمایه‌گذاری شویم. از سال ۸۴ به بعد متأسفانه تمام شرکت‌های صاحب اعتبار خارجی از ایران خارج شدند و این موضوع سبب شد مشکلات فراوانی گریبان‌گیر صنعت نفت کشور شود، هرچند تکنسین‌های داخلی تلاش خود را برای بقا و خودکفایی و پیشرفت گذاشتند با این وجود مهمترین حوزه‌ای که باید در دولت آینده به آن توجه ویژه شود حل مشکلات ایران با دنیا برای رفع محدودیت‌های بین‌المللی و دوم بحث توسعه فضای کسب و کار در کشور است که اکنون ما در این دو حوزه بسیار ضعیف عمل کرده‌ایم. زیرا ایران برای رقابتی کردن صنایع خود با دنیا نیازمند توسعه فضای کسب و

کار است تا در اقتصاد رقابتی جهان بتوان حرفی برای گفتن داشته باشیم. متأسفانه رتبه فضای کسب و کار کشور اکنون خیلی ضعیف بوده و در جایگاه ۱۴۸ دنیا قرار دارد. تأکید بر این است که رتبه کسب و کار مورد توجه و خصوصی سازی نیز به معنی واقعی در دولت آینده شکل گیرد تا بارقه‌امیدی به اقتصاد کشور برگردد و حضور بخش خصوصی در تولید و توسعه و ارز آوری اشتغال بیش از پیش پر رنگ‌تر شود.

برای اینکه این اتفاق رخ دهد دولت جدید باید در ابتدا چه کار کند؟

یکی از موضوعات مهم تأکید بر جذب شایسته‌سالاری و آوردن مدیران توانمند، شایسته به میدان اجرا است. چراکه با بازگشت مدیران توانمند به شرکت نفت و صنایع مرتبط با آن، همچنین تشکیل کارگروهی فنی و قوی در این صنعت مهم انسجام و توسعه به ارمغان آورده می‌شود و برنامه‌ریزی دقیقی برای توسعه و پیشرفت طرح‌ریزی خواهد شد. بنابراین با وجود افراد مسلط و کاردان به بدنه صنعت نفت مشکلات عدیده سد راه این صنعت حل می‌شود چراکه طی چند سال اخیر کمتر به این موضوع توجه شده است. البته روابط تیره ایران با دنیا نیز در این مدت مزید بر علت شده بود تا صنعت نفت و سایر صنایع مهم کشور آن‌طوری که باید باشد نتوانند در جایگاه خود قرار گیرند.

در این بین دولت برای بخش خصوصی نفت باید چه کند؟

ارتقاء خصوصی‌سازی صنعت نفت و توسعه پروژه‌های نفتی همراه با توجه به ذخایر خدادادی و تلاش برای اکتشاف و استحصال منابع طبیعی در بخش نفت و گاز و به دنبال آن توسعه صنایع

پتروشیمی و صنایع وابسته زیر مجموعه بی شک نیازمند برنامه‌ریزی دقیق و بهرگیری از تخصص و تجربه متخصصان داخلی و خارجی است که البته علاوه بر این موارد موضوع تامین منابع مالی نیز باید مدنظر قرار گیرد. با یک حساب سر انگشتی می‌توان گفت که ظرفیت تولید فرآورده‌های نفتی کشور اکنون بیش از پنجاه میلیون تن (فرآورده‌های نفتی) است که متأسفانه فقط ۲۰ میلیون تن آن قابل صادرات است. به‌علاوه این که ۱۰ میلیون تن نیز صرف نیازهای داخلی می‌شود. این ظرفیت بسیار بالا در کشور متأسفانه با کمترین استفاده صورت می‌گیرد که این مهم نیازمند ایجاد سرمایه‌گذاری بالا و تخصیص منابع صندوق توسعه ملی به صنعت نفت می‌باشد تا بتوان به این صنعت حیات دوباره بخشیده شود. اکنون که در بیشتر استان‌های کشور کارخانه‌های پتروشیمی نیز فعال و یا در آستانه راه‌اندازی هستند و در کنار آن پروژه بزرگ خط لوله اتیلن غرب برای تامین خوراک مورد نیاز این شرکت‌های عظیم فعالیت می‌کنند در چنین شرایطی زمینه افزایش تولید با ایجاد ارزش افزوده بالا برای تولید انبوه با هدف صادرات محصولات این بخش و ایجاد اشتغالزایی به‌خوبی فراهم است و در دولت آینده باید این موضوع مهم مورد توجه قرار گیرد.

بنابراین برای اینکه بتوان تولید صنایع پتروشیمی‌های کشور را به محصولات نهایی تبدیل کرد و تا حدودی بیکاری از بیشتر استان‌ها رخت بربندد صنعت نفت و پتروشیمی کشور باید با اصلاح ساختاری و مدیریت درست منقلب شود.

همچنین باید برای سوآپ و بنکرینگ کاری کرد.

بله. متأسفانه مدیریت ناکارآمد و سیاست‌گذاری‌های غلط در طول چند سال اخیر موجب شد تا همچنان فرصت‌های بسیار

با بازگشت مدیران توانمند به شرکت نفت و منابع مرتبط آن، همچنین تشکیل کارگروهی فنی و قوی در این صنعت مهم انسجام و توسعه به ارمغان می‌آید و برنامه‌ریزی دقیقی برای توسعه و پیشرفت طرح‌ریزی خواهد شد

بیشتر کشورهای خارجی اکنون علاقه‌مند هستند تا در این بخش سرمایه‌گذاری کنند. اخیراً چند شرکت معتبر خارجی اعلام آمادگی کرده‌اند تا در بخشهای مختلف نفت و گاز ایران فعالیت نمایند، مطابق گزارش این شرکت‌های معتبر بین‌المللی سرمایه‌گذاری در بخش نفت و گاز ایران حدود ۵۰ درصد نسبت به گذشته کاهش یافته و از سویی با توجه به وجود ذخایر غنی و فراوان کشور در بخش نفت و گاز سرمایه‌گذاری در این بخش‌ها ۲۵ درصد اکنون جذاب‌تر از گذشته شده است.

به هر حال دولت باید موانع سد راه بخش خصوصی را بردارد و به بخش خصوصی توجه ویژه کند و منابع لازم را در اختیار این بخش فعال و با تجربه قرار دهد علاوه بر این باید با سیاست‌گذاری درست در چارچوب خاص بتواند زمینه جذب سرمایه‌گذاری خارجی را در کشور را از طریق فاینانس و منابع داخلی فراهم کند.

با این شرایط آیا به آینده نفت امیدوار هستید؟

به هر حال ایران دارای منابع هنگفت انرژی در دنیا است و با توجه به اکتشافات بالا و ذخایر موجود فراوان در صورت تعامل با جهان و رفع مشکلات و معضلات دیپلماسی در چارچوب خاص می‌توان به توسعه بخش نفت و گاز کشور امیدوار بود. در چنین شرایطی اگر ایران تعاملات خود را با دنیا بیشتر کند و در مسیر رونق اقتصاد کشور گام بردارد را فعال کرده و منابع خارجی زیادی به کشور سرازیر خواهد شد که این موضوع باعث توسعه شرکت نفت و گاز و پتروشیمی در کشور می‌شود.

نمی‌توانیم مشکلات نقل و انتقال پول را نادیده بگیریم. هم‌اکنون فعالان شرکت‌های متبجر در صنعت بانکرینگ و سوآپ کمتر اقدام به فعالیت در این صنعت کرده‌اند اما چنانچه شرایط مناسب بین‌المللی حاصل شود و فشار تحریم‌ها با حفظ چارچوب برداشته شود بی‌شک با حمایت و همراهی دولت برای تامین خوراک و نیاز سوخت کشتی‌ها و شرکت‌های خارجی این صنعت در آینده از رونق خاصی برخوردار خواهد شد.

زیرا طی این سالها فقط در بندرعباس و چند شرکت جدید در قشم و عسلویه با شرایط سخت تحریمی نتوانستند در بخش بانکرینگ و سوآپ موفق عمل کنند و این ناموفقی و ناکارآمدی در بخش صنعت بانکرینگ و سوآپ در این سالها شاید بیشتر به عدم سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی نادرست مسولان شرکت پخش و پالایش در وزارت نفت برگردد. بنابراین اگر سیاست‌های اصلاح شود و آن‌گونه که گفته شد مدیران توانمند به میدان اجرا بیایند بی‌شک طی یک سال بازارهای بانکرینگ و سوآپ در کشور احیا و بیش از پیش موفق عمل خواهند کرد.

نگاه به بخش خصوصی نفت نیز باید تغییر کند.

بکارگیری سیاست‌های درست توجه ویژه به بخش خصوصی موضوعی است که دولت آینده باید در اولویت کار خود قرار دهد تا این بخش فعال و توانمند انگیزه ادامه حیات را داشته باشد چرا که ایران به جهت برخورداری از منابع بسیار زیاد خدادادی و طبیعی و ذخایر بی‌نظیر در بخش نفت و گاز نیازمند جذب سرمایه‌گذاری خارجی است که

مناسبی کشور در بحث رشد صنعت بانکرینگ و سوآپ از دست رود. البته این را باید گفت که صنعت بانکرینگ کشور طی چند سال گذشته در ریل رشد قرار گرفته بود اما با دخالت‌های بیجا و تصمیم‌گیری‌های خلق‌الساعه برخی مسوولان دولتی موجب شد تا فعالان شرکت‌های بانکرینگ کشور این ظرفیت را که آن موقع به ۱۵ میلیون تن رسیده بود (سوخت رسانی کشتی‌ها) از دست بدهند و دیگر انگیزه‌ای چندانی برای ادامه فعالیت در این بخش نداشته باشند. صنعت سوآپ کشور نیز در منطقه که با ظرفیت بالایی توسط ایرانیان اداره می‌شد متأسفانه با سیاست‌گذاری‌های نادرست دولت و عدم حمایت از بخش خصوصی از دست رفت. همه این ضعف‌ها ناشی از ناکارآمدی مدیران و عدم وجود کارشناسان زبده در بخش نفت و گاز کشور بوده است که با سیاست‌گذاری‌های غلط هر روز بر صنعت نفت و گاز کشور ضربه مهلک وارد می‌کرد. در واقع این را باید گفت اکنون احیای این صنایع (سوآپ و بانکرینگ) شاید در طول چند ماه کار سختی باشد چرا که فرصت‌ها از دست رفته برای بازگشت نیازمند اصلاحات و سیاست‌گذاری‌های مناسب است بنابراین برای جذب بازارهای هدف و تامین خوراک و سوخت کشتی‌ها با توجه به قرار گرفتن ایران اسلامی در منطقه ژئوپلیتیک منطقه نیازمند برنامه‌ریزی دقیق و کارشناسانه است که انشاءالله در دولت آینده این موضوع با تدبیر حل شود.

برای رفع این مشکلات باید چه کرد؟

به هر حال اگر هزینه‌های تولید و حمل و نقل که اکنون بشدت افزایش یافته فاکتور بگیریم

**دولت باید
موانع سد راه بخش
خصوصی را بردارد
و به بخش خصوصی
توجه ویژه کند و منابع
لازم را در اختیار این
بخش فعال و با تجربه
قرار دهد**

قانون بودجه امسال هم وابسته به نفت است نه به فرآورده‌های نفتی

بخش خصوصی نفت حلقه گمشده بودجه ۹۲

بودجه سال ۱۳۹۲ در روزهای پایانی بهار امسال ابلاغ شد و در آن شاهد هستیم که بخش عمده درآمدها به درآمدهای نفتی تعلق دارد. جالب اینکه در این قانون به دولت اجازه داده شده است برای واردات فرآورده‌های نفتی مجوز صادر کند و در این قانون کمتر به بخش خصوصی نفت اشاره شده است.

بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور از حیث منابع بالغ بر هفت میلیون و دویست و هفتاد و هفت هزار و شصت و چهار میلیارد و پانصد و ده میلیون (۷,۲۷۷,۰۶۴,۵۱۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال و از حیث مصارف بالغ بر هفت میلیون و دویست و هفتاد و هفت هزار و شصت و چهار میلیارد و پانصد و ده میلیون (۷,۲۷۷,۰۶۴,۵۱۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال است.

طاهره جاهدی

در بخش سوم قانون بودجه ۹۲ آمده است: ۱-۳- در راستای اعمال حق مالکیت و حاکمیت بر منابع نفت و گاز کشور و نیز به منظور اجرای احکام قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران رابطه مالی و نحوه تسویه حساب بین دولت (خزانه‌داری کل کشور) و وزارت نفت از طریق شرکت دولتی تابعه ذی‌ربط بابت کلیه مصارف سرمایه‌ای و هزینه‌ای شرکت یادشده و شرکت‌های تابعه از جمله بازپرداخت تسهیلات بیع متقابل، بازپرداخت تسهیلات، تولید، حفظ سطح تولید و برداشت صیانتی و افزایش تولید نفت و گاز طبیعی، سرمایه‌گذاری و نیز هزینه صادرات با احتساب هزینه‌های حمل و بیمه (سیف) چهارده و نیم درصد (۱۴/۵ درصد) از ارزش نفت (نفت خام و میعانات گازی) صادراتی و میعانات گازی تحویلی به مجتمع‌های پتروشیمی و سایر شرکتها و مبالغ واریزی بابت خوراک پالایشگاههای داخلی براساس قیمت فرآورده‌های نفتی به قیمت فروش داخلی سال ۱۳۹۲ پس از کسر هزینه‌ها معاف از مالیات و تقسیم سود سهام به‌عنوان سهم آن شرکت تعیین می‌شود. همچنین به منظور تحقق مفاد ماده (۲۲۹) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مازاد منابع ارزی ناشی از افزایش قیمت و مقدار صادرات نفت خام و میعانات گازی نسبت به مبانی محاسباتی موضوع این بند پس از کسر سهم صندوق توسعه ملی در سقف هفت میلیارد (۷,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار از ابتدای سال ۱۳۹۲ و در مقاطع سه‌ماهه صرفاً به منظور سرمایه‌گذاری در طرح‌های نفت و گاز با اولویت میدادن مشترک در اختیار این شرکت قرار می‌گیرد. مبلغ مذکور به عنوان درآمد شرکت محسوب نمی‌شود و بابت تجهیز منابع سرمایه‌ای شرکت می‌باشد. وزارت نفت از طریق شرکت تابعه ذی‌ربط مکلف است معادل هشتاد و پنج و نیم درصد (۸۵/۵ درصد) بقیه ارزش مواد مذکور را به حساب بستکار دولت (خزانه‌داری کل کشور) منظور و به شرح مقررات این بند با دولت

(خزانه‌داری کل کشور) تسویه حساب نماید. وزارت نفت از طریق شرکت تابعه ذی‌ربط می‌تواند از محل سهم خود، قراردادهای لازم را با شرکت‌های عملیاتی تولید نفت و گاز براساس قیمت تمام‌شده و در چهارچوب بودجه عملیاتی منعقد نماید.

در سال ۱۳۹۲ مفاد این بند جایگزین مفاد تبصره (۳۸) دائمی لایحه قانونی بودجه سال ۱۳۵۸ کل کشور مصوب ۱۳۵۸/۵/۲۷ شورای انقلاب اسلامی می‌شود.

قیمت نفت صادراتی از مبادی اولیه، قیمت معاملاتی یک بشکه نفت صادراتی از مبادی اولیه در هر محموله و قیمت نفت عرضه شده در بورس، متوسط قیمت نفت صادراتی در یک‌ماه شمسی از مبادی اولیه و همچنین برای نفت تحویلی به پالایشگاههای داخلی و مجتمع‌های پتروشیمی اعم از دولتی و خصوصی، نود و پنج درصد (۹۵ درصد) متوسط بهای محموله‌های صادراتی نفت مشابه در هر ماه شمسی است.

پالایشگاه‌هایی که خوراک نفت خام و میعانات گازی را به نسبت سهم صادرات فرآورده‌های خود به قیمت مذکور در قانون هدفمند کردن یارانه‌ها (۹۵ درصد قیمت فوب خلیج فارس) خریداری و بهای آن را به صورت ارز و از طریق بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به حسابهای مورد تأیید خزانه‌داری کل کشور واریز می‌کنند، مشمول مفاد جزء (۱) بند (ح) ماده (۸۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران نمی‌باشند.

وزارت نفت مکلف است از طریق شرکت دولتی تابعه ذی‌ربط در مقاطع سه‌ماهه عملکرد مالی این جزء را پس از تأیید سازمان حسابرسی و تصویب کارگروهی مرکب از معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور و وزیران امور اقتصادی و دارایی و نفت تسویه نماید. تسویه نهائی فیزیکی و مالی باید براساس گزارش حسابرسی تا پایان تیرماه سال بعد انجام شود.

تبصره- به وزارت نفت از طریق شرکت دولتی تابعه ذی‌ربط اجازه داده می‌شود در سقف

هفت میلیارد (۷,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار مازاد درآمد ارزی ناشی از افزایش قیمت و مقدار صادرات نفت خام و میعانات گازی موضوع جزء (۱-۳) نسبت به تهایر نفت خام، میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی با پیمانکاران داخلی و خارجی، سازندگان کالا و تأمین‌کنندگان تجهیزات و کالا بابت مطالبات آنها اقدام نماید. مقدار و ارزش ارزی و ریالی هر محموله توسط وزارت نفت از طریق شرکت دولتی تابعه ذی‌ربط جهت اعمال حساب به خزانه‌داری کل کشور اعلام می‌شود.

۲-۳- وزارت نفت از طریق شرکت دولتی تابعه ذی‌ربط مکلف است کلیه دریافتی‌های حاصل از صادرات نفت خام و میعانات گازی اعم از صادرات سال جاری و سالهای قبل را به هر صورت، پس از کسر بازپرداخت‌های بیع متقابل به‌عنوان علی‌الحساب پرداخت‌های موضوع این بند و تسویه بندهای متناظر در قوانین بودجه سالهای قبل بلافاصله از طریق حسابهای مورد نظر و مورد تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به حسابهای مربوط در خزانه‌داری کل کشور واریز نماید. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است سهم وزارت نفت از طریق شرکت دولتی تابعه ذی‌ربط را به حسابهای آن شرکت مورد تأیید خزانه‌داری کل کشور در داخل و مورد تأیید آن بانک در خارج از کشور برای پرداخت به پیمانکاران و سازندگان و عرضه‌کنندگان مواد و تجهیزات مربوط طرف قرارداد و هزینه‌های جاری ارزی شرکت واریز و برای قراردادهای تسهیلات مالی خارجی توثیق نماید. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است از وجوه حاصله هر ماهه به‌طور متناسب، چهارده و نیم درصد سهم وزارت نفت از طریق شرکت تابعه ذی‌ربط (با احتساب بازپرداخت‌های بیع متقابل، بیست و شش درصد سهم صندوق توسعه ملی و دودرصد سهم بازپرداخت برداشت از این صندوق) بابت پرداخت عیدانه سال (۱۳۹۱) را به حساب مربوط واریز و پنجاه و هفت و نیم درصد را با اعلام خزانه‌داری

وزارت نفت مکلف است از طریق شرکت دولتی تابعه ذی‌ربط در مقاطع سه‌ماهه عملکرد مالی این جزء را پس از تأیید سازمان حسابرسی تسویه نماید

کل کشور و با فروش مبالغ ارزی به نرخ واحد برای کلیه مصارف و با رعایت قوانین حاکم بر بانک مرکزی و بند (ج) ماده (۸۱) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، اعلامی به وسیله این بانک حداکثر معادل مبالغ مندرج در ردیفهای درآمدی ۲۱۰۱۰۱ و ۲۱۰۱۰۹ جدول شماره (۵) این قانون لحاظ و مزاد و جوه حاصله نسبت به سقف ردیفهای یادشده را با در نظر گرفتن جزء (۳-۱) این بند مبنی بر اختصاص معادل هفت میلیارد (۷,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار به وزارت نفت از طریق شرکت تابعه ذی ربط جهت تحقق مفاد ماده (۲۲۹) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران به حساب ذخیره ارزی واریز نماید.

۳-۴- مابه التفاوت قیمت پنج فرآورده اصلی و سوخت هوایی فروخته شده به مصرف کنندگان داخلی با قیمت صادراتی یا وارداتی این فرآوردهها حسب مورد به علاوه هزینههای انتقال داخلی فرآوردهها و نفت خام معادل آنها و توزیع، فروش، مالیات و عوارض موضوع قانون مالیات برارزش افزوده در دفاتر شرکتهای پالایش نفت به حساب بدهکار وزارت نفت از طریق شرکت ملی پالایش و پخش فرآوردههای نفتی ایران ثبت می گردد و از آن طریق در بدهکار حساب دولت (خزانه داری کل کشور) نیز ثبت می شود.

وصول معوقات شرکتهای و سازمانهای تابعه وزارتخانهها مشمول حکم ماده (۴۸) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ می شود.

معادل این رقم در خزانه داری کل کشور به حساب بستانکار وزارت نفت از طریق شرکت ملی پالایش و پخش فرآوردههای نفتی ایران منظور و عملکرد مالی این جزء به صورت مستقل توسط شرکت مذکور در مقاطع زمانی ماهانه از پایان تیرماه پس از گزارش سازمان حسابرسی با تأیید کارگروه موضوع بند (۳-۱) به صورت علی الحساب با خزانه داری کل کشور تسویه می گردد و تسویه حساب نهائی فیزیکی و مالی حداکثر تا پایان تیرماه سال بعد انجام می شود.

۳-۷- شرکتهای دولتی تابعه وزارتخانههای نفت و نیرو مکلفند کلیه درآمدهای ریالی و ارزی خود را به حسابهای متمرکز وجوه ریالی و ارزی که از طریق خزانه داری کل کشور به نام آنها نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران افتتاح می شود واریز نمایند.

خزانه داری کل کشور مکلف است متناسب با وصول، ماهانه و به صورت یکدوازدهم بودجه مصوب وجوه مذکور، سهم شرکتهای فوق الذکر را برای مصارف جاری و تملک دارایی به آنها پرداخت نماید.

تبصره - منابع حاصل از فروش انشعابات برق، گاز، آب و فاضلاب توسط شرکتهای ذی ربط به حساب خاصی که توسط خزانه داری کل کشور تعیین می شود واریز می گردد و صد درصد آن پس از دریافت از حساب مذکور برای طرحهای توسعه ای این شرکتهای به مصرف می رسد.

۳-۸- واردات و فروش فرآوردههای نفتی

وارداتی با رعایت کیفیت و استانداردهای عرضه هر فرآورده در کشور در حدود قوانین و مقررات مربوط توسط بخش خصوصی مجاز است. وزارت نفت مکلف است پس از ارزیابی شرکتهای متقاضی، پروانه بازرگانی فرآوردههای نفتی برای فعالیت آنها صادر و تمهیدات لازم از جمله امکان بهره گیری از تأسیسات و زیربنای موجود با دریافت هزینههای مربوط برای اجرای مفاد این جزء را مهیا نماید. در هر صورت مسئولیت تأمین و تنظیم بازار با در نظر گرفتن تولیدات داخلی و زیرساختهای موجود، با وزارت نفت است.

۳-۱۲- مالیات بر ارزش افزوده و عوارض آب، برق و گاز با توجه به مالیات و عوارض مندرج در صورت حساب (قبوض) مصرف کنندگان و همچنین نفت تولیدی و فرآوردههای وارداتی، فقط یکبار در انتهای زنجیره تولید یا توزیع آنها توسط شرکت ملی پالایش و پخش فرآوردههای نفتی (شرکتهای پالایش نفت) و شرکتهای تابعه ذی ربط وزارت نفت و شرکتهای گاز استانی و شرکتهای تابعه ذی ربط وزارت نیرو و شرکتهای توزیع آب و برق استانی بر مبنای قیمت فروش داخلی محاسبه و دریافت می شود. مالیات مزبور به حساب درآمد عمومی نزد خزانه داری کل کشور واریز و عوارض طبق قوانین موضوعه توزیع می شود.

۳-۱۳- به وزارت امور اقتصادی و دارایی اجازه داده می شود با اطلاع و تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در موارد لزوم مجوز افتتاح حساب در بانکهای دولتی و غیردولتی مورد تأیید خود در داخل و خارج کشور را برای شرکتهای متقاضی تابعه وزارت نفت صادر نماید.

۳-۱۴- به شرکتهای گاز استانی اجازه داده می شود با تضمین وزارت نفت تا سقف سی هزار میلیارد (۳۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تسهیلات جهت اجرای خطوط گازرسانی به روستاها و شهرهای فاقد گاز با اولویت مناطق سردسیر و بازپرداخت پنجساله دریافت نمایند. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف به هماهنگی اجرای این بند از طریق بانکهای عامل می باشد.

۳-۱۵- به وزارت نفت اجازه داده می شود از طریق شرکتهای دولتی تابعه ذی ربط، درآمد حاصل از مزایده فروش گازهای تولیدی همراه نفت از کلیه میادین نفتی ایران را که در حال حاضر

سوزانده می شود، بر مبنای قیمت پایه یک سوم قیمت گاز طبیعی تصفیه شده تحویلی به صنایع، صرف طرحهای حفاظت محیط زیست وزارت نفت و شرکتهای تابعه نماید.

۳-۱۷- آیین نامه اجرایی این بند شامل سازوکار تسویه حساب خزانه داری کل کشور با وزارت نفت از طریق شرکت تابعه ذی ربط و همچنین قراردادی که وزارت نفت به نمایندگی از طرف دولت با شرکت مزبور در چهارچوب مفاد این بند برای عملیات نفت، گاز، پالایش و پخش منعقد می نماید، تا پایان تیرماه به پیشنهاد مشترک وزارتخانههای نفت و امور اقتصادی و دارایی و معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور به تصویب هیأت وزیران می رسد. دستورالعملهای حسابداری لازم به نحوی که آثار تولید و فروش نفت خام و میعانات گازی، در دفاتر قانونی و حساب سود و زیان شرکتهای دولتی تابعه ذی ربط وزارت نفت انعکاس داشته باشد به پیشنهاد وزارت نفت و تأیید وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و تا پایان مردادماه ابلاغ می شود.

۳-۱۸- وزارت نفت مکلف است در راستای اجرای ماده (۲۴) قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی مصوب ۱۳۸۹/۴/۲۳ نسبت به تأمین اعتبار برق دار کردن حداقل بیست درصد از چاههای کشاورزی اقدام نماید. وزارت نیرو و شرکتهای توزیع برق استانی موظفند با درخواست جهاد کشاورزی شهرستانها، برق چاهها را تأمین نمایند.

۳-۱۹- به دولت اجازه داده می شود در سال ۱۳۹۲ نرخ خدمات توزیع فرآوردههای نفتی و گاز طبیعی فشرده را معادل قسمتی از ارزش فرآوردههای قابل عرضه با تصویب شورای اقتصاد تعیین و اعمال نماید.

۳-۲۰- به وزارت نفت اجازه داده می شود از طریق شرکتهای تابعه ذی ربط برای احداث واحدهای صنعتی وابسته به نفت و گاز مانند پالایشگاههای گاز و نفت و پتروشیمی با بخش غیردولتی، خصوصی و تعاونی، با رعایت ماده (۳) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و سقفهای مشارکت تعیین شده نسبت به تضمین تسهیلات بانکی متناسب با قدرالسهم دولت اقدام نماید.

به وزارت اقتصاد اجازه داده می شود با اطلاع و تأیید بانک مرکزی در موارد لزوم مجوز افتتاح حساب در بانکهای دولتی و غیردولتی مورد تأیید خود در داخل و خارج کشور را برای شرکتهای متقاضی تابعه وزارت نفت صادر نماید

نفت و برنامه پنجم توسعه

با توجه به محدود بودن منابع نفت و گاز، استفاده بهینه از آن‌ها و تلاش برای افزایش کارآمدیشان از اهمیت بسیاری برخوردار است.

در همین راستا قانون پنجم توسعه و در قالب ماده ۱۲۹ وزارت نفت را موظف کرده است نسبت به استفاده از نیروهای متخصص، بهره‌گیری از شرکت‌های صاحب صلاحیت در توسعه و استخراج نفت و گاز، ایجاد سامانه یکپارچه کنترل و اندازه‌گیری میزان تولید و افزایش توان علمی صنعت نفت اقدام کند.

بند «الف» این ماده در راستای اعمال حق حاکمیت و مالکیت بر منابع نفت و گاز و انجام وظایف قانونی خود، وزارت نفت را موظف کرده است ضمن ایجاد مدیریت اکتشاف، توسعه و تولید و با تجهیز پست‌های سازمان، نسبت بکارگیری نیروهای متخصص لازم از طریق انتقال نیروی انسانی موجود برای انجام وظایف مندرج در این قانون و قوانین مرتبط اقدام کند.

بند «ب» ماده ۱۲۹ به بهره‌گیری از شرکت‌های غیر دولتی پرداخته و مقرر کرده است برای فعالیت‌های اکتشاف، توسعه، استخراج و تولید نفت و گاز توسط شرکت‌های تابعه وزارت نفت و شرکت‌های صاحب صلاحیت، با اتخاذ ضوابط تولید صیانتی پروانه بهره‌برداری بدون حق مالکیت نسبت به نفت و گاز تولیدی صادر و براساس طرح مصوب بر عملیات اکتشاف، توسعه و تولید شرکت‌های فوق‌الذکر از نظر مقدار تولید و صیانت مخزن و معیارهای سلامتی، ایمنی و زیست محیطی نظارت کند.

بند «ج» این ماده نیز وزارت نفت را موظف کرده است: سامانه یکپارچه کنترل و اندازه‌گیری میزان تولید، فرآورش، انتقال، پالایش، توزیع و صادرات نفت خام و گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی را حداکثر تا پایان سال دوم برنامه ایجاد و راه‌اندازی کند.

بند «د» به منظور افزایش و ارتقا توان علمی، فن‌آوری و نوآوری در صنعت نفت مقرر کرده است معادل یک درصد از اعتبارات طرح‌های توسعه‌ای سالانه شرکت‌های تابعه را در طول برنامه جهت ایجاد ظرفیت (پتانسیل)، جذب، توسعه فن‌آوری‌های اولویت‌دار نفت، گاز و پتروشیمی و به کارگیری آن‌ها در صنایع مرتبط و ارتقای فن‌آوری‌های موجود و بومی‌سازی آن‌ها و کاهش شدت انرژی ضمن مبادله موافقت‌نامه با معاونت اختصاص دهد و گزارش عملکرد این بند را سالانه به کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

هزینه صادرات فرآورده نفتی ۲ برابر شد

عضو اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفتی با تشریح دلایل توقف صادرات کانتینری فرآورده های نفتی ایران‌ریال برنامه بخش خصوصی برای حضور در بازار جهانی محصولات نفتی را تشریح کرد و گفت: هزینه صادرات فرآورده نفتی به ازای هر تن دو برابر شده است.

سیدحمید حسینی درباره دلایل توقف صادرات کانتینری فرآورده‌های نفتی ایران، گفت: با تعطیل شدن خطوط کشتیرانی شرکت‌های چینی و کره جنوبی، در حال حاضر تنها گزینه صادرکنندگان فرآورده‌های نفتی در قالب محموله‌های کانتینری کشتیرانی جمهوری اسلامی است. این عضو اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفتی با اعلام اینکه در شرایط فعلی انواع روغن‌های صنعتی، گریس، پارافین، قیر و برخی از محصولات پتروشیمی جامد همچون اوره از طریق کانتینر به بازارهای جهانی صادر می‌شود، تصریح کرد: با توقف فعالیت خطوط کشتیرانی خارجی عملاً هزینه‌های انتقال و صادرات فرآورده‌های نفتی افزایش یافته است.

حسینی با یادآوری اینکه افزایش هزینه‌های صادرات و طولانی شدن پروسه صادرات فرآورده‌های نفتی مشکلاتی را برای صادرکنندگان بخش خصوصی به وجود آورده است، بیان کرد: بر این اساس هزینه صادرات هر تن فرآورده نفتی با افزایشی دو برابری برای مقاصدی همچون چین و جنوب شرق آسیا به ۲۰ دلار افزایش یافته است.

وی با بیان اینکه بخش خصوصی تدابیری را به منظور حل این معضل جدید در دستور کار قرار داده است، اظهارداشت: از این رو صندوق توسعه صادرات فرآورده‌های نفتی با ایجاد کنسرسیومی مسئولیت انتقال فرآورده‌های نفتی از کل کشور به پایانه بندرعباس را عملیاتی کرده است.

حسینی با تاکید بر اینکه هم اکنون محموله‌های نفتی از بندرعباس به برخی از کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس منتقل و سپس به بازارهای هدف ارسال می‌شود، افزود: در حال حاضر ایران یکی از بزرگترین کشورهای صادرکننده فرآورده‌های نفتی جامد و در قالب محموله‌های کانتینری است.

این عضو اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفتی با اعلام اینکه به طور متوسط سالانه حدود دو میلیارد دلار انواع قیر، روغن‌های صنعتی، گریس، پارافین و محصولات نفتی مشابه توسط ایران به بازارهای چهار گوشه جهان صادر می‌شود، گفت: با توجه به این حجم صادرات فرآورده نفتی در قالب محموله‌های کانتینری، به منظور راه‌اندازی یک کشتیرانی حمل فرآورده نفتی با مشارکت مستقیم بخش خصوصی برنامه ریزی انجام شده است.

وی در پایان با اشاره به اینکه بر خلاف نفت خام، قیمت فرآورده‌های ویژه نفتی توسط صادرکنندگان و تولیدکنندگان تعیین می‌شود، خاطر نشان کرد: بر این اساس نگرانی درباره قیمت و یا صادرات به بازارهای سنتی وجود ندارد.

از اواسط خرداد ماه سالجاری هم صادرات کانتینری فرآورده‌های نفتی توسط خطوط کشتیرانی چینی و کره جنوبی متوقف شده است، هم اکنون تمامی محموله‌های فرآورده‌های نفتی برای حمل کانتینری به بندرعباس

هم اکنون محموله های نفتی از بندرعباس به برخی از کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس منتقل و سپس به بازارهای هدف ارسال می‌شود: در حال حاضر ایران یکی از بزرگترین کشورهای صادرکننده فرآورده های نفتی جامد است

معاون وزیر نفت در گفتگو با دنیای انرژی

تحریم‌ها فرصتی طلایی

معاون وزیر نفت با تشریح ۲ برگ برنده ایران برای مقابله با تحریم‌های غیرقانونی صنعت پتروشیمی توسط وزارت خزانه‌داری آمریکا از بومی سازی ۲۵ کاتالیست و ۸ دانش فنی در زمان تحریم پتروشیمی خبر داد و اعلام کرد: با وجود تحریم‌ها حتی صادرات پتروشیمی ایران به اروپا هم متوقف نشده است. وزارت خزانه‌داری آمریکا در بیانیه‌ای هشت شرکت پتروشیمی بندرامام، بوعلی سینا، مبین، نوری، پارس، شهید تندگویان، شازند و تبریز را در فهرست شرکت‌های تحریمی قرار داد.

اسدالله خسروی

فرآورده‌های نفتی و تخصصی پتروشیمیایی خواهد شد.

از سوی دیگر هم اکنون در برخی از مجتمع‌های پتروشیمی که مورد تحریم آمریکا قرار گرفته‌اند همچون پتروشیمی شازند، بندرامام و بوعلی برش‌های گازوئیل و بنزین خام تولید و برای تامین نیازهای داخلی به پالایشگاه‌های نفت تحویل داده می‌شود و عملاً تحریم‌ها هیچ گونه تاثیری در تراز صادرات خارجی این واحدهای پتروشیمی ایجاد نمی‌کند. از این رو سال گذشته هم حدود ۴,۱ میلیارد لیتر بنزین و گازوئیل در این مجتمع‌های پتروشیمی تولید و به بازارهای داخلی عرضه شده است و پیش‌بینی می‌شود روند تولید بنزین و گازوئیل در این مجتمع‌ها تا پایان سال جاری هم ادامه یابد. مجتمع پتروشیمی بندرامام دارای ۵ شرکت تابعه فراورش، بسپاران، کیمیا، آب نیرو و خوارزمی بوده که در مجموع فعالیت‌های شرکت‌ها بیش از ۳۰ نوع محصول جدید پلیمری و پتروشیمیایی شامل انواع خوراک مایع و گازی، بنزین پیرولیز، اتیلن، پروپیلن، پارازایلین و مخلوط زایلین‌ها تولید می‌شود. بندر اسام که از آن به عنوان بزرگترین مجتمع پتروشیمی ایران یاد می‌شود از ظرفیت تولید سالانه بیش از چهار میلیون تن محصول برخوردار است و اکثر محصولات تولید این مجتمع به عنوان خوراک بین مجتمعی تحویل سایر صنایع پتروشیمی در بندر ماهشهر خواهد شد و صادرات این مجتمع پتروشیمی با توجه به مأموریت تامین خوراک سایر صنایع رقم ناچیزی است. پتروشیمی شهید تندگویان هم با ظرفیت تولید سالانه حدود ۸۰۰ هزار تن انواع پلی اتیلن‌های ترفتالات، بزرگترین مجتمع تامین کننده خوراک کارخانجات تولیدکننده انواع بطری آب معدنی، نوشابه و الیاف صنعت نساجی است که سال گذشته حتی رکورد تولید و عرضه یک میلیون تن خوراک به صنایع داخلی شکسته شد. این مجتمع پتروشیمی تمامی محصولات تولیدی خود را برای تامین خوراک در بازارهای داخلی ایران عرضه می‌کند و عملاً ظرفیت مازادی برای صادرات ندارد و در صورت صادرات هند بزرگترین خریدار محصولات این پتروشیمی به صورت نقدی

طلایی برای توسعه صنایع تکمیلی پتروشیمی یاد کرد و افزود: بر این اساس در برنامه پنجم و ششم توسعه با راه اندازی و تکمیل هشت زنجیره اصلی، زمینه ورود محصولات متنوع و تکمیلی تر به سبد پتروشیمی ایران فراهم خواهد شد. رآورد موسسات معتبر بین‌المللی نشان می‌دهد در سال ۲۰۱۳ میلادی یک میلیارد تن انواع محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های پلیمری در سطح کشورهای مختلف جهان تولید که ارزش این تولیدات حدود ۳,۳ تریلیون دلار ارزیابی می‌شود. از سوی دیگر پیش‌بینی‌ها حکایت از آن دارد که در سال جاری میلادی تقاضا برای خرید محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های پلیمری در بازار جهانی با رشد ۵ تا ۶ درصدی تقاضا همراه شود که با توجه به تثبیت ظرفیت‌های تولید احتمال افزایش قیمت محصولات پتروشیمیایی وجود دارد. بر این اساس اخیراً وزارت خزانه‌داری آمریکا نام هشت غول پتروشیمی ایران را در لیست سیاه تحریم‌های یک جانبه دولت واشنگتن قرار داد که شرکت‌های پتروشیمی بندرامام، بوعلی سینا، مبین، نوری، پارس، شهید تندگویان، شازند و تبریز را در این فهرست قرار گرفته‌اند. بررسی وضعیت تولید و صادرات هفت شرکت پتروشیمی (به استثنای پتروشیمی مبین) نشان می‌دهد هم اکنون حدود ۷۰ درصد محصولات تولید این شرکت‌ها در بازارهای داخلی به منظور تامین مواد اولیه صنایع تکمیلی پتروشیمی عرضه می‌شود و تحریم این شرکت‌ها حتی در صورت توقف صادرات منجر به توسعه صنایع تکمیلی پتروشیمی و تولید انواع

عبدالحسین بیات در واکنش به تحریم‌های غیر قانونی وزارت خزانه‌داری آمریکا، گفت: صنعت پتروشیمی چندین سال است که با تحریم‌های بین‌المللی روبرو است و ازدو سال گذشته تاکنون با وجود شدت گرفتن تحریم‌ها صادرات محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های پلیمری ایران متوقف نشده است.

معاون وزیر نفت با اعلام اینکه هم اکنون ایران به هشت دانش فنی بومی و ملی پرکاربرد در صنایع پتروشیمی دست یافته است، تصریح کرد: همچنین پس از افزایش تحریم کاتالیست تاکنون ۲۵ کاتالیست مورد نیاز صنایع مختلف پتروشیمیایی توسط متخصصان داخلی طراحی، تولید و به بازار داخلی به صورت عمده عرضه شده است. مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی با یادآوری اینکه هم اکنون راهکارهای مقابله با تحریم پتروشیمی در دو فاز تامین کالا، تجهیزات، قطعات یدکی، مواد شیمیایی افزودنی و کاتالیست‌ها و صادرات پتروشیمی با تامین کشتی و بیمه را خنثی کرده‌ایم، اظهار داشت: قطعاً تحریم‌های جدید آمریکا هم تاثیری در توسعه صنعت پتروشیمی ایران نخواهد داشت.

این مقام مسئول با بیان اینکه در حال حاضر محصولات پتروشیمی ایران به بیش از ۶۵ کشور جهان در پنج قاره صادر می‌شود، بیان کرد: از دو سال گذشته هم متنوع سازی بازارهای هدف صادرات پتروشیمی در دستور کار ایران قرار گرفته است. وی کیفیت و تنوع بالا محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های پلیمری را دو برگ برنده ایران برای حضور پایدار در بازار جهانی پتروشیمی عنوان کرد و افزود: با وجود اعمال شدیدترین تحریم‌ها هم اکنون حتی کشورهای اروپایی هم خریدار محصولات پتروشیمیایی ایران هستند. بیات با اشاره به صادرات نزدیک به ۱۶ میلیون تن محصول پتروشیمی با ارزش تقریبی حدود ۱۲ میلیارد دلار در سال ۹۱، تبیین کرد: با بازاریابی گسترده برای فروش محصولات پتروشیمی و اتخاذ راهکارهای جدید هم اکنون هیچ گونه محدودیتی در صادرات محصولات پتروشیمی نداریم. معاون وزیر نفت همچنین از تحریم به عنوان فرصتی

پیش‌بینی‌ها
حکایت از آن دارد که
در سالجاری میلادی
تقاضا برای خرید
محصولات پتروشیمی
و فرآورده‌های پلیمری
در بازار جهانی با رشد
۵ تا ۶ درصدی تقاضا
همراه شود

سبب صادرات محصولات پتروشیمی ایران متنوع تر می‌شود

یک قدرت بزرگ پتروشیمی در سطح منطقه و جهان تبدیل خواهد شد
وی افزود: مجتمع های پتروشیمی باید کیفیت فرآورده های خود را برای حضور در بازارهای بین المللی بیش از پیش ارتقا دهند و با تغییر معیارها و افزایش سطح کیفی تولیدات می توان افزون بر تامین نیاز داخل، در بسیاری از بازارهای جهانی نیز حضوری گسترده داشت.

بساق زاده در مورد پروژه های مهر ماندگار در صنعت پتروشیمی اظهار کرد: خوشبختانه منابع مالی بسیاری از پروژه های مهر ماندگار تامین شده و از نظر تامین کالاها و تجهیزات نیز این پروژه ها بسیاری از کالاهای خود را دریافت کرده اند.

مدیر کنترل تولید شرکت ملی صنایع پتروشیمی افزود: امروز مجتمع های پتروشیمی ایرانی با تولید انواع محصولات پلیمری و شیمیایی متنوع می توانند بسیاری از نیازهای داخل را تامین کنند و خوشبختانه با برنامه ریزی های انجام شده، در آینده نزدیک کالاهایی که از خارج کشور وارد می شوند قابلیت تولید در داخل کشور را خواهند داشت.

بساق زاده گفت: امروز عسلویه و ماهشهر به عنوان دو قطب مهم تولید محصولات پتروشیمی در حال فعالیت هستند و طرح های توسعه ای پتروشیمی در بسیاری از استان های کشور در حال تکمیل و راه اندازی است که با تولیدی شدن این مجتمع ها زنجیره تولید بسیاری از محصولات پتروشیمی در داخل کشور تکمیل خواهد شد.

مدیر کنترل تولید شرکت ملی صنایع پتروشیمی گفت: همزمان با بهره برداری از مجتمع های جدید پتروشیمی مقصدهای صادراتی محصولات پتروشیمی ایران نیز متنوع تر خواهد شد.

مدیر کنترل تولید شرکت ملی صنایع پتروشیمی اظهار کرد: روند صادرات فرآورده های پتروشیمی ایران مطلوب است و با بهره برداری از واحدهای جدید پتروشیمی، مقصدهای صدور محصولات پتروشیمی ایران متنوع تر خواهد شد.

مهندس علی محمد بساق زاده افزود: تولید فرآورده های پتروشیمی در وضعیتی مناسب قرار دارد؛ به گونه ای که افزون بر تامین نیاز داخل، روند صادرات آن نیز با مجوزهای صادر شده از سوی وزارت صنعت رو به رشد است. وی تصریح کرد: تحریم های غیرقانونی اعمال شده در صنعت پتروشیمی ایران، تاثیر خاصی بر تولید و صادرات ندارد و کشورهای زیادی افزون بر مشتریان دائمی فرآورده های پتروشیمی کشورمان، خواستار خرید از ایران هستند.

مدیر کنترل تولید شرکت ملی صنایع پتروشیمی گفت: همسایگان شمالی ایران نیز با توجه به تنوع محصولات و کیفیت بالای فرآورده های پتروشیمی ایران از دیگر علاقه مندان به خرید محصولات پتروشیمی ایران هستند.

بساق زاده افزود: امروز صنعت پتروشیمی ایران با بهره گیری از دانش و فناوری های نوین جهان و با تکیه بر کارشناسان خبره خود مسیر توسعه را با شتاب می پیمایند و تا پایان برنامه پنجم و ششم توسعه ایران به

است.

اگر تحریم های اعمال شده توسط وزارت خزانهداری آمریکا در کل بازار جهانی اعمال شود قطعا یک سونامی قیمت در بهای دو فرآورده کمیاب پتروشیمی به نام «رتوزالین» و «پارازالین» به وجود خواهد آمد به طوری که هم اکنون پتروشیمی بندرامام، نوری و بوعلی سینا در مجموع سالانه حدود ۱،۵ میلیون تن از این محصولات را تولید و بخشی از آن را به بازار جهانی عرضه می کنند.

با توجه به این خوراک مصرفی برای تولید این دو محصول استراتژیک بنزین پیرولیز و میعانات گازی بوده محدودیت های گسترده ای در تولید این دو محصول در سطح بازار جهانی وجود دارد و هرگونه تحریم و اعمال محدودیت، افزایش چندینی دلاری قیمت این دو فرآورده پتروشیمیایی در بازار جهانی را به همراه دارد. ذکر این نکته ضروری است که هم اکنون ارتوزالین و پارازالین ها در صنایع رنگ، رزین، پلاستیک و حلال های شیمیایی استفاده گسترده ای دارد که هرگونه محدودیت با توجه به نبود ظرفیت مازاد، یک جهش قیمتی در بازار جهانی این محصولات به شرق آسیا و اروپا ایجاد خواهد کرد.

مجتمع پتروشیمی پارس و مبین در منطقه عسلویه هم دو شرکت بزرگ تامین کننده خوراک سایر صنایع پتروشیمی در این هاب گازی ایران هستند به طوری که پتروشیمی پارس تامین کننده خوراک سایر پتروشیمی ها همچون آریا ساسول و جم است و پتروشیمی مبین هم تامین کننده آب، برق، بخار، نیتروژن و اکسیژن سایر پتروشیمی ها هستند و عملا این دو شرکت هیچگونه صادراتی ندارند. پتروشیمی شانزداد از ظرفیت تولید سالانه ۱،۸ میلیون تن و پتروشیمی شانزداد از ظرفیت تولید سالانه حدود ۷۹۰ تا ۸۰۰ هزار تن انواع محصولات پلیمری و پتروشیمیایی برخوردار هستند که حدود ۷۰ درصد تولید این دو شرکت پتروشیمی برای تامین خوراک صنایع تکمیلی به بازارهای داخلی عرضه می شود. یکی از مهمترین سیاست های توسعه صنعت پتروشیمی در ایران توقف خام فروشی نفت و گاز خام و توسعه صنایع تکمیلی است که البته توسعه صنایع پتروشیمی علاوه بر درآمدهای اقتصادی اشتغال و کارآفرینی هم برای کشور به همراه دارد. از سوی دیگر از سال گذشته با افزایش قیمت ارز، برخی از شرکت های پتروشیمی اقدام گسترده محصولات پتروشیمی به بازارهای جهانی کرده اند که این موضوع افزایش قیمت و گرانی مواد اولیه صنایع تکمیل پتروشیمی در بازارهای داخلی را به همراه داشته است. با این وجود در صورت اعمال محدودیت قطعا برخی از صنایع داخلی ایران همچون نساجی، غذایی، بهداشتی، بسته بندی، لوله و اتصالات، رنگ، رزین، انواع چسب و حلال های شیمیایی، لاستیک، پلاستیک و بطری می توانند از فرصت تحریم برای توسعه صنایع تکمیلی استفاده کنند. به عبارت دیگر، چنانچه تحریم های وزارت خزانهداری آمریکا اعمال شود قطعا تولیدکنندگان و فعالان صنایع تکمیلی بابت این فرصت طلایی که دشمن در اختیار صنعت کشور قرار داده است جشن برگزار خواهند کرد.

تولید فرآورده های
پتروشیمی در
وضعیتی مناسب قرار
دارد؛ به گونه ای که
افزون بر تامین نیاز
داخل، روند صادرات
آن نیز با مجوزهای
صادر شده از سوی
وزارت صنعت رو به
رشد است

در گفت و گو با نایب رییس اتاق ایران مطرح شد

مشکلات پتروشیمی ریشه در نگاه دولت دارد

مشکلات بازار و صنعت پتروشیمی کشور اگر چه از مشکلات سایر صنایع تولیدی جدا نیست، اما یک تفاوت کلی آن جهان شمولی این بخش به واسطه نقش بالایی است که در صادرات دارد. ۴۰ درصد صادرات غیر نفتی کشور به محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی وابسته است و این رقم نقطه اتکای تجارت خارجی ایران است، در حالیکه سیاست‌های یک سال اخیر در بخش پتروشیمی این حوزه را با مشکلات بزرگی مواجه کرده است. به همین منظور با دکتر پدram سلطانی به گفتگو نشستیم و موضوعات گوناگونی را از صنعت گرفته تا بازار مورد بررسی قرار داده ایم که در ادامه می‌آید:

محمدحسین سیف الهی مقدم

سودجویانه اتفاق بیفتد. به همین دلیل برخی واحدهای تولیدی که حتی تعطیل بودند در این شرایط فعال می‌شوند صرفاً برای اینکه از سهمیه مواد اولیه خود استفاده کنند و آنرا در بازار آزاد به فروش برسانند.

بنابراین بورس کالا مادامی که بر اساس عرضه و تقاضا استوار نباشد قادر به کنترل بازار نخواهد بود. اتفاقی که می‌افتد آن است که حاشیه سود از بخش تولید به بخش واسطه‌گری منتقل می‌شود و این موضوع به صنعت هم ضربه وارد می‌کند، چرا که این اختلاف قیمت رانتی است که دلالتی را فعال و تولید را از انتفاع می‌اندازد. در حال حاضر سودی که از بنگاه‌های بزرگ در نتیجه این نوع تصمیم‌گیری‌کننده می‌شود به جیب کسانی می‌رود که به ظاهر به اقشار کم درآمد نزدیکترند؛ کسانی که اشتغال واقعی نداشته و از طریق واسطه‌گری خرد امرار معاش می‌کنند.

شاید این موضوع به خاطر مشکلات تولیدی است؟

نمی‌شود رأی واحد صادر کرد. اگر تنظیم قیمت‌ها به عهده بازار قرار می‌گرفت بخشی از بازار بر اساس ساز و کار قیمتی فعال می‌شد. بخشی هم که امکان رقابت ندارد و فقط باید از سیاست‌های حمایتی استفاده کند نیز مشخص می‌شد. مشکلات بخش‌های تولیدی ایران فارغ از همه مشکلاتی که داریم آن است که مزیت نسبی برای تولید برخی کالاها وجود ندارد. البته این رأی عام نیست اما واقعیت آن است که ما در برخی تولیدات مزیت نداریم و تنها حمایت‌های دولتی است که این واحدها را سرپا نگه داشته است. یارانه انرژی، بانکی، تعرفه‌ای، تسهیلات تکلیفی و ... همگی مواردی بوده است که باعث شده برخی تولیدات ادامه یابد و به محض حذف این سیاست‌های حمایتی، امکان ادامه رقابت برای

طبقه هستند، مورد سخت‌گیری بیشتری قرار می‌گیرند. لذا رفتار سیاسی مشخصی وجود دارد که تصمیمات اقتصادی دولت را از پی خود می‌کشد و تصمیمات اقتصادی دولت به این شکل اتخاذ می‌شوند.

سال گذشته دولت پتروشیمی‌ها را مجبور کرد کالاها را از طریق بورس کالا به فروش برسانند. این سیاست به منظور کنترل بیشتر قیمت‌ها بود، در حالیکه خطرات بالایی را برای اقتصاد این حوزه به وجود آورده است. آیا روش‌های مرسوم دنیا که بر اساس عرضه و تقاضا بازار را کنترل می‌کند در مورد کشور ما صادق نیست؟

مادامی که سیگانالی از بازار مبنی بر این که قیمت برخی کالاها در نظام قیمت‌های نسبی در جای درست خود نایستاده متبادر شود، کالای مذکور با تقاضای بالاتری مواجه می‌شود. مثلاً در مورد بنزین شاهد آربتراژ نرخ بنزین بین مرزهای ایران و همسایگان هستیم، به هر حال جز اتکا به نظام قیمت‌های نسبی مبتنی بر بازار راه دیگری وجود ندارد.

اگر قیمت محصولات پتروشیمی پایین‌تر از قیمت تعادلی بر اساس عرضه و تقاضای ملی و محلی قرار بگیرد، طبیعی است که رفتارهای

به نظر می‌رسد بین بازار و صنعت پتروشیمی در کشور نوعی گسست به وجود آمده است به نوعی که برخی محدودیت‌ها در زمینه کاهش قیمت محصولات از یک طرف و فشارهای هزینه‌ای در صنعت از طرف دیگر، چالش‌های در آمدی و هزینه‌ای بالایی را برای این صنعت خلق کرده است. نظر شما در این زمینه چیست؟

نمی‌توان گفت بین بازار و صنعت به طور کلی و بخش پتروشیمی به طور خاص گسستی است بلکه بازار تابع شرایط مسائل پولی و تورمی کشور بوده و دخالت دستوری دولت این اختلال را در جریان خودتنظیم اقتصاد به وجود آورده و باعث بروز مشکلاتی در بازار این قبیل محصولات شده است. باید سوء مدیریت دولتی را در مسائل تجاری، بانکی، پولی و سایر موضوعات عامل این نابسامانی دانست به طوری که دولت به منظور دستیابی به برخی خواسته‌ها تناقضاتی را در بازار به وجود آورده است.

این تناقضات بین سیاست‌های تأمین و رفاهی شهروندان - به خصوص بعد از قانون هدفمندی یارانه‌ها - و سیاست‌های اقتصادی است به طوری که گرایشی که دولت به تأمین رضایت اقشار کم درآمد دارد، به اتخاذ این سیاست‌ها و استفاده از ابزار دستوری، بخشنامه‌ای و کنترلی می‌انجامد و نتایج حاصل از این روش مشکلی را در بدو امر کاهش می‌دهد اما به مرور مشکلات دیگری منجر می‌شود که تولید را تحت تأثیر قرار می‌دهد اما برخی بخش‌های اقتصادی که به توده‌های جامعه نزدیک‌ترند در کوتاه مدت از این سیاست‌ها بهره می‌برند.

در این شیوه، برخی بنگاه‌ها و کالاهایی که مصرف‌کننده آن توده می‌باشند، بیشتر مورد سخت‌گیری‌های دولت قرار می‌گیرند و به نظر می‌رسد برخی تولیدات در بخش پتروشیمی به خصوص تولیداتی که برای کالاهای مورد نیاز این

بورس کالا مادامی که بر اساس عرضه و تقاضا استوار نباشد قادر به کنترل بازار نخواهد بود. اتفاقی که می‌افتد آن است که حاشیه سود از بخش تولید به بخش واسطه‌گری منتقل می‌شود و این موضوع به صنعت هم ضربه وارد می‌کند

سهم ایران از تولید محصولات پتروشیمی خاورمیانه به ۴۱ درصد می‌رسد

شود و رقم عرضه محصولات به میزان ۱۹ میلیون تن در بورس پیش بینی شده است. وی ادامه داد: برای صادرات نیز براساس توافق با وزارت صنعت، معدن و تجارت در سال جاری مجوز صادرات ۱۷۰۴ میلیون تن محصولات پتروشیمی به جای ۱۶ میلیون تن داده شد؛ در حال حاضر صادرات در مسیر خود قرار گرفته است. چندی پیش وزیر نفت گفت: تحریم‌های غرب علیه صنعت پتروشیمی ایران شکست خورده و کشورمان به ۴۰ کشور دنیا محصول صادر می‌کند.

مهندس رستم قاسمی اظهار کرده بود: توسعه صنعت پتروشیمی ایران روندی رو به رشد داشته و افزون بر تامین نیاز داخل حضور پررنگی در بازارهای بین‌المللی داریم.

وزیر نفت تصریح کرده بود: بخش عمده ای از فشارهای ناشی از تحریم را پشت سر گذاشته‌ایم و امیدواریم بتوانیم حضوری پررنگ‌تر در بازارهای جهانی و به ویژه در منطقه داشته باشیم. وی ادامه داده بود: حدود ۴۰۰ میلیون نفر بازار هدف در کشورهای همسایه وجود دارند و با توجه به موقعیت ژئوپلیتیک ایران این بازارها از اهمیت بسیاری برخوردار است و با توجه به نقش ایران در زمینه تامین نیازهای پایه برای سایر کشورها، بدون تردید مسیر تحریم‌ها عوض خواهد شد.

قاسمی افزوده بود: مزیت‌های فراوانی در صنعت پتروشیمی ایران از جمله مزیت خوراک وجود دارد که زمینه را برای توسعه این صنعت ارزش آفرین تسهیل می‌کند.

وزیر نفت با بیان این که سرمایه‌گذاران خارجی چنانچه در صنایع نفت ایران حضور یابند، از حمایت‌های وزارت نفت برخوردار خواهند بود، گفته بود: از تمامی سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی برای حضور در صنعت پتروشیمی ایران دعوت می‌کنم زیرا زمینه مناسبی برای سرمایه‌گذاری در این صنعت وجود دارد. وزیر نفت تصریح کرده بود: سوآوری سرمایه‌گذاری در صنعت پتروشیمی توسط سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی را تضمین می‌کنیم.

مدیر عامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی گفت: سهم کشورمان از تولید محصولات پتروشیمی در منطقه خاورمیانه تا پایان برنامه ششم توسعه به ۴۱ درصد خواهد رسید. مدیر عامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی اظهار کرد: با بهره‌برداری از طرح‌های توسعه ای در صنعت پتروشیمی تا سال ۱۳۹۹ ششمی یعنی پایان برنامه ششم توسعه، سهم کشورمان از تولید محصولات پتروشیمی در منطقه خاورمیانه به ۴۱ درصد خواهد رسید و ۸ زنجیره ارزش برای تولید ۶۰ محصول برای برنامه ششم برنامه ریزی شده است.

مهندس عبدالحسین بیات افزود: در برنامه ششم توسعه ۵۵ میلیون تن به ظرفیت تولید افزوده شده و ۳۳ مجتمع نیز طراحی شده است که با افزوده شدن به ظرفیت فعلی ایران به یک قطب بزرگ پتروشیمی در سطح منطقه تبدیل خواهد شد. معاون وزیر نفت در امور پتروشیمی گفت: یکی از اهداف صنعت پتروشیمی ایران در افق ۱۴۰۴ دستیابی به مقام اول منطقه در صنعت پتروشیمی است که با توجه به دانش فنی موجود و تلاش متخصصان ایرانی رسیدن به این هدف ممکن خواهد شد. مدیر عامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی افزود: ظرفیت تولید پتروشیمی تا پایان برنامه پنجم به یکصد میلیون تن خواهد رسید و تلاش برای افزایش تنوع و ارتقای محصولات تولیدی برای حضور در بازارهای داخلی و خارجی از اولویت‌های فعالیت در صنعت پتروشیمی ایران است. معاون وزیر نفت در امور پتروشیمی با بیان این که خصوصی سازی صنعت پتروشیمی ایران و اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی سبب پویایی این صنعت شده گفت: از سال ۱۳۸۵ تا کنون ۲۵ واحد تولیدی صنعت پتروشیمی به بخش خصوصی داخلی و خارجی واگذار شده و ۱۵ شرکت دیگر در قالب هلدینگ خلیج فارس در حال واگذاری است که با واگذاری این شرکت‌ها فعالان بخش خصوصی در صنعت پتروشیمی می‌توانند افزون بر تامین نیاز داخل در بازارهای جهانی نیز حضوری پررنگ‌تر داشته باشند.

بیات ادامه داد: امسال پیش‌بینی می‌شود روند صادرات محصولات پتروشیمی با رشد همراه باشد و نشانگرهای اقتصادی حاکی از آن است که بهبود تقاضا برای محصولات پتروشیمی در سال جاری مطلوب بوده و موقعیت مناسبی برای صادرات محصولات پتروشیمی ایران فراهم شده است.

مدیر عامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی اظهار کرد: با وزارت صنعت، معدن و تجارت توافق شده تا در سال جاری نیاز داخل افزون بر ۱۰ درصد بیش از آن از طریق بورس عرضه

بسیاری از این صنایع از بین رفته است. به علاوه واحدهایی با مقیاس تولید غیراقتصادی در کشور ما به وجود آمده، یعنی واحدهای خرد در صناعی که با صرفه مقیاس قادر به رقابتند، و به محض به هم خوردن قیمت مواد اولیه، حاشیه سود این شرکت‌ها از بین می‌رود و آنها را به مرز زیان وارد می‌کند. مسأله دیگر عدم تولید بهینه در سطح ملی و بی‌توجهی به میزان نیاز و یا صادرات این کالاها است. مقیاس صنایع ما باید هر یک متناسب مزیت‌های اقتصاد کشور معین شوند. در بعضی صنایع معلوم نیست اندازه تولید برای بازار ملی است، منطقه ای است، محلی است یا جهانی؟ لذا مجوزها بدون توجه به این موضوع صادر شده است.

از طرفی در کنار ضعف مدیریت ساختاری که در صنایع ما وجود دارد، این موضوعات به بروز مشکلات و آسیب‌های جدی منجر شده است. اتفاقی که در سال‌های اخیر افتاده و همه صنایع را از جمله پتروشیمی‌ها درگیر کرده آن است. به عنوان مثال وقتی سیستم بانکی منابع مورد نیاز صنعت را فراهم نمی‌کند و یا به دلیل تحریم‌ها تولید کننده کالای مورد نیاز خود را از خارج با هزینه‌های بالا وارد می‌کند، حتی با تصور مزیت‌های تولید این صنعت دچار مشکل می‌شود. یا شرکت‌های صادراتی که در شرایط کنونی نمی‌توانند ارزش ناشی از فروش کالای خود را وارد کنند با مشکل دست به گریبانند. لذا مشکلات ناشی از تحریم، سوء مدیریت و اشکالات ناشی از اجرای نادرست قانون هدفمندی یارانه‌ها بر تولید در همه بخش‌ها که پتروشیمی بخشی از آن است اثر گذاشته است. به عبارتی مشکلات موجود مشکلات عمومی صنایع کشورند که باید مورد تدقیق قرار گیرند.

فعالان پالایشگاهی معتقدند اقداماتی که اخیراً دولت در زمینه برخی سیاست‌ها مانند ۲۶ درصد عوارض صادراتی برای صندوق توسعه از خود نشان داد خودتحریمی این صنعت و نگاه سطحی است که به تولید دارد. آیا دولت مقابل فعالان این بخش قرار گرفته تا نیازهای خود را تأمین کند؟

وقتی نگاه، بلند مدت و بر مبنای نقشه راه استراتژیک نیست، متأسفانه همیشه می‌تواند اختلالاتی را به همراه بیاورد. دولت تصمیم به اصلاح یک بخش می‌گیرد، اما به سایر حوزه‌ها و اثراتی که می‌پذیرند توجه نمی‌کند. اگر شرایط تحریمی باعث بروز این مشکلات شده، باید پرسید پس چرا تصمیماتی که گرفته می‌شود تصمیماتی است که متناسب با شرایط عادی است؟ به عبارتی در شرایط کنونی، تصمیماتی در اقتصاد و برای بخش‌های گوناگون گرفته می‌شود که طبیعتاً باید در شرایط عادی اتخاذ می‌شد، این موضوع که ما برای تحریم نتوانسته‌ایم ساز و کار مدیریتی متناسبی را ایجاد کنیم و مدیرانمان را به سمتی سوق بدهیم که در این شرایط برخی فاکتورها را در تصمیمات خود لحاظ کنند یک ایراد اساسی است.

ظرفیت تولید پتروشیمی تا پایان برنامه پنجم به یکصد میلیون تن خواهد رسید و تلاش برای افزایش تنوع و ارتقای محصولات تولیدی برای حضور در بازارهای داخلی و خارجی از اولویت‌های فعالیت در پتروشیمی است

صادرات پتروشیمی به اروپا آزاد شد

بر توقف هدرروی و اتلاف گاز، دستاوردهای اقتصادی و زیست محیطی هم به همراه دارد. رحمانی با بیان اینکه با اجرای این طرح جدید پتروشیمی ۸ تا ۱۰ درصد خوراک ورودی به پتروشیمی شازند کاهش می‌یابد، تصریح کرد: اجرای این پروژه منجر به افزایش حاشیه سود اقتصادی این مجتمع پتروشیمی خواهد شد. این مقام مسئول با تاکید بر اینکه پتروشیمی شازند یک پتروشیمی مایع سوز است و تغییر کاربری آن به گاز سوز به دو دلیل عمده سرمایه بالای مورد نیاز و دانش فنی خاصی که هم اکنون در کشور موجود نیست، امکان ندارد، اظهار کرد: به این ترتیب برنامه‌ریزی شد که به جای گاز از گاز مایع با C_4 های اشباع شده که ۱۰ درصد خوراک مجموعه را تشکیل می‌دهد، استفاده شود. وی درباره ساخت پتروشیمی اردبیل با اشاره به اینکه مذاکرات برای دریافت فاینانس با صندوق توسعه ملی ادامه دارد، خاطرنشان کرد: در حال حاضر قراردادهای تامین خوراک، آب و گاز آن امضا شده و مذاکرات نهایی برای نهایی کردن منابع مالی درحال انجام است.

بیان کرد: از نظر ارزشی هم صادرات محصولات پتروشیمی شازند از رشدی حدود ۱۱۱ درصدی در سال گذشته برخوردار بوده است. رحمانی با اعلام اینکه سال گذشته ظرفیت تولید در مجتمع پتروشیمی شازند حدود ۱۰ درصد افزایش یافته است، تبیین کرد: بر این اساس میزان تولید محصولات حدود ۲ درصد بالاتر از ظرفیت اسمی این مجتمع پتروشیمیایی در مرکز کشور بوده است. مدیرعامل پتروشیمی شازند با یادآوری اینکه هم اکنون تمامی محصولات پتروشیمی تولید و صادراتی این مجموعه استاندارد ریج اتحادیه اروپا را کسب کرده است، گفت: با این وجود متنوع سازی بازارهای هدف محصولات صادراتی پتروشیمی به کشورهای حاشیه دریای خزر، آسیای میانه، حوزه قفقاز و ترکیه در دستور کار قرار گرفته است. وی با اشاره به راه اندازی خط جدید تولید C_4 در این مجتمع پتروشیمی، ادامه داد: با راه اندازی این واحد جدید پتروشیمیایی بخشی از خوراک پتروشیمی شازند به جای واردات نفتا از گازهای همراه استحصال و تامین خواهد شد که علاوه

یک مقام مسئول با اشاره به برنامه ریزی برای صادرات محصولات پتروشیمی به کشورهای حاشیه دریای خزر، آسیای میانه و حوزه قفقاز به عنوان بازارهای جدید پتروشیمی ایران از کسب نظام نامه ریج به منظور صادرات محصولات پتروشیمی به کشورهای عضو اتحادیه اروپا خبر داد. رضا رحمانی درباره آخرین وضعیت تولید محصولات پتروشیمی با بیان اینکه سال گذشته رکورد تولید محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های پلیمری در مجتمع پتروشیمی شازند شکسته شد، گفت: بر این اساس بیش از یک میلیون و ۸۱۹ هزار تن انواع محصولات پتروشیمیایی تولید و به بازارهای داخلی و خارجی عرضه شد. مدیرعامل شرکت پتروشیمی شازند با اعلام اینکه سال گذشته حدود ۵۱۲ هزار و ۲۷۷ تن محصولات تولید پتروشیمی این مجتمع به بازارهای داخلی عرضه شده است از رشد یک درصدی فروش محصولات پتروشیمی در بازارهای داخل کشور خبر داد و افزود: همچنین از نظر ارزشی هم فروش داخلی محصولات پتروشیمی شازند رشدی حدود ۴۴ درصدی را تجربه کرده است. این مقام مسئول در خصوص آخرین وضعیت صادرات محصولات پتروشیمیایی به بازارهای جهانی، اظهار داشت: سال گذشته بیش از ۳۱۵ هزار تن محصول پتروشیمی و فرآورده پلیمری به بازارهای جهانی عرضه شده است. وی با اشاره به رشد ۱۰ درصدی حجم صادرات محصولات این مجتمع پتروشیمی،

رونمایی از بازارهای جدید پتروشیمی

پتروشیمی به کشورهای شرق آسیا مطالعه و برنامه ریزی برای راه اندازی یک دفتر جدید در شهر گوانجو چین را در دستور کار قرار داده است. علاوه بر این در دو سال گذشته با توجه به سیاست متنوع سازی بازارهای پتروشیمی ایران به منظور مقابله با تحریم اروپا و آمریکا، کشورهایی همچون برزیل، ونزوئلا و حتی جامائیکا هم مشتری محصولات پتروشیمی ایران شده اند. مطابق با برنامه شرکت ملی صنایع پتروشیمی باید تا پایان سال جاری ۱۷۰۴ میلیارد تن به ارزش تقریبی ۱۳ میلیارد دلار محصول پتروشیمی از ایران صادر شود ضمن آنکه امسال تولید پتروشیمی کشور به ۵۰ میلیون تن افزایش می‌یابد. از سوی دیگر به منظور مقابله با تحریم‌های جهانی، توسعه و راه اندازی ناوگان کشتیرانی حمل محصولات مایع پتروشیمی یکی از برنامه‌های مقابله با تحریم‌ها است.

سهام بازار اروپا از محل خرید محصولات پتروشیمی و پلیمری ایران به حدود ۶۵ درصد، سهم بازار چین از صادرات پتروشیمی ایران به ۲۷.۲ درصد و کشورهای آفریقایی به حدود ۶.۲ درصد افزایش یافته است. علاوه بر این هم اکنون کشورهای منطقه خاورمیانه ۳۱.۳ درصد، خاور دور ۱۸.۵ درصد، هند ۱۰.۳ درصد و کشورهای حوزه دریای کارائیب، خلیج مکزیک و آمریکای جنوبی بازار محصولات پتروشیمی ایران را تشکیل می‌دهند. پیش از این هم مسئولان شرکت بازرگانی با اشاره به برنامه‌ریزی به منظور افزایش صادرات پتروشیمی به چین، گفته بودند: در شرایط فعلی ایران در شهرهای شانگهای و پکن شرکت و دفاتر بازرگانی فعال دارد، ضمن آنکه در شهرهای شانگهای و تیانچین چین از امکاناتی برای ذخیره سازی مکانیزه محصولات پلیمری برخوردار است. ایران همچنین به منظور افزایش صادرات

با تحریم‌های پتروشیمی ایران توسط برخی از کشورهای عضو اتحادیه اروپا، ایران با کاهش صادرات پتروشیمی به اروپا، محموله محصولات پتروشیمیایی خود را روانه بازار کشورهای آمریکای جنوبی، آفریقایی و چین می‌کند. همزمان با تحریم صادرات محصولات پتروشیمی ایران توسط برخی از کشورهای عضو اتحادیه اروپا، ایران به جای اروپا محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های پلیمری خود را به بازار کشورهای آمریکای جنوبی و حوزه دریای کارائیب، آفریقا و چین صادر می‌کند. سال گذشته ایران حدود ۱۵۶ میلیارد دلار محصول پتروشیمی به ارزش تقریبی ۱۲ میلیارد دلار به کشورهای مختلف جهان صادر کرده است که در این بین میزان صادرات پتروشیمی به کشورهای آفریقایی و چین افزایش یافته است. بر این اساس سال گذشته همزمان با کاهش

پتروشیمی شازند
یک پتروشیمی مایع
سوز است و تغییر
کاربری آن به گاز سوز
به دو دلیل عمده
سرمایه بالای مورد نیاز
و دانش فنی خاصی که
هم اکنون در کشور
موجود نیست
امکان ندارد

گفتگوی دنیای انرژی با عضو کمیسیون انرژی مجلس:

غرب خود را از پتروشیمی ایران محروم کرد

پیشرفت همه جانبه ایران اسلامی در بخش‌های مختلف بخصوص حوزه نفت، گاز و پتروشیمی، با وجود تمام موانع و محدودیت‌های بین‌المللی، موجب شد تا دشمن در اقدامی جدید مسیر تحریم‌ها را همواره برای منزوی کردن اقتصاد کشور در پیش گیرد. با این وجود وزارت خزانهداری آمریکا اخیراً علیه اقتصاد ایران در اقدامی تکراری دست به تحریم هشت شرکت پتروشیمی ایرانی زده است. اقدامی که شاید تبعات مثبت آن در میان مدت به نفع کشور و عواقب منفی آن بیشتر متوجه زیان خیلی از کشورهای مصرف‌کننده محصولات پتروشیمی ایران شود چرا که ایران برای خنثی کردن چنین تصمیم‌گیری‌های فراراست رویکردها را به سمت توسعه صنایع پایین دستی بخش پتروشیمی متمرکز کند تا علاوه بر حفظ جایگاه خود، تولید داخلی در این حوزه نیز با ایجاد ارزش افزوده مناسب صورت گیرد.

علی خسروی

همانطور که گفته شد با تحریم صنعت پتروشیمی ایران مشتریان این صنعت مهم برای دستیابی به محصولات مورد نیاز خود متحمل هزینه‌های گزافی خواهند شد، بنابراین در چنین شرایطی باید در بخش فرامرزی فعالیت‌های دیپلماسی و حوزه‌های مرتبط آن چون رایزنی‌های اقتصادی سفارتخانه‌ها و فعالان اتاق‌های بازرگانی بخش خصوصی برای ایجاد روابط با تکنیک‌ها و تصمیم‌گیری‌های فنی اقداماتی را برای دور زدن تحریم‌ها بکار گیرند تا علاوه بر سرمایه‌گذاری و توسعه صنایع پایین دستی در داخل کشور برای ساخت کالاهای همراه با ایجاد ارزش افزوده، با فروش محصولات بخشی عمده‌ای از نیازهای دنیا نیز برآورده شود. البته این نکته حائز اهمیت است که ایران با فروش و صادرات مواد خام پتروشیمی برای تامین خوراک کارخانه‌های کشورهای همجوار سالها به نوعی سرمایه‌های ملی را بدون ایجاد ارزش افزوده به باد فنا می‌داد و این منابع کم نظیر متأسفانه با کمترین قیمت در بازارهای بین‌المللی به فروش می‌رفت در حالی که اگر به جای خام فروشی اقدام به ورود تکنولوژی مدرن و فناوریهای نو می‌شد و این صنعت مهم کشور مورد توجه ویژه قرار می‌گرفت علاوه بر جلوگیری از خام فروشی منابع، تولیدات در مسیر ساخت کالا با ایجاد ارزش افزوده بالا قرار می‌گرفت و با این شیوه درآمدزایی بیشتر و زمینه‌های اشتغالزایی قابل توجهی عاید کشور می‌شد. از سوی دیگر چون ۲۵ درصد کل محصولات پتروشیمی حوزه خلیج فارس را ایران تولید و تامین می‌کند بنابراین ضروری است تا با مدرنیزه کردن تولید محصولات و کالاهای پتروشیمی بتوان در رقابت با دنیای تجارت، سهم قابل توجهی را نصیب کشور کرد تا درصد کنونی فروش محصولات پتروشیمی کشور در منطقه با توجه به نیازی که دنیا به آن دارد از ۲۵ درصد کنونی به بیش از ۶۰ تا ۷۰ درصد برسد.

از سوی دشمن، خوشبختانه تهدیدها و تحریم‌ها را به فرصت مناسب برای خودکفایی، قطع وابستگی و پیشرفت کلی تبدیل کرده است. از سوی دیگر با توجه به ظرفیت بالای کشور در حوزه نفت و انرژی و ایجاد سرمایه‌گذاری‌های فراوان طی سالهای در این بخش‌ها بخصوص صنعت پتروشیمی، بی‌شک تحریم صنعت پتروشیمی اگرچه تأثیر گذار است اما مشکل جدی را برای کشور ایجاد نمی‌کند چرا که با عملی شدن تصمیم دشمن بی‌شک برنامه ریزی‌های دقیق و کارشناسانه به سمت سرمایه‌گذاری صنایع پایین دستی پتروشیمی معطوف می‌شود و در نهایت رویکرد جدید تغییر رویه کاربری به منظور ایجاد ارزش افزوده بیشتر بر روی کالاهای تولیدی این بخش در راستای جلوگیری از خام فروشی محصولات و مشتقات آن شکل خواهد گرفت تا تحریم‌های دشمن نتواند به طور جدی، صنعت پتروشیمی کشور را زمین گیر کند.

رایزنی برای جلب بازارهای هدف به منظور فروش محصولات پتروشیمی با ارزش افزوده بالا چگونه باید باشد تا بتوان در شرایط سخت نیز مشتریان منطقه را حفظ و اقدام به ارزیابی کرد؟

از سوی دیگر چون بیشتر کشورهای دنیا اکنون نیازمند خوراک و محصولات پتروشیمی ایران هستند بنابراین برای تداوم چرخه پروژه‌های صنایع خود چاره‌ای جز تامین نیازها را نداشته و برای دسترسی به خوراک و محصولات پتروشیمی متحمل هزینه‌ای بالا به هر قیمتی می‌شوند. راهکار و چند و چون برنامه ریزی برای خنثی کردن تحریم‌های صنعت پتروشیمی کشور را با حجت الاسلام، سید مهدی موسوی نژاد، عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی را در ذیل می‌خوانیم.

دشمن قصد دارد پس از تحریم نفت با تحریم صنعت پتروشیمی همچنان اقتصاد کشور را مورد هدف قرار دهد، فکر می‌کنید این تصمیمات در صورت اجرا چه اندازه می‌تواند به صنایع پتروشیمی ما لطمه جدی وارد کند؟ به نظر شما راه برون رفت از این پدیده چیست؟
اولاً با توجه به این که خوراک بخش عمده‌ای از پروژه‌ها و کارخانجات پتروشیمی کشورهای حاشیه خلیج فارس و خاورمیانه را ایران تامین می‌کند و اکثر کشورهای منطقه نیز سالهاست نیاز محصولات پتروشیمی خود را از ایران تامین می‌کنند بنابراین با تحریم صنعت پتروشیمی ایران قیمت مواد خام و کالاهای این صنعت بشدت در جهان بالا می‌رود و این مسئله شوک جدیدی را به اقتصاد کشورهای منطقه وارد می‌کند چرا که آنها به هر قیمتی برای تامین نیاز و تحرک بخشی کارخانهای پتروشیمی خود باید اقدام به خرید مواد و محصولات پتروشیمی کنند. جدای از این اما اگر به بحث فلج شدن اقتصاد ایران با تحریم صنعت پتروشیمی از سوی آمریکا و هم پیمانانش نگرسته شود خواهیم دید که ایران اسلامی با چنین تحریم‌هایی هیچ گاه با مشکل جدی رو به رونی شود چرا که تجربه نشان می‌دهد طی سی و چند سال پس از انقلاب، کشور ما با تحمیل هر تحریمی

رویکرد جدید
تغییر رویه کاربری
به منظور ایجاد ارزش
افزوده بیشتر بر روی
کالاهای تولیدی
بخش پتروشیمی
در راستای جلوگیری
از خام فروشی
محصولات و مشتقات
آن شکل خواهد
گرفت

تحریم ایران به نوعی خود را تحریم کرده اند، دیدگاه شما در این خصوص چیست؟

به قول شما آمریکا و کشورهای غربی به خوبی می‌دانند که آنها خود نیازمند صنایع پتروشیمی ایران هستند و با تحریم این صنعت بازنده اصلی خواهند بود چراکه دود چنین تصمیم‌گیری اول به چشم آنها می‌رود درحالی که ایران کمترین زیان را از این پدیده متحمل می‌شود، علاوه بر این موضوع صنعت پتروشیمی ایران از زیر ساخت‌های بسیار مناسبی برخوردار است و با تحریم‌های تکراری دشمنان با هیچ مشکلی مواجه نخواهند شد. با این وجود آمریکا با تحریم اقتصادی ایران نه تنها مانعی در برابر پیشرفت‌های روز افزون کشورما ایجاد نمی‌کند بلکه ملت ایران قطعاً تحریم‌های دشمنان را به فرصتی مناسب برای پیشرفت تبدیل می‌کنند. پس نتیجه می‌گیریم، اعلام اعمال تحریم شرکت‌های پتروشیمی ایران از سوی آمریکا فقط یک هیاهوی بی اثر است که تأثیر آنچنانی در توسعه صنعت پتروشیمی ایران ندارد و این تصمیم‌گیری آنگونه که مشخص است نمی‌تواند دوام یا ثباتی داشته باشد، زیرا کیفیت و تنوع بالای محصولات پتروشیمی کشورمان سبب شده است تا ایران جایگاه قدرتمندی در بازار جهانی محصولات پتروشیمی به دست آورد و همه را نیازمند خود کند. درحقیقت پیشرفت صنایع پتروشیمی در ایران به گونه ای است که اکنون محصولات آن به بیش از ۶۰ کشور در اقصی نقاط دنیا صادر می‌شود. وجود چنین مزیتی سالهاست موجب شده تاء، تنوع صادرات محصولات پتروشیمی ایران در دستور کار متخصصان داخلی قرار گیرد و با وجود تحریم‌های بین‌المللی علیه ما، صادرات محصولات پتروشیمی ایران هیچگاه به طور قطع متوقف نشود.

همانگونه که آمریکا و هم‌پیمانانش داد و ستد نفت ایران را در سالهای گذشته تحریم کردند و خیلی از کشورها را بی‌اعتنایی به تحریم‌های بین‌المللی همچنان خریدار نفت ایران بودند به نظر شما آیا این اتفاق برای صنعت پتروشیمی کشور نیز رخ می‌دهد یا خیر؟

بی شک طرح تحریم صنعت پتروشیمی ایران از سوی سردمداران استکبار جهانی، پروژه ای شکست خورده تلقی می‌شود چراکه اکنون

برخی ها تصمیم اخیر وزارت خزانه‌داری آمریکا در تحریم صنعت پتروشیمی ایران را در شرایط انتخابات ریاست جمهوری بیشتر به تهدید و جوسازی برای کم رنگ کردن مشارکت مردم در انتخابات نسبت می‌دهند در این باره چه تحلیلی دارید؟

این که دشمن توان دیدن پیشرفت ایران اسلامی را در بخش‌های مختلف اقتصادی آن هم در شرایط تحریم‌های بین‌المللی ندارد و هر از چند گاهی دست به تحریم بخش‌های مختلف اقتصادی کشوری زند پدیده ای جدید و رویکرد تازه ای نیست اما اگر به تحریم اخیر آمریکا در صنعت پتروشیمی کشور آن هم در شرایط انتخابات ریاست جمهوری نگریسته شود خواهیم دید که دشمن بی تردید با فرصت طلبی بدنبال اهداف خاصی است تا در این موقعیت زمانی سوء استفاده کند، به طور قطع قصد و هدف اصلی آمریکا در انجام تحریم جدید شرکت‌های پتروشیمی ایران بیشتر برای کم رنگ کردن حضور مردم و جلوگیری آنها در صحنه انتخابات ریاست جمهوری بود اما خوشبختانه حضور گسترده و پر شور مردم ایران در انتخابات ریاست جمهوری به دنیا ثابت کرد که مردم همیشه در صحنه ایران اسلامی برای تصمیم‌گیری در سرنوشت کشور خود و حفظ دستاوردهای انقلاب هیچگاه کوتا نمی‌آیند. با این وجود باید اذعان داشت توسعه صنعت پتروشیمی ایران با تحریم‌های اقتصادی آمریکا هیچگاه متوقف نمی‌شود، زیرا کشورما سالهاست طعم تلخ تحریم را چشیده است اما تا به حال از هدف اصلی خود که همان حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی بوده عقب نشینی نکرده است. همان طور که گفته شد تحریم صنعت پتروشیمی کشورمان از سوی آمریکا در چنین موقعیتی بیشتر به جهت ایجاد شائبه و بوجود آوردن یک جو روانی علیه ایران بود که بحمد الله نقشه دشمن با حضور حداکثری مردم در پای صندوق‌های رای و استقبال بسیار بالای نقش بر آب شد.

با توجه به این که غرب و بیشتر کشورهای منطقه نیازمند صنایع پتروشیمی ایران هستند به نظر می‌رسد تحریم صنعت پتروشیمی ایران به زیان تحریم کنندگان منجر شده و آنها به جای

پس از سالها متخصصان ایرانی به خوبی راهکارهای اصولی و فنون مقابله با هر نوع تحریمی را به خوبی آموخته‌اند. با این وجود تردیدی نیست که اولا تحریم‌های جدید آمریکا در قالب تحریم (پتروشیمی) ایران، کشور را بحرانی نمی‌کند زیرا ایران اسلامی در حال حاضر هیچ محدودیتی برای صادرات محصولات پتروشیمی به خارج از کشور را ندارد. از سوی دیگر چون تحریم‌های نفتی دشمن، طی دو و سه سال اخیر نتوانست حریف صادرات نفتی ایران به کشورهای جهان شود و این صنعت با وجود تنگناها و محدودیت‌ها همچنان با قدرت و استواری مسیر رو به رشد خود را طی می‌کند، بنابراین تداوم چنین رویه ای نیز در تحریم صنعت پتروشیمی کشور صدق خواهد کرد و خریداران محصولات پتروشیمی ایران همچون مشتریان نفتی نیز از جای جای دنیا با بی‌اعتنایی به دستورالعمل‌های بین‌المللی وارد بازار معامله (محصولات پتروشیمی) با ایران می‌شوند. مع هذا چنانچه جنبه‌های منفی تحریم کشور مدنظر قرار گیرد خواهیم دید که این تحریم‌ها برای کشورما مشکل خاصی ایجاد نکرده است و تنها مشکل اصلی ما طی این دوران تحریم بانک مرکزی بوده است که سبب شده به دلیل نوسانات نرخ ارز صادر کنندگان با مشکل جدی مواجه شوند هر چند باید بررسی کارشناسانه و اقدامات لازم همراه با اتخاذ تدابیر هوشمندانه در جهت مرتفع شدن مشکلات سد راه صورت گیرد.

برخورداری ایران از مزیت‌های فراوان و قابلیت‌های کم نظیر موجب شده تا کشورهای جهان در شرایط تحریم مراودات اقتصادی خود را با ایران قطع نکنند، اما گویا آمریکا قصد دارد با تشدید مقررات تحریمی مانع دورزدن تحریم‌های بین‌المللی شود، به نظر شما آیا این اقدام شدنی است؟

با توجه به درهم تنیده شدن دنیای امروزی و تامین برخی نیازهای ضروری از بازارهای بین‌المللی، بالاخره کشورهای دنیا با حفظ منافع خود سعی بر آن دارند تا روابط اقتصادی و مراودات تجاری را حتی با وجود محدودیت‌های بین‌المللی به اشکال مختلف قطع نکنند، آنگونه که در شرایط تحریم ایران خیلی از کشورها با بی‌اعتنایی به بحث تحریم‌های بین‌المللی همچنان دادوستد خود را با ایران به نحو ممکن داشتند. از سوی دیگر تکنیک‌های اصولی و فنون حرفه ای برای دورزدن تحریم‌ها از سوی ایران موجب شده است تا علاوه بر حرکت در مسیر خود کفایت و پیشرفت و توسعه زیر ساخت‌ها، عمده نیازهای خود را با دورزدن تحریم‌ها برآورده کنند. حال آمریکایی‌ها تقریباً در تحریم به هر راهی که می‌توانستند برای منزوی کردن ایران رفته‌اند چرا که با فروش برخی اقلام توسط ایران را ممنوع کرده‌اند و یا حتی در صورت عدم ممنوعیت فروش کالا، مسیر دریافت وجه کالای فروخته شده را به‌زعم خود بر ایرانیان بسته‌اند اما وجود مزیت‌های فراوان ایران موجب شده است تا دنیا ایران را در تبادلات تجاری تنها نگذارد. پس نتیجه خواهیم گرفت هراقدامی برای تشدید تحریم‌ها با توجه به

قصد و هدف اصلی آمریکا در انجام تحریم جدید شرکت‌های پتروشیمی ایران بیشتر برای کم رنگ کردن حضور مردم و جلوگیری آنها در ریاست جمهوری بود اما آنها به اهداف خود نرسیدند

سرمایه‌گذاران ناتوان در پتروشیمی خلعید می‌شوند

معاون وزیر نفت گفت: سرمایه‌گذارانی که عدم توانایی اجرای پروژه‌ها را داشته باشند، خلعید شده و جایشان را به سرمایه‌گذاران توانمند می‌دهند.

عبدالحسین بیات معاون وزیر نفت در امور پتروشیمی با اشاره به علت کنار گذاشته شدن برخی از سرمایه‌گذاران در طرح‌های صنعت پتروشیمی گفت: خلعید یکی از کارهایی است که در صورت اثبات عدم توانایی سرمایه‌گذار در پروژه صورت می‌گیرد، در صورتی که در ابتدا برای دریافت پروژه مدارک و اظهاراتی می‌کند که به نظر می‌رسد که این سرمایه‌گذار می‌تواند از عهده پروژه برآید.

وی گفت: یکی از وظایف همکاران ما در شرکت ملی پتروشیمی بررسی دقیق اظهارات با توانایی پروژه است که باید به این کار اهتمام بیشتری ورزند، تا از منافع ملی حمایت شود.

بیات تصریح کرد: بارها از بانک‌های مختلف درخواست کردیم که برای ورود به پروژه‌ها پیش قدم شوند، اما تا کنون تنها چند بانک به این عرصه وارد شده‌اند و شاهد عدم تمایل بانک‌های خصوصی به پروژه‌های نفتی هستیم.

معاون وزیر نفت خاطر نشان کرد: اکثر بانک‌ها به دنبال سود در کوتاه مدت هستند، اما پروژه‌های نفتی در بلند مدت به سود دهی

می‌رسند که البته نباید فراموش کرد، با اجرای یک پروژه نفتی بخش‌های مختلف صنعت به گردش در می‌آیند و موجب رشد و شکوفایی می‌شوند. وی ادامه داد: خوشبختانه سود واحدهای پتروشیمی معقول است و از این رو سرمایه‌گذارانی که توانایی دارند، به اجرای پروژه می‌توانند وارد کار شوند.

بیات گفت: شرکت ملی صنایع پتروشیمی به نمایندگی از دولت از تمام سرمایه‌گذاران حمایت می‌کند، اما سرمایه‌گذارانی که ناتوان باشند، کنار گذاشته خواهند شد.

معاون وزیر نفت در امور پتروشیمی افزوده بود: در صنعت پتروشیمی واحد ورشکسته نداریم و این صنعت به دلیل ارزش افزوده بالا یک صنعت سود آور و مطمئن است.

فروش دانش فنی استراتژیک در صنعت پتروشیمی

پژوهش و فناوری، اساسی ترین گام در توسعه صنعتی و اقتصادی کشور به ویژه صنعت نفت است و در مسیر توسعه پایدار، بومی سازی یک اولویت استراتژیک به شمار می‌رود. جوکار گفت: در حال حاضر در زمینه ی دانش های مرتبط با کاتالیزورها، مواد شیمیایی، انتقال فناوری به حد مطلوبی از دانش دست یافته ایم که دیگر شرایط تحریم نمی تواند پژوهشگران پتروشیمی را محدود کند. جوکار به موضوع حضور نخبگان دانشگاهی در صنایع مادر تخصصی کشور اشاره کرد و افزود: فرایند جذب نخبگان کارآزموده، پژوهشگران و فنلوران حرفه ای در صنعت پتروشیمی کشور از سال هشتاد و یک آغاز شده است، به طوری که هم اکنون بیش از دویست و چهل نخبه در این صنعت در حال فعالیت هستند. رئیس هیئت مدیره شرکت پژوهش و فناوری پتروشیمی با اشاره به برنامه ریزی های صورت گرفته برای توسعه صنعت پتروشیمی کشور، درباره توان توسعه ای و پژوهش این صنعت، گفت: هم اکنون زنجیره ای از پژوهشگران و فنلوران در صنایع پتروشیمی ایران طرح های توسعه را دنبال می کنند. وی افزود: تاکنون ۳۸ دانش فنی و کاتالیزور در شرکت پژوهش و فناوری پتروشیمی بومی سازی شده است و این تعداد تا پایان برنامه پنجم به ۱۱۰ مورد خواهد رسید.

رئیس شرکت پژوهش و فناوری پتروشیمی گفت: ۳۰ دانش فنی بومی سازی شده توسط محققان ایرانی آماده واگذاری است. رئیس شرکت پژوهش و فناوری پتروشیمی اظهار کرد: ۱۵ کاتالیست و دانش فنی در سال گذشته بومی سازی شد و آماده واگذاری است و امسال نیز با بومی سازی ۱۵ دانش فنی استراتژیک در صنعت پتروشیمی در مجموع ۳۰ دستاورد ارزشمند پژوهشگران ایرانی آماده واگذاری است. غلامرضا جوکار افزود: همزمان با عملکرد موفق مراکز پژوهش و فناوری در سه شهر تهران، ماهشهر و اراک، کارشناسان و متخصصان صنعت پتروشیمی ایران موفق شدند دهها مورد دانش فنی را در داخل کشور بومی سازی کرده و تولید کنند. وی ادامه داد: تولید ده ها محصول جدید پژوهش و فناوری سبب تقویت اقتصاد مقاومتی شده و می تواند ارکان صنعت پتروشیمی ایران را تحکیم بخشد. جوکار تصریح کرد: شرکت پژوهش و فناوری پتروشیمی آماده همکاری با تمام مجتمع های پتروشیمی کشور است و این شرکت آمادگی کامل دارد تا نیاز تمام صنعت پتروشیمی را برطرف کند. وی با بیان این که با برنامه ریزی های انجام شده، نقش تولید کنندگان داخلی با بهره گیری از دانش بومی و انتقال دانش فنی به داخل کشور بیشتر از گذشته شده است گفت:

نیاز دنیا به ایران می تواند بی فایده باشد.

برخی مسئولان و کارشناسان معتقدند علی رغم تحریم های اخیر، مقصدهای صادرات محصولات پتروشیمی کشور متنوع تر شده است، فکر می کنید تداوم این تنوع و ترقی نیازمند چیست؟

همانطور که می دانید اکنون در بیشتر استانهای کشور کارخانهای پتروشیمی متعددی فعالیت دارند و محصولات و فرآورده های این واحدهای تولیدی در وضعیتی مناسبی قرار دارد، به گونه ای که تولید پتروشیمی در حال حاضر افزون بر تامین نیاز داخل بی تردید مقصدهای صدور محصولات پتروشیمی ایران با تولید واحدهای تولیدی جدید متنوع تر خواهد شد که باید اقدامات خاصی برای فروش و... در این زمینه صورت گیرد، چرا که تحریم های غیرقانونی اعمال شده علیه ایران تاثیر انچهانی بر چگونگی تولید و نحوه صادرات پتروشیمی ایران ندارد و خیلی از کشورها علاوه بر مشتریان دائمی فرآورده های پتروشیمی، آنگونه که اشاره شد با توجه به تنوع محصولات و کیفیت بالای فرآورده های پتروشیمی کشور همه خواهان خرید محصولات پتروشیمی ما خواهند شد. از سوی دیگر بر خور داری صنعت پتروشیمی ایران از کیفیت خاص نسبت به تولید سایر کشورها مزیت مهمی است که با بهره گیری از دانش و فناوری های نوین جهان و با تکیه بر کارشناسان خبره خود مسیر توسعه باید به سرعت طی شود. حال فارغ از بحث تحریم های بین المللی، اکنون مجتمع های پتروشیمی کشور با تولید انواع محصولات پلیمری و شیمیایی متنوع توان تامین بسیاری از نیازهای داخل را دارند و خوشبختانه با برنامه ریزی های انجام شده، در آینده نزدیک کالاهایی که از خارج کشور وارد می شوند قابلیت تولید در داخل کشور را خواهند داشت اگر به طرح های پتروشیمی کشور نگریسته شود خواهیم دید که

پارس جنوبی به عنوان قطب مهم تولید محصولات پتروشیمی در حال فعالیت هستند و طرح های توسعه ای پتروشیمی در بسیاری از استان های کشور در حال تکمیل و راه اندازی است که با تولیدی شدن این مجتمع ها زنجیره تولید بسیاری از محصولات پتروشیمی در داخل کشور تکمیل خواهد شد بنابراین تحریم ها نمی تواند بر پیشرفت کشور تاثیر گذار شود.

در حال حاضر در زمینه ی دانش های مرتبط با کاتالیزورها، مواد شیمیایی، انتقال فناوری به حد مطلوبی از دانش دست یافته ایم که دیگر شرایط تحریم نمی تواند پژوهشگران پتروشیمی را محدود کند

وعده مدیر عامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران

خوراک پتروشیمی‌ها ارزان می‌شود

معاون وزیر نفت از همسنگ سازی تعرفه خوراک‌های گازی و مایع واحدهای پتروشیمی خبر داد. عبدالحسین بیات با بیان این که چند سالی است که به دلیل رجحانی که خوراک‌های گازی دارند، سرمایه‌گذاران به سمت خوراک‌های گازی می‌روند، گفت: تلاش می‌کنیم که نرخ خوراک‌های مایع کاهش یابد. وی با بیان این که مقوله خوراک در پتروشیمی یک موضوع بسیار اساسی است گفت: هر گونه تصمیم‌گیری در مورد خوراک با بودن یا نبودن و حیات صنعت پتروشیمی ایران عجین است.

سعید صنعتی

تولیدکننده عمده در کشور ماست که معتقدیم در این مورد باید بازنگری شود. معاون وزیر نفت با اشاره به لزوم بازنگری در قیمت خوراک‌های مایع در راستای تشویق سرمایه‌گذاران و کاهش رقم ۹۵ درصد فوب خلیج فارس، اظهار کرد: به صورت متوسط قیمت خوراک‌های مایع روی ۹۰ درصد فوب خلیج فارس بر گردد؛ هستند کشورهای دیگر که قیمت خوراکشان از این مقدار هم کمتر باشد اما در کشور ما براساس قوانین مختلفی از جمله قانون برنامه توسعه پنجم داریم که اشاره به قیمت عادلانه و منطقی دارد، ۹۰ درصد را قیمت منطقی می‌داند.

گازی، نیز گفت: خوراک‌های گازی شامل متان، اتان و گازهای غنی (شامل متان، اتان و ترکیبات ۴ کربنه، ۵ کربنه، ۶ کربنه و بیشتر) است که پتروشیمی خارک و پتروشیمی فارس نیز از گازهای غنی شده استفاده می‌کنند.

کار کارشناسی درست در تدوین هدفمندی یارانه‌ها نشد

بیات ادامه داد: زمانی که لایحه هدفمندی یارانه‌ها تنظیم و تدوین شد، کار کارشناسی درست و اصولی روی خوراک‌ها انجام نشده بود. در واقع ماهیت و محتوای قانون هدفمندی یارانه‌ها حمایت از تولید است و صنعت پتروشیمی یک بخش

مدیر عامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران با بیان این که در پتروشیمی انواع خوراک‌ها در دو دسته خوراک‌های گازی و مایع مصرف می‌شود افزود: خوراک‌های مایع از قبیل نفتا، نفت سفید، میعانات گازی که در عسلویه استحصال می‌شود، پلت فرمینگ و ... هستند که قیمت گذاری آن‌ها براساس قانون به میزان ۹۵ درصد نرخ فوب خلیج فارس است.

وی تصریح کرد: از سال ۸۶ در قانون بودجه موضوع مذکور لحاظ شده و سال به سال که جلوتر می‌رویم تغییری در این مورد رخ نداده است. مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران با اشاره به گروه دوم خوراک‌ها به نام خوراک‌های

قیمت خوراک گازی در سال جاری اعلام شد

بیانات با تأکید بر این که قیمت خوراک‌های گاز مشمول هدفمندی یارانه‌ها شدند که یک مرتبه افزایش قیمت داشتند، گفت: تا شش ماهه اول سال قبل به دلیل تغییراتی که در برابری نرخ انواع ارزها با ریال رخ داد، نیاز به تجدیدنظر به وجود آمد که اخیراً ستاد تدابیر ویژه در مصوبه‌ای قیمتی را مشخص کرد که قیمت سال جاری است و باید دید که سال‌های بعد چگونه خواهد بود. مدیر عامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران تصریح کرد: به دنبال این هستیم که لایحه‌ای تحت عنوان همسنگ‌سازی خوراک‌ها ارائه دهیم به گونه‌ای که برای سرمایه‌گذاری در حوزه پتروشیمی فرقی نداشته باشد که باید از خوراک گاز استفاده کنید یا خوراک مایع. بیات یادآور شد: چند سالی است که به دلیل رجحانی که خوراک‌های گازی دارند سرمایه‌گذاران به سمت خوراک‌های گازی می‌روند اکنون خوراک بسیاری از طرح‌ها گازی است بنابراین باید در این زمینه تعادل بوجود آید.

وی با اشاره به بحث کالاهای جایگزین در اقتصاد گفت: اگر همسنگ‌سازی ایجاد نکنیم، توسعه پتروشیمی موزون نخواهد بود و پرهیز از خام فروشی اتفاق نمی‌افتد؛ چون هم می‌توانیم در بخش هیدروکربن‌های مایع گرفتار خام فروشی شویم و هم در بخش هیدروکربن‌های گازی؛ هر دوی این خوراک‌ها خام هستند.

مدیر عامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران ادامه داد: ساختار درستی برای خوراک‌ها ایجاد می‌کنیم و امیداریم دولت و مجلس هم از ما حمایت کنند. بیات با تأکید بر این که براساس شاخص اصلی بین ۵۰ تا ۸۵ درصد هزینه واحدهای تولیدی پتروشیمی، هزینه خوراک بها است، تصریح کرد: براساس شاخص تعریف شده توسط وزارت نفت، هر سرمایه‌گذاری می‌خواهد وارد حوزه پتروشیمی شود باید بتواند سود یا فایده اقتصادی بیشتری نسبت به سایر حوزه‌های اقتصادی ببرد.

وی افزود: بنابراین در هدف گذاری خوراک‌ها به گونه‌ای اقدام می‌کنیم که هم شاخص مذکور حفظ شود و خوراک‌ها هم همسنگ شوند که تنوع محصولات را داشته باشیم. مدیر عامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران در پایان خاطرنشان کرد: متنوع شدن محصولات برای ما بسیار مهم است.

ارزان فروشی خوراک گاز پتروشیمی‌ها در بودجه ۹۲

معاون امور زیربنایی مرکز پژوهش‌های مجلس با بیان اینکه علی‌رغم تأکید مرکز پژوهش‌های قیمت گاز پتروشیمی در بودجه ۹۲ نیز پایین در نظر گرفته شد، گفت: تا زمانی که خوراک ارزان در اختیار مجتمع‌ها قرار گیرد، انگیزه تکمیل زنجیره ارزش وجود نخواهد داشت.

محمدرضا محمدخانی اظهار داشت: متأسفانه علیرغم تأکید مرکز پژوهش‌های مجلس قیمت گاز پتروشیمی‌ها در بودجه ۹۲ نیز پایین در نظر گرفته شد. وی تأکید کرد: به نظر ما اگر قیمت

پتروشیمی‌های گازی علاوه بر استفاده از رانت تفاوت نرخ ارز دولتی و آزاد از رانت کلان قیمت ناچیز خوراک گاز بهره‌مند شوند.

برای تشخیص ضرر این رانت کلان که به جیب سهامداران عمده این مجتمع‌ها سرازیر می‌شود، مقایسه قیمت ۷ سنتی گاز تحویلی به این پتروشیمی‌ها که در سال گذشته به دلیل محاسبه با نرخ ارز مرجع عملاً به کمتر از ۳ سنت کاهش یافت با قیمت ۳۵ سنتی هر متر مکعب گاز وارداتی از ترکمنستان و قیمت ۴۸ سنتی هر متر مکعب گاز صادراتی به ترکیه کافی به نظر می‌رسد.

جواد اوجی مدیر عامل شرکت ملی گاز پیش از این در جریان تصویب قانون هدفمندی یارانه‌ها و پیش از تلاطمات ارزی گفته بود: «وقتی برای افزایش قیمت‌ها سر میز مذاکره می‌نشینیم پتروشیمی‌های گازی از زبان ده شدن و بروز مشکلات صحبت می‌کنند. سؤال من اینجاست که چرا در ترکیه و سایر کشورها صنعت پتروشیمی با گاز مترمکعبی ۳۸۰ تومان کار می‌کند و سودده است و می‌تواند در بازار اروپا با ما رقابت کند.»

علیرغم تبلیغات رسانه‌ای مجموعه‌های صاحب سهام پتروشیمی‌های گازی درباره ارزش افزوده تبدیل گاز به محصولاتی چون متانول یا اوره و آمونیاک و امثال آنها یک محاسبه ساده نشان می‌دهد ارزش متانول صادراتی این پتروشیمی‌ها حتی از ارزش صادراتی گاز ایران به ترکیه نیز کمتر بوده است، چنانکه به عنوان مثال کشور می‌توانست میزان گاز مورد نیاز برای تولید یک تن متانول را ۲۹۱ دلار به فروش برساند اما آن را با قیمت ارزان به واحدهای متانول‌ساز تحویل داده است و این واحدها با تبدیل این میزان گاز به متانول، هر تن آن را به قیمت ۲۵۰ دلار به فروش رسانده‌اند.

در عین حال بر خلاف ادعای این مجموعه‌های صاحب سهام در رسانه درباره رقابتی نبودن قیمت گاز خوراک پتروشیمی‌ها نسبت به همسایگان از جمله کشورهای حاشیه خلیج فارس، سود کلان و چند صد میلیارد تومانی پتروشیمی‌هایی چون فن‌آوران، زاگرس، پردیس، کرمانشاه و خراسان که صورت‌های مالی سود و زیان آنها از طریق بورس اوراق بهادار در اختیار عموم قرار دارد و یا حتی پتروشیمی‌هایی مانند مارون و آریا ساسول بدون هیچ تردیدی این ادعا را به چالش می‌کشد. چنانکه سود بعضی از این مجتمع‌ها در هر سال با سرمایه‌گذاری انجام شده برای این واحدها برابری می‌کند.

در مقایسه پتروشیمی‌های ایران با کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس این نکته نیز قابل توجه است که پتروشیمی‌های عربی به طور متوسط تا ۸۰ درصد از سود خود را به عنوان مالیات به کشورهای متبوع خود می‌پردازند اما پتروشیمی‌های گازی ایرانی به دلیل قرار گرفتن در مناطق ویژه تا سال‌ها از پرداخت مالیات معاف هستند. لاف‌ل در دو سال اخیر تفاوت قیمت ارز مرجع محاسبه خوراک و قیمت ارز در بازار آزاد و به خصوص قیمت ارز خارج از ایران یک رانت کلان علاوه بر رانت خوراک ارازان قیمت برای پتروشیمی‌های گازی ایجاد کرده است.

گاز پتروشیمی‌ها افزایش یابد تأثیر بسیار کمی روی سودآوری این مجتمع‌ها دارد، ضمن اینکه وقتی خوراک ارزان در اختیار این مجتمع‌ها قرار گیرد فاصله سود تا قیمت تمام شده بسیار زیاد خواهد بود و مجتمع‌های پتروشیمی انگیزه‌ای برای تشکیل زنجیره‌های بعدی و پایین دست نخواهند داشت، روی تولید محصولات اولیه و مواد خام متمرکز خواهند شد و محصول نهایی زنجیره ارزش را تولید نخواهند کرد. معاون امور زیربنایی مرکز پژوهش‌های مجلس تصریح کرد: اگر این افزایش قیمت تأثیر شدیدی روی سود این مجتمع‌ها داشت ما تا این حد موافق افزایش قیمت نبودیم، اما آنچه نصیب پتروشیمی‌های گازی می‌شود از حالت سود خارج شده است.

وی افزود: اغلب قیمت خوراکی پتروشیمی گازی ایران با کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس مقایسه می‌شود در حالی که کشوری مانند قطر فرصت دیگری در استفاده از گاز ندارد و با گاز خودکار دیگری نمی‌تواند بکند، در عین حال آنها بیش از پتروشیمی گازی روی GTL‌ها متمرکز شده‌اند. وی با بیان اینکه شنیده می‌شود برای تصویب این قیمت در مجلس رازین‌های زیادی انجام شده است، گفت: معضل دیگر آن است که قیمت پایین گاز، پتروشیمی‌هایی که از خوراک مایع استفاده می‌کنند را دچار مشکل می‌کند؛ ضمن آنکه هیچ قیدی وجود ندارد که این پتروشیمی‌ها از سود کلان خود در پایین‌دستی سرمایه‌گذاری کنند. محمدخانی اضافه کرد: اگر

از این پتروشیمی‌ها می‌خواستند سود خود را در پایین‌دست سرمایه‌گذاری کنند باز هم توجیهی برای این قیمت پایین وجود داشت تا زنجیره ارزش کامل شود اما متأسفانه چنین نشد.

وی تأکید کرد: افزایش قیمت گاز پتروشیمی‌ها به راحتی تا ۱۳ سنت هم توجیه اقتصادی دارد و حتی افزایش قیمت به ۱۰ سنت نیز در شرایط کمبود منابع در بودجه، منابع خوبی در اختیار کشور قرار می‌دهد.

برای سومین سال متوالی پس از تصویب قانون هدفمندی یارانه‌ها قیمت خوراک گاز پتروشیمی‌ها به شکل غیرمنطقی پایین در نظر گرفته شد تا

افزایش قیمت گاز پتروشیمی‌ها به راحتی تا ۱۳ سنت هم توجیه اقتصادی دارد و حتی افزایش قیمت به ۱۰ سنت نیز در شرایط کمبود منابع در بودجه، منابع خوبی در اختیار کشور قرار می‌دهد

هتل پارسیان اوین

*Feel the
Excellency,*

★★★★

Parsian
**Evin
Hotel**

International Food,
International Taste...

سالن های مجلل و چند
منظوره کوه نور

۰۲۱-۲۷۴۰۰

www.evinhotel.ir

با ۲۵٪ تخفیف اقامت و ۳۵٪ تخفیف اجاره کلیه سالن ها جهت برگزاری مراسم، ویژه اعضای اتحادیه
صادر کنندگان فراورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران

انتخاب اعضای هیات مدیره کلید خورد

ترکیب جدید هیات مدیره اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز

پوریا صادقی

اداری، اطلاع رسانی و برگزاری نشست های خبری، تهیه سی دی مولتی مدیا، تدوین آیین نامه تشکیل ادارات تخصصی، برگزاری جلسات با دستگاه های نظارتی و تصویب کالاهای دارای استاندارد را از فعالیت های اتحادیه در دوره گذشته نام برد.

دبیر کل اتحادیه ارتقای تعامل با سازمان ها، بهره گیری از ظرفیت های اصل ۴۴ و پذیرش اتحادیه به عنوان مرجع قیمت گذاری را از برنامه های اتی هیات مدیره برشمرد. ارتقای تعامل با سازمان ها و دستگاه های حاکمیتی و دولتی در راستای تحقق اهداف اتحادیه، ارتقای بهره گیری از ظرفیت های بورس شامل تعامل بیشتر با شرکت بورس کالای ایران از طریق برگزاری جلسات مشترک و طرح مسائل فی مابین اتحادیه و بورس، بررسی نحوه عرضه و قیمت گذاری کالا در بورس، بررسی و رفع مشکلات مربوط به عملکرد بورس، برقراری ارتباط با سازمان خصوصی سازی،

رییس، سید محمد حسینی و راد نیا ناظران و هادی صابری منشی جلسه تعیین شدند. سپس وحید ابراهیمی دبیر کل اتحادیه گزارش عملکرد هیئت مدیره در دوره گذشته را ارائه داد.

وی با اشاره به تعداد اعضای هیئت مدیره در ۲ سال گذشته، گفت: در سال ۹۰ تعداد اعضا از ۱۹۳ عضو به ۲۱۵ عضو رسید که رشد ۱۵ درصدی را نشان می دهد. در سال ۹۱ هم تعداد اعضا با رشد ۱۹ درصدی به ۲۵۶ عضو افزایش یافت.

ابراهیمی تدوین رویه های اجرایی و روان سازی صادرات را از اهداف مهم هیات مدیره در سال گذشته برشمرد و اظهار داشت: هیات مدیره در این مدت تلاش خود را برای پیشگیری از بروز معضلات و ابلاغ دستورالعمل های بهتر انجام داده است.

وی راه اندازی دو کنسرسیوم و طراحی یک کنسرسیوم جدید، راه اندازی سیستم اتوماسیون

انتخابات هیات مدیره اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران در مجمع عمومی عادی سالیانه سال ۹۲ برگزار شد و اعضای هیئت مدیره با اکثریت آرا انتخاب شدند.

با رای گیری از اعضای اتحادیه نیمه اسلامی، فرزاد گلچین، سید حمید حسینی، حسن خسرو جردی، مجتبی خسرو تاج، ابوالقاسم هاشمی و مجتبی فخاری به عنوان اعضای اصلی و احمد صرامی و محمد احسانی دو عضو علی البدل هیات مدیره شناخته شدند. همچنین مهدی اسپندیاری محلاتی بازرگ اتحادیه و سید سعید آقایی راد بازرگ علی البدل تعیین شدند. مجمع عمومی سالیانه اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران ۲۹ خرداد ماه در محل اتاق بازرگانی تهران برگزار شد. در ابتدای جلسه عباسعلی اسلامی به عنوان

تدوین آیین نامه
تشکیل ادارات
تخصصی، برگزاری
جلسات با دستگاه های
نظارتی و
تصویب کالاهای
دارای استاندارد
با رویکرد نوین

نخل بارانی پردیس، ابوالقاسم هاشمی مدیرعامل شرکت سامان شیمی، مجتبی خسرو تاج مدیر عامل شرکت پترو تجارت هرمزان و محسن فخاری مدیر عامل شرکت جم فرآیند ترکیب اعضای اصلی هیئت مدیره اتحادیه را تشکیل خواهند داد و احمد صرامی مدیر عامل گروه صرامی و محمد احسانی مدیر عامل شرکت روغن موتور قطران کاوه پارس دو عضو علی البدل هیئت مدیره خواهند بود.

بدین ترتیب فقط آقایان خسرو جردی و هاشمی از اعضای دوره پنجم اتحادیه در دوره ششم نیز حضور خواهند داشت و ۵ تغییر در ترکیب اعضا دیده می‌شود.

همچنین مهدی اسپندیاری محلاتی از شرکت پترو موند کارن بازرس اصلی و سید سعید آقایی راد بازرس علی البدل خواهند بود.

دقیقه به معرفی خود پرداختند و پس از آن انتخابات هیئت مدیره آغاز شد.

محمود ابوترابی‌گاه، محمد احسانی، نیما اسلام، حمید رضا برومند، محسن جوکار پردیس، سید حمید حسینی، حمید خاتمی پور، مجتبی خسرو تاج، حسن خسرو جردی، علی رحیمی، احمد صرامی، سید محسن ضوی، محسن فخاری، پرویز فرجی، فرزانه گلچین و ابوالقاسم هاشمی در انتخابات ششمین دوره هیئت مدیره اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی به رقابت پرداختند.

بنابراین نیما اسلامی عضو هیئت مدیره شرکت روغن موتور ایران، فرزانه گلچین مدیر عامل شرکت پترو پردیس، سید حمید حسینی رئیس هیئت مدیره گروه بین‌المللی مرآت، حسن خسرو جردی نایب رئیس هیئت مدیره شرکت

وزرات نفت و مدیران خصوصی شرکت‌های تابعه پتروشیمی گاز و نفت و پالایش و پخش در جهت فراهم‌سازی زمینه‌های مناسب برای مشارکت اعضای در امر واگذاری، تشویق اعضا به ایجاد کنسرسیوم برای تقویت سرمایه‌گذاری در صنایع مرتبط با حوزه‌های پایین‌دستی نفت و گاز از جمله اقدامات دیگر اتحادیه بوده است.

در ادامه جلسه نماینده شرکت حسابرسی آریا به روش و بازرس اتحادیه به ارائه گزارش‌های حسابرسی و بازرسی پرداختند که این گزارش‌ها مورد تایید اکثریت اعضا قرار گرفت. افزایش ۲۰ درصدی حق عضویت اتحادیه و انتخاب روزنامه دنیای اقتصاد برای درج آگهی و تبلیغات، دیگر مواردی بود که در این جلسه با اکثریت آرا تصویب شد.

در ادامه هریک از کاندیداها به مدت یک

حسن خسرو جردی

سید حمید حسینی

فرزانه گلچین

نیما اسلامی

محسن فخاری

مجتبی خسرو تاج

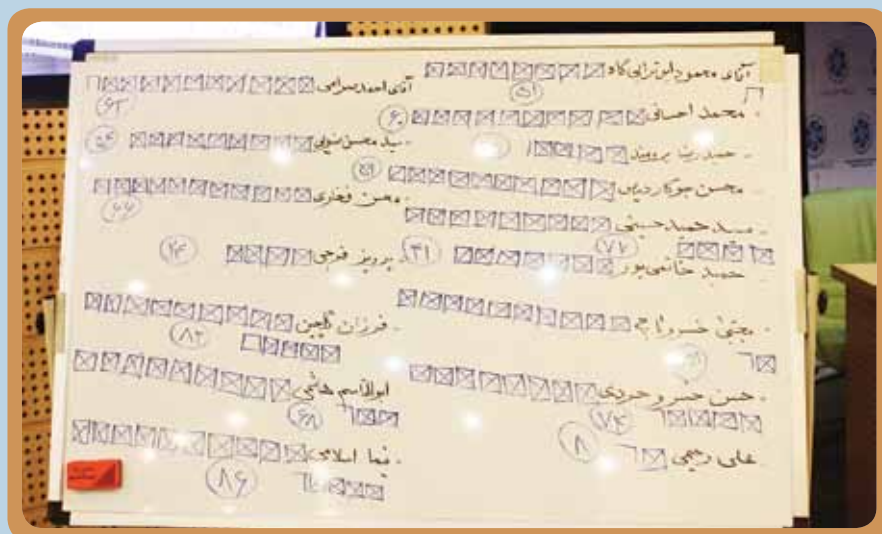
ابوالقاسم هاشمی

در ادامه انتخابات اعضای هیئت مدیره هریک از کاندیداها به مدت یک دقیقه به معرفی خود پرداختند و پس از آن انتخابات هیئت مدیره آغاز شد.

نام	شرکت	سمت در دوره جدید
نیما اسلامی	روغن موتور ایران	عضو هیئت مدیره
فرزانه گلچین	پترو پردیس	عضو هیئت مدیره
سید حمید حسینی	گروه بین‌المللی مرآت	عضو هیئت مدیره
حسن خسرو جردی	نخل بارانی پردیس	عضو هیئت مدیره
ابوالقاسم هاشمی	سامان شیمی	عضو هیئت مدیره
مجتبی خسرو تاج	پترو تجارت هرمزان	عضو هیئت مدیره
محسن فخاری	شرکت جم فرآیند	عضو هیئت مدیره
احمد صرامی	گروه صرامی	عضو علی البدل
محمد احسانی	روغن موتور قطران کاوه پارس	عضو علی البدل

انتخابات هیات مدیره اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی از نگاه دوربین دنیای انرژی

عملکرد دوره پنجم هیأت مدیره اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی

اهم فعالیت‌های برون‌سازمانی در جهت توانمندسازی اعضای اتحادیه

تعامل با وزارت نفت

- عضویت اتحادیه در کمیته صادرات و واردات فرآورده‌های نفتی لازم به ذکر است این کمیته با عضویت جمعی از معاونین و مدیران کل وزارت نفت، رئیس اتاق بازرگانی، صنایع و معادن، و کشاورزی ایران و رئیس هیأت مدیره اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی تشکیل می‌گردد. عضویت اتحادیه در این کمیته به عنوان نماینده بخش خصوصی محسوب شده است.
- برگزاری جلسات متعدد با مدیران ارشد وزارت نفت در ارتباط با فروش نفت خام از طریق بخش خصوصی

تعامل با ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز در جهت رفع مشکلات اعضا

- دریافت مدارک متقاضیان خوشنامی و تمدید آن، بازبینی و ارسال مدارک به ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز جهت بررسی و تأیید همکاری با ستاد در مورد تدوین و ابلاغ ضوابط جدید خوشنامی و ارائه پیشنهادات لازم در مورد تمدید اعتبار خوشنامی
- همکاری با ستاد در مورد تدوین و ابلاغ و رویه اجرایی صادرات سوخت تقطیری که انجام این امر پس از تلاش‌های چندساله و با پیگیری‌های مکرر اتحادیه عملی گردید.
- دریافت مدارک متقاضیان مربوط به تولید سوخت تقطیری در واحدهای تولیدی تصفیه دوم روغن و ارسال آن به ستاد جهت صدور مجوز برای بارگیری کالا
- پیگیری برای کاهش دادن میزان ضمانت‌نامه‌هایی که صادرکنندگان روغن سوخت تقطیری ملزم به سپردن آن به گمرک می‌باشد.
- انعکاس شرح مشکلات صادراتی اعضا به ستاد جهت بررسی و رفع آنها
- ارائه آخرین پیشنهادات در خصوص رفع نواقص سامانه تولید و صادرات فرآورده‌های نفتی و پیگیری برای راهاندازی آن
- پیگیری برای اجرای ضوابط مربوط به صادرات کالاهای دارای علامت استاندارد و رفع موانع آن
- انجام مکاتبات مورد لزوم با ستاد مبنی بر درخواست اصلاح دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌هایی که در تضاد کامل با قوانین و مقررات بوده و اجرای آن در گمرکات موجب بروز مشکلات عدیده‌ای برای صادرکنندگان می‌گردد.
- پیگیری برای تمدید مدت اعتبار خوشنامی اعضا و تمدید مهلت تعیین‌شده برای استانداردسازی واحدهای تولیدی و کدگذاری کالاها

تعامل با گمرک جمهوری اسلامی ایران

- قیمت‌گذاری فرآورده‌های نفتی و محصولات پتروشیمی از طریق کمیسیون‌های تخصصی و انعکاس آن به گمرک با توجه به بالاتر بودن نرخ‌های پایه تعیین‌شده از سوی گمرک نسبت به قیمت‌های واقعی
- انعکاس شرح مشکلات اعضا در گمرکات مرزی به دفتر صادرات گمرک ایران و درخواست بررسی و اتخاذ تدابیر لازم برای رفع آنها پیگیری برای تسهیل نمودن صادرات روغن سوخت تقطیری

تعامل با بانک مرکزی

- تشکیل جلسات مشترک با مدیران ارشد بانک به منظور رفع نواقص تفاهم‌نامه همکاری مشترک با بانک و امور بین‌الملل وزارت نفت در خصوص فروش نفت خام توسط بخش خصوصی و امکان عملیاتی شدن آن

تعامل با بانک ملت

- فراهم نمودن امکان بهره‌گیری اعضا از تسهیلات بانکی فراهم‌شده در قالب تفاهم‌نامه تنظیمی

تعامل با سازمان ملی استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

- انعکاس شرح مشکلات اعضا ناشی از تصمیمات متخذه توسط کارگروه فنی
- انجام مکاتبات متعدد به منظور بررسی و رفع مشکلات و موانع بر سر راه ترخیص کالاهای دارای علامت استاندارد
- انعکاس شرح مشکلات ناشی از طولانی بودن فاصله زمانی بین فرایند نمونه‌برداری از محموله‌های صادراتی پایه فرآورده‌های نفتی تا اعلام نتایج نهایی از سوی کارگروه فنی مستقر در استاندارد که موجب بروز ضرر و زیان فراوانی به صادرکنندگان و تأخیر در ارسال محموله‌ها می‌گردد.
- راهاندازی کنسرسیوم صادرات نفت خام (شرکت پترو موند کارن)
- این کنسرسیوم با مشارکت و همکاری جمعی از اعضای علاقمند در راستای فراهم نمودن زمینه مساعدتری برای گسترش و توسعه فعالیت‌های بازرگانی و تجاری اعضا و فروش فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی در بازارهای هدف و کمک به رفع مشکل تأمین ارز راهاندازی شده است.
- راهاندازی کنسرسیوم حمل‌ونقل دریایی
- کنسرسیوم حمل‌ونقل دریایی با مشارکت و همکاری جمعی از اعضا علاقمند و افراد حقیقی و حقوقی خارج از اتحادیه به منظور تأمین ناوگان دریایی مورد نیاز برای رفع مشکلات مربوط به حمل‌ونقل دریایی و عرضه محصولات ایرانی در بازارهای هدف و فراهم ساختن زمینه مساعدتر برای فعالیت تجاری و بازرگانی اعضا در بازارهای هدف تأسیس شده است.

**ضرورت تعامل با
گمرک برای قیمت‌گذاری
فرآورده‌های نفتی و
محصولات پتروشیمی
از طریق کمیسیون‌های
تخصصی و انعکاس
آن به گمرک با توجه
به بالاتر بودن نرخ‌های
پایه تعیین‌شده از
سوی گمرک نسبت به
قیمت‌های واقعی**

اهم فعالیت‌های مرتبط با ارتقای جایگاه اتحادیه

- ← معرفی نماینده به سازمان‌های متعامل جهت حضور در جلسات، ارائه نظرات کارشناسی و تبادل اطلاعات و رفع مشکلات صنفی اعضا
- ← برگزاری همایش سالانه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران
- ← اخذ پروانه فعالیت نشریه اتحادیه تحت عنوان دنیای انرژی از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و چاپ نشریه
- ← تشکیل کارگروه برای چاپ نشریه
- ← تشکیل کارگروه برای تعیین قیمت پایه صادراتی فرآورده‌های نفتی و محصولات پتروشیمی
- ← عضویت در کمیته ایرانی اتاق بازرگانی بین‌المللی (CCI)
- ← عضویت در کنفدراسیون صادرات ایران
- ← عضویت در کارگروه فنی مستقر در سازمان ملی استاندارد
- ← انتخاب مشاور عالی هیات مدیره
- ← چاپ کتاب دایرکتوری و سررسید
- ← تعمیم دادن قابلیت استفاده از سیستم اتوماسیون اداری برای کلیه اعضا به نحوی که گردش مکاتبات اداری و اطلاع‌رسانی‌ها از طریق این سیستم با سرعت بیشتر و کیفیت بهتری صورت می‌پذیرد.
- ← تمدید قرارداد بیمه تکمیلی درمان با شرکت بیمه البرز جهت بهره‌گیری اعضا از تسهیلات بیمه تکمیلی
- ← تشکیل کارگروه برای بررسی مسائل مربوط به همایش سالانه اتحادیه
- ← پیگیری برای تهیه کارت الکترونیک اعضا
- ← تهیه DC مالی مدیا برای اعضا

اهم برنامه‌های اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران ۱۳۹۲

- ← ارتقای تعامل با سازمان‌ها و دستگاه‌های حاکمیتی و دولتی در راستای تحقق اهداف اتحادیه
- ← ارتقای بهره‌گیری از ظرفیت‌های بورس شامل تعامل بیشتر با شرکت بورس کالای ایران از طریق برگزاری جلسات مشترک
- ← بررسی نحوه عرضه و قیمت‌گذاری کالا در بورس
- ← بررسی و رفع مشکلات مربوط به عملکرد بورس

بهره‌گیری از ظرفیت‌های اصل ۴۴ شامل:

- ← برقراری ارتباط با سازمان خصوصی‌سازی، وزارت نفت و مدیران خصوصی شرکت‌های تابعه پتروشیمی گاز و نفت و پالایش و پخش در جهت فراهم‌سازی زمینه‌های مناسب برای مشارکت اعضا در امر واگذاری‌ها
- ← تشویق اعضا به ایجاد کنسرسیوم برای تقویت سرمایه‌گذاری در صنایع مرتبط با حوزه‌های پایین‌دستی نفت و گاز
- ← پیش‌بینی راهکارهای مناسب جهت تشویق شرکت‌های بین‌المللی به همکاری با کنسرسیوم‌های تشکیل‌شده در قالب انتقال تکنولوژی و سرمایه‌گذاری مستقیم با تشکیل erutnev tnioJ

ارتقاء ارتباط با مجلس شورای اسلامی

- ← بهره‌گیری از تجربیات و خدمات مشاور منتخب برای تعامل بیشتر با کمیسیون انرژی و مجلس و رفع مشکلات و چالش‌های موجود
- ← جلب حمایت کمیسیون انرژی مجلس در موضوعات مربوط به اصل ۴۴ و واگذاری‌ها و مساعدت با اعضای اتحادیه
- ← پیگیری در مورد تشکیل کمیسیون صادرات
- ← ارائه نظرات و پیشنهادات لازم در جهت اصلاح قوانین مربوطه به حوزه نفت، گاز و پتروشیمی از جمله اصل ۴۴، مالیات، تسهیل فرآورده‌های نفتی و نحوه خصوصی‌سازی
- ← برگزاری نشست‌های مشترک با ستاد تدابیر ویژه اقتصادی و کارگروه نفت:
- ← پیگیری جهت رفع موانع پیروی صادرات فرآورده‌های نفتی و موارد مرتبط

ارتقای تعامل با وزارت نفت

- ← اتحادیه تلاش می‌نماید تا ضمن تعاملات بیشتر با وزارت نفت مشکلات مربوط به قیمت‌گذاری فرآورده‌های نفتی و محصولات پتروشیمی و نحوه عرضه این محصولات در بورس و همچنین مسائل مربوط به فروش نفت خام به بخش خصوصی، سوپا، ترانزیت فرآورده‌های نفتی و بنکرینگ را مورد پیگیری قرار دهد.
- ← اتحادیه تلاش می‌نماید تا امر برگزاری نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز و پتروشیمی را رأساً به عهده گرفته و نسبت به واگذاری سالن‌ها به متقاضیان اقدام نماید.
- ← مباحث مربوط به تعیین نرخ خوراک مصوب واحدهای تولیدی عضو را مورد پیگیری قرار دهد.
- ← تلاش در جهت معرفی اتحادیه در مراجع بین‌المللی و پذیرش اتحادیه به عنوان مرجع قیمت‌گذاری
- ← با شناخته شدن اتحادیه به عنوان یک مرجع قیمت‌گذاری از سوی سازمان توسعه تجارت ایران و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و فراهم شدن فرصت‌های مناسب برای معرفی بیشتر اتحادیه به عنوان یک شکل صادراتی نمونه در جوامع صادراتی، تلاش می‌گردد تا جایگاه اتحادیه در مراجع داخلی و بین‌المللی هر چه بیشتر شناخته شود و با توجه به درج قیمت فرآورده‌های نفتی در نشریات خارجی کوشش می‌گردد تا جایگاه ویژه‌ای برای اتحادیه در نشریات بین‌المللی به عنوان منبع اطلاعات قیمت‌گذاری به وجود آید.

اتحادیه تلاش

می‌نماید تا امر
برگزاری نمایشگاه
بین‌المللی نفت، گاز
و پتروشیمی را رأساً
به عهده گرفته و
نسبت به واگذاری
سالن‌ها به متقاضیان
اقدام نماید.

اهم برنامه‌های اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران ۱۳۹۲

- ◀ اجرای طرح‌های تبلیغاتی و بازاریابی در بازارهای هدف
- ◀ در راستای پیشبرد اهداف تبلیغاتی و بازاریابی اتحادیه در نظر دارد تا نسبت به اجرای موارد ذیل اقدام نماید:
- ◀ برگزاری هشتمین همایش سالانه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران
- ◀ شرکت در نوزدهمین نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز و پتروشیمی ایران
- ◀ اعزام هیأت‌های تجاری و بازرگانی به بازارهای هدف، نمایشگاه‌ها و سمینارهای بین‌المللی
- ◀ دعوت از هیأت‌های تجاری خارجی به داخل کشور
- ◀ توسعه بازار برای اعضاء از طریق شبکه سازی در روابط بین الملل و گسترش همکاری با تشکل‌های مشابه در سایر کشورها
- ◀ تقویت امور بین‌المللی و تنظیم تفاهم‌نامه‌های همکاری
- ◀ اجرای طرح‌های بازاریابی و تبلیغاتی
- ◀ انجام تبلیغات چاپی از قبیل درج آگهی‌های تبلیغاتی در نشریات معتبر و تخصصی منتشره
- ◀ انجام تبلیغات رادیو و تلویزیون از قبیل طرح‌های تهیه و پخش تیزرهای تبلیغاتی در شبکه‌های تلویزیونی و ماهواره‌ای بازارهای هدف
- ◀ ثبت برند صادراتی اعضاء در بازارهای هدف
- ◀ انجام مصاحبه‌های رادیویی و تلویزیون به منظور انعکاس درخواست‌ها و نیازهای اتحادیه و پیگیری رفع مشکلات صنفی
- ◀ تعامل با خبرنگاران و خبرگزاری به منظور درج مشکلات اعضاء در رسانه‌ها
- ◀ پیگیری پذیرش اعضاء جدید و دریافت ورودیه
- ◀ تعامل با سازمانها و دستگاه‌های ذیربط جهت بهره‌گیری از فرصت‌ها و رفع موانع
- ◀ گمرک ایران - سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران - وزارت صنعت، معدن و تجارت - ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز - سازمان امور مالیاتی
- ◀ وزارت نفت - سازمان توسعه تجارت ایران
- ◀ برگزاری دوره‌های آموزشی در اتحادیه
- ◀ تقویت سایت اتحادیه و انتشار مرتب نشریه

فعالیت‌های شاخص هیأت مدیره دور پنجم

- ◀ عضویت در کارگروه فنی مستقر در سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی
- ◀ عضویت در کمیته صادرات و واردات فرآورده‌های نفتی مستقر در وزارت نفت
- ◀ عضویت در کمیته ایرانی اتاق بازرگانی بین‌المللی (CCI)
- ◀ عضویت در کنفدراسیون صادرات ایران
- ◀ همکاری در مورد فراهم نمودن مقدمات راه‌اندازی کنسرسیوم‌های صادرات نفت خام و حمل‌ونقل دریایی
- ◀ تعیین قیمت پایه صادراتی فرآورده‌های نفتی و انعکاس آن به دفتر بررسی و تعیین ارزش گمرک
- ◀ راه‌اندازی کمیسیون نفت، سوپ، ترانزیت و بنکرینگ
- ◀ راه‌اندازی کمیسیون فنی و نظارت
- ◀ همکاری در مورد تدوین ضوابط جدید خوشنامی
- ◀ همکاری در مورد تدوین شیوه اجرایی صادرات روغن سوخت تقطیری و پیگیری برای عملیاتی شدن صادرات این محصول
- ◀ برگزاری ششمین و هفتمین همایش سالانه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران
- ◀ پیگیری برای راه‌اندازی سامانه تولید و صادرات فرآورده‌های نفتی و رفع نواقص نرم‌افزار مربوطه
- ◀ پیگیری برای فروش نفت خام توسط بخش خصوصی
- ◀ معرفی نمایندگان اتحادیه به سازمان‌های متعامل از جمله ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز، سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی، شرکت بورس کالای ایران
- ◀ تلاش برای بررسی و رفع مشکلات صنفی اعضاء
- ◀ حضور در هفدهمین نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی
- ◀ راه‌اندازی کامل اتوماسیون اداری در سه فاز دبیرخانه، هیأت مدیره و اعضاء که موجب سرعت بخشیدن به گردش مکاتبات اداری و ارتقاء سطح اطلاع‌رسانی اتحادیه شده است.

همکاری برای

فراهم کردن

مقدمات راه‌اندازی

کنسرسیوم‌های

صادرات نفت خام و

حمل‌ونقل دریایی

و تعیین قیمت پایه

صادراتی فرآورده‌های

نفتی همچنین انعکاس

آن به دفتر بررسی و

تعیین ارزش گمرک

گفتگو با معاون امور زیربنایی مرکز پژوهش‌های مجلس

خلاء صادرات نفت با صادرات فرآورده‌های نفتی پر می‌شود

معاون امور زیربنایی مرکز پژوهش‌های مجلس اولویت اول دولت آینده را تدوین طرح جامع انرژی می‌داند و معتقد است اگر بین ۱۰ تا ۱۱ میلیارد دلار هزینه می‌کردیم، ظرف ۵ تا ۶ سال می‌توانستیم پالایشگاه‌ها را ارتقا دهیم و استاندارد فرآورده‌ها را به استاندارد روز جهان برسانیم. هر یک از کاندیداهای موجود در انتخابات ریاست‌جمهوری پیش رو سکان اداره کشور را بر عهده گیرد، بی‌نیاز از مشورت و اشارت کارشناسان و تحلیلگران زبده به ویژه در حوزه اقتصاد ایران نخواهد بود. محمدرضا محمدخانی سال‌ها مسئولیت امور زیربنایی مرکز پژوهش‌های مجلس را بر عهده دارد و حاصل سال‌ها پژوهش و تحقیق کارشناسان و مشاوران مرکز پژوهش‌های مجلس را در این گفت‌وگو به رئیس‌جمهور منتخب عرضه کرده است.

علی فروزنده شهرکی

محمدخانی معتقد است تدوین طرح جامع به عنوان زیر مجموعه‌ای از استراتژی کلی نظام در همه زیرمجموعه‌های اقتصاد به خصوص در حوزه استراتژیکی مانند انرژی یک ضرورت و اولویت تغییر ناپذیر است. وی ریشه بسیاری از مشکلات کشور را در نداشتن چنین طرح‌های جامع و برنامه‌های عملیاتی می‌داند و تأکید می‌کند برای بعضی حوزه‌ها مانند میادین مشترک باید برنامه‌های عملیاتی مقدس غیر قابل تغییر طراحی کنیم. گفت‌وگو با معاون امور زیربنایی مرکز پژوهش‌های مجلس پیش روی شماست.

حوزه انرژی یکی از استراتژیک‌ترین حوزه‌های اقتصاد ایران است در این حوزه برنامه‌های مختلف آرمانی و غیر آرمانی و حتی الزامات غیرقابل گذشت مطرح می‌شود در حوزه انرژی، چالش‌هایی مانند مصرف، تولید صیانتی، تأثیرگذاری بر جایگاه منطقه‌ای و جهانی، تکمیل زنجیره ارزش و امثال آن مواجه هستیم. در این حوزه بزرگ و پر از موضوعات مهم، اولویت‌های کاندیدای ریاست‌جمهوری باید روی چه مواردی تنظیم شود تا هم کشور روی ریل صحیح بیفتد و هم منفعت بیشتری نصیب کشور شود؟

محمدخانی: ما در این مدت متوجه شده‌ایم که کشور در حوزه انرژی فاقد استراتژی است و برنامه راهبردی و طرح جامع ندارد. قبل از انقلاب اسلامی یکبار در سال ۱۳۴۹ و یکبار در سال ۱۳۵۵ طرح جامع انرژی تهیه شد که در سال ۴۹ دستگاه‌ها این طرح را قبول نکردند، اما در سال ۵۵ این طرح را پذیرفتند. اما فراموش نکنیم آن زمان ظرفیت نفت ما بالا و ظرفیت برق پایین بود. گاز بسیار محدود بود و انرژی‌های دیگر وجود نداشت. حوزه نفت و گاز را نیز نمی‌توانیم از حوزه انرژی منفک بدانیم و همه انواع انرژی را باید با هم ببینیم، به همین دلیل باید حتماً طرح جامع انرژی

را تهیه کنیم برای تهیه طرح جامع انرژی اول باید استراتژی یا برنامه راهبردی بنویسیم.

تجربه تدوین طرح جامع یا برنامه راهبردی در حوزه‌های دیگر در کشور وجود دارد؟

محمدخانی: ما در هیچ زمینه‌ای استراتژی، طرح جامع و برنامه عملیاتی نداریم و در خیلی جاها مثل یک مغازه‌دار به صورت روزانه برنامه‌ریزی و عمل می‌کنیم. این به معنای آن نیست که در کشور کاری انجام نشده است، چنانکه کشور ایران در چنین محدودیت‌های سنگین ناشی از تحریم توانسته است، خود را در طول ۳۳ سال اداره کند. در نتیجه اولین کاری که باید در کشور انجام شود، تدوین طرح جامع انرژی است. پایه تهیه طرح جامع انرژی تهیه طرح و برنامه کل نظام درباره کل بخش‌های اقتصاد است. یعنی شما نمی‌توانید طرح جامع انرژی را بدون تعیین تکلیف کشاورزی، صنعت، معدن، خدمات و امثال آن تهیه کنید. یک وزیر جایی می‌گوید من می‌خواهم چنین کنم، اما ممکن است این قدم بزرگ باشد و منابع محدود کشور از بقیه حوزه‌ها دریغ شود. به همین دلیل قبل از تهیه طرح جامع باید برنامه عملیاتی چشم‌انداز کشور تهیه شود. این برنامه و طرح هم براساس سند چشم‌انداز و انواع سیاست‌های کلی ابلاغ شده تهیه می‌شود. اولین چیزی که در تمام این بخش‌ها کمبود وجود دارد، استراتژی و برنامه عملیاتی است. بعد می‌توانیم به سراغ چگونگی تأمین انرژی برویم. ما الان با موضوعات به طور عاطفی برخورد می‌کنیم. مثلاً دوست داریم به روستاها گاز برسانیم در حالی که از نظر کارشناسی این کار در فواصل دور غلط است. در طرح جامع نوع مصرف هر محل و هر موضوعی مشخص می‌شود و هدف رساندن انرژی می‌شود. چون برنامه عملیاتی مطابق با چشم‌انداز نداریم، لذا خروجی منابع مالی و نیروی انسانی قوی کشور تبدیل به ضعف مفرط می‌شود

و آن وقت تصور می‌کنیم تحریم باعث مشکلات ما بوده است. در صورتی که این گونه نیست، جاهایی نیز بی‌برنامگی به ما آسیب می‌رساند. مدیران ما ترجیح می‌دهند وقت را به نتیجه برسانند و به همین دلیل هیچ وقت به دنبال یک طرح مدون و قدرتمندی که ممکن است نتیجه آن به آنها نرسد؛ نمی‌روند. در حوزه نفت و گاز در بسیاری موارد بی‌توجهی کردیم و صدماتی به ما وارد شده است. مثلاً در این طرح جامع باید ببینیم مخازن نفت و گاز را چطور باید نگهداری و از آنها صیانت کرد. به صورت جداگانه گفته‌ایم باید تزریق گاز یا آب داشته باشیم، اما عملاً این کار اتفاق نیفتاده است چرا که پیش‌نیازهای آن اتفاق نیفتاده است. سرمایه‌گذاری مورد نیاز در نفت و گاز بسیار وسیع است و اگر بخواهیم عقب‌ماندگی‌ها را جبران کنیم، در یک برنامه ۵ ساله باید بین ۱۵۰ تا ۲۰۰ میلیارد دلار هزینه کنیم.

فقط در حوزه بالادست نفت با این مشکل مواجه هستیم؟

محمدخانی: نه فقط در نفت بلکه در سیستم‌های مرتبط با نفت هم مشکل داریم، مثلاً پالایشگاه‌ها البته تاسیسات و سرمایه‌گذاری روی آنها صورت گرفته است اما هنوز در حال خراب کردن و از بین بردن سرمایه‌ها هستند.

چطور؟

محمدخانی: چون متأسفانه آمارها در چند سال اخیر کتمان می‌شود، آمار من قدیمی است. اما در سال‌های ۸۳، ۸۴ و ۸۵ مطالعاتی انجام شده بود و دیده بودند ۳۰ درصد از نفت خام کشور تبدیل به نفت کوره می‌شود متوسط دنیا در آن زمان ۱۵ درصد بود که درصد بالای ما هم روی آن مؤثر بود در حالی که تکنولوژی روز دنیا روی ۴ درصد عمل می‌کند. مطالعاتی در سال ۸۳ انجام گرفت و برای

چنانچه در گذشته
بین ۱۰ تا ۱۱
میلیارد دلار
هزینه می‌شد
ظرف ۵ تا ۶ سال
می‌توانستیم
پالایشگاه‌ها را ارتقا
دهیم و استاندارد
فرآورده‌ها را به
استاندارد روز جهان
برسانیم

۹ پالایشگاه موجود کشور ۳ یا ۴ سناریو طراحی کردند، تا این پالایشگاه‌ها را ارتقا داده و اصلاح کنند. آن زمان برآورد این بود که اگر بین ۱۰ تا ۱۱ میلیارد دلار هزینه می‌کردیم، ظرف ۵ تا ۶ سال می‌توانستیم پالایشگاه‌ها را ارتقا دهیم. بهترین طرح آن مطالعات تولید نفت کوره را به ۴ درصد هم می‌رساند تمام فرآورده‌ها نیز به استاندارد روز جهان می‌رسید. یعنی حتی محدود به یورو ۴ و یورو ۵ نیز نمی‌ماند. نفت کوره ارزان‌تر از نفت خام است و اگر ۳۰ درصد تولید نفت کوره به ۴ درصد می‌رسید، ۴۸۵ هزار بشکه نفت کوره‌ای که از ۱،۷ میلیون بشکه نفت قابل پالایش در کشور تبدیل به مازوت می‌شد به ۴۰ تا ۵۰ هزار بشکه می‌رسید و بقیه آن به بنزین، گازوئیل، نفت سفید و گاز مایع تبدیل می‌شد. قیمت جهانی این فرآورده‌ها نزدیک هم است و ارزش افزوده کلانی ایجاد می‌کند، اگر ما این طرح‌ها را اجرا می‌کردیم، میزان تولید کشور خیلی افزایش پیدا می‌کرد، به طوری که می‌توانستیم به جای بخشی از نفت خام فرآورده صادر کنیم.

میزان افزایش تولید فرآورده مشخص بود؟

محمدخانی: بین ۶۶ تا ۷۰ میلیون لیتر در روز به تولید کل فرآورده‌ها با اجرای این طرح‌ها اضافه می‌شد، البته بیشتر آن روی بنزین می‌رفت، سپس گازوئیل و بعد از آن نفت سفید و گاز مایع. ناگفته نماند که اگر شما بنزین تولید می‌کردید، به راحتی می‌توانستید آن را به جای نفت خام در هر شرایطی با تخفیف اندکی صادر کنید. اما با این طرح مخالفت شد.

چه کسی مخالفت کرد؟

محمدخانی: نمی‌توانم نام ببرم. ما در کمیسیون تلفیق پیشنهاد دادیم که از اصفهان و اراک شروع کنند و تا سال ۸۹ اولین پروژه‌ها به بهره‌برداری برسند. به ترتیب هر سال به پروژه اضافه می‌شد و در این زمان باید به جایی می‌رسیدیم که هر ۹ پالایشگاه ارتقا یابند و ظرفیت بعضی از آنها نیز افزایش یابد که با حساب آن ظرفیت افزوده شده به تولید ۷۵ تا ۸۰ میلیون لیتر فرآورده می‌رسیدیم که درآمد سرشار و کم زحمتی برای کشور تولید می‌کرد.

طرح‌های فعلی پالایشی یعنی افزایش ظرفیت‌ها و بنزین‌سازی‌های جدید براساس همان طرح‌های اولیه پیگیری شد؟

محمدخانی: تقریباً ولی به آن سطح نیست آنها چند گزینه داشتند که بهترین گزینه را ما آن زمان پیشنهاد دادیم که برای دو پالایشگاه ۲ میلیارد و ۸۵۰ میلیون دلار هزینه داشت. آنچه ما پیشنهاد دادیم تولید نفت کوره را به ۴ درصد می‌رساند و در سطح اول تکنولوژی دنیا قرار داشت. تمام بنزین تولیدی با اکتان ۹۰ تا ۹۵ بدون افزودن هیچ گونه مکملی بود. گازوئیل ما که الان گاهی تا ۱۰ هزار ppm گوگرد دارد که آلودگی شدیدی ایجاد می‌کند و در نهایت تبدیل به اسید می‌شود در صورت اجرای آن طرح به زیر ۵۰ ppm می‌رسید.

مقایسه کنیم. با همه این احوال مصرف خوزستان را هم که ببینید مشخص است که خوزستان عزیز ما از قطر که جنوب خلیج فارس است برق کمتری مصرف می‌کند. همه این برداشتها ناشی از بی‌برنامگی ما است و برای اینکه متهم نشویم همواره می‌گوییم مصرف مردم بالا است. خوب است که مردم رعایت کنند، اما دقت کنیم که سیستم ما مشکل دارد.

مثال می‌زنید؟ یعنی دقیقاً چه بخش‌هایی مشکل دارد؟

محمدخانی: مثلاً در بحث برق راندمان نیروگاه‌های ما چقدر است؟ ۳۵ یا ۳۶ یا ۳۷ درصد است آن هم با احتساب نیروگاه‌های آبی تا ۴۵ درصد که متوسط راندمان مطلوب است فاصله خیلی زیادی وجود دارد. توجه کنیم که اگر ما ۱۶۰ میلیارد مترمکعب مصرف سالانه گاز داریم، تقریباً ۴۱ تا ۴۲ میلیارد مترمکعب آن در نیروگاه‌ها مصرف می‌شود. اگر راندمان نیروگاه‌ها بالا رفته و تلفات آن پایین بیاید رقم کلانی صرفه‌جویی می‌شود. در کنار آن سالانه ۵ یا ۶ یا ۷ میلیارد لیتر گازوئیل و حدود ۹ میلیارد لیتر مازوت در نیروگاه‌ها مصرف می‌کنیم. برقی که با مازوت و گازوئیل تولید می‌کنید، گران‌تر از برق گازی تمام می‌شود. بعد می‌گوییم مردم باید هزینه آن را پرداخت کنند. طبیعی است که اگر گاز به جای آنکه نیروگاه‌های متعدد گازی ایجاد کنند، از ابتدا به صورت سیکل ترکیبی آنها را تأسیس کنند، خروجی آن بهتر از شرایط فعلی خواهد بود. البته فاکتورهای دیگری در طراحی نیروگاه‌ها مانند ارتفاع، درجه حرارت محیط، رطوبت محیط، نوع تکنولوژی و مقدار انرژی سوخت وجود دارد که باید محاسبه شود. همه این موارد باید در قالب طرح جامع انرژی بررسی و تدوین شود.

اجرا نشدن همه این طرح‌ها نتیجه نداشتن نقشه راه است. مشکلات امروز را هم درباره محدودیت تجهیزات نداشته‌ایم. اما وقتی کاری را شروع می‌کنیم همه ما به منتقد تبدیل می‌شویم.

چطور؟

محمدخانی: مثلاً وقتی ببع متقابل را شروع کردیم همه به آن انتقاد کردند. در حالی که ببع متقابل قرارداد بدی نیست و تنها رعایت سلسله مراتب آن را نکرده بودند، یعنی باید تغییراتی در روند شروع آن می‌دادند تا بتوانیم از این نوع قرارداد استفاده کنیم و امروز می‌توانستیم با بهره‌برداری از ۲۵ فاز پارس جنوبی تزریق و صادرات و مصرف داخلی را پشتیبانی کنیم.

پس شما با این که مصرف داخلی به شکل غیرمنطقی بالاست موافق نیستید؟

محمدخانی: نباید تصور کنیم مردم ما خیلی پرمصرف و اسراف‌گر هستند، در عین حال نمی‌خواهم بگویم این گونه نیستیم، اما باید به کل مصرف انرژی نگاه کنیم. مثلاً می‌گفتند ما بالاترین مصرف برق را در دنیا داریم و ما مطالعاتی در این باره انجام دادیم، اما واقعاً این طور نبود، ما کشور ۹۵ ام از نظر سرانه مصرف برق هستیم. شما در سرزمینی زندگی می‌کنید که گرمای شدیدی نسبت به جهان دارید و در عین حال سرمای شدیدی را نیز در کشور دارید. فاصله دمای خلخال با اهواز در طول سال تقریباً بالای ۷۰ تا ۷۵ درجه است. بعد ما را با ترکیه مقایسه می‌کنند، در حالی که ترکیه سرزمینی مانند خوزستان ندارد. ما اگر بخواهیم مقایسه کنیم، باید از نقطه اشتراک ایران و عراق و ترکیه یک خط بکشیم و مستقیم تا افغانستان ببریم و شمال این خط را مثلاً با ترکیه

اگر راندمان نیروگاه‌ها بالا برود و تلفات آن پایین بیاید رقم کلانی صرفه‌جویی می‌شود. در کنار آن سالانه ۵ یا ۶ یا ۷ میلیارد لیتر گازوئیل و حدود ۹ میلیارد لیتر مازوت در نیروگاه‌ها مصرف می‌کنیم

صادرات فرآورده‌های نفتی در کشورهای عضو اوپک چگونه است؟

در حال حاضر سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) در مجموع ۱۲ کشور عضو دارد. در گزارش ذیل به طور مختصر آخرین وضعیت ظرفیت پالایشگاه‌ها، صادرات فرآورده‌های نفتی و تولید فرآورده‌های نفتی و همچنین وضعیت ذخایر نفتی و تولید و مصرف کشورهای عضو اوپک مورد بررسی قرار گرفته است. سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) در سپتامبر سال ۱۹۶۰ میلادی با امضاء یک قرار داد در بغداد، توسط پنج کشور ایران، عراق، کویت، عربستان و ونزوئلا تأسیس شد. پس از تأسیس سازمان اوپک از سوی بنیانگذاران آن، کشورهای قطر (۱۹۶۱)، اندونزی (۱۹۶۲)، لیبی (۱۹۶۲)، امارات متحده عربی (۱۹۶۷)، الجزایر (۱۹۶۹)، نیجریه (۱۹۷۱)، اکوادور (۱۹۷۳)، گابن (۱۹۷۵) و آنگولا (۲۰۰۷) به آن ملحق شدند. از دسامبر ۱۹۹۲ تا اکتبر ۲۰۰۷، اکوادور عضویت خود در اوپک را به حالت تعلیق در آورد. گابن به عضویت خود در سال ۱۹۹۵ خاتمه داد و عضویت موثر اندونزی در ژانویه ۲۰۰۹ به حالت تعلیق درآمد.

محسن جندقی

ایران Iran

۲ میلیارد و ۸۳۲ میلیون متر مکعب در سال ۲۰۱۰ گزارش شده است که چیزی حدود ۷ میلیون و ۷۵۹ هزار متر مکعب در روز را در بر می‌گیرد.

برابر گزارش منتشره از سوی مجله بین‌المللی علمی پژوهشی Oil and Gas Journal در ژانویه ۲۰۱۳، ایران با حدود ۱۵۴ میلیارد بشکه ذخایر

نفتی اثبات شده، نه درصد از کل ذخایر نفت خام جهان و گزارش‌های منتشره از سوی اکونومیست (Economist Intelligence Unit) صادرات نفت حدود ۸۰ درصد از کل درآمد حاصل از صادرات ایران و ۵۰ تا ۶۰ درصد از درآمد دولت را تشکیل می‌دهد. برابر گزارش مرکز مطالعات انرژی آمریکا، ایران با مصرف داخلی حدود ۱،۷ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۱۱، دومین کشور مصرف‌کننده عمده نفت در خاورمیانه پس از عربستان سعودی است. برابر این گزارش، در گذشته و قبل از شدت یافتن اعمال تحریم‌های یک جانبه علیه ایران، ظرفیت پالایشگاه‌های ایران توان

پاسخگویی برای تأمین مصارف داخلی کشور را نداشت و بخصوص در بخش بنزین به شدت وابسته به واردات محصولات نفتی تصفیه شده بود. ایران در واکنش به تحریم‌های بین‌المللی و با استفاده از توان متخصصین داخلی به سرعت ظرفیت پالایشگاه‌های داخلی خود را گسترش داد، تاجایی که علاوه بر تأمین کامل نیاز داخلی، در آینده نه چندان دور به یکی از صادرکنندگان عمده بنزین تبدیل می‌شود. برابر آخرین آمار مرکز آمار و اطلاعات آمریکا، متوسط تولید نفت ایران در سال ۲۰۱۱ حدود ۴ میلیون و ۲۳۱ هزار بشکه در روز گزارش شده است.

برابر گزارش سال ۲۰۱۳ سازمان مطالعات انرژی آمریکا، ایران دارای چهارمین ذخایر نفتی اثبات شده جهان و دومین ذخایر بزرگ گاز طبیعی در جهان است. ایران به عنوان یکی از اعضای اوپک، در سال ۲۰۱۲ در مجموع ذخایر نفت و گاز در بین چهار کشور دارای رتبه اول قرار دارد.

با وجود ذخایر بسیار مناسب ایران اما صادرات فرآورده‌های نفتی در ایران به علت سیاست‌های نامناسب چشمگیر نیست. در کشورمان روزانه یک میلیون و ۷۷۰ هزار بشکه فرآورده نفتی تولید می‌شود اما فقط ۴۴۱ هزار بشکه آن صادر می‌شود. به عبارت بهتر ما دومین تولیدکننده فرآورده نفتی اوپک هستیم اما پنجمین صادرکننده فرآورده نفتی به شمار می‌رویم. دولتی بودن عمده فعالیت‌های تولیدات فرآورده نفتی و عدم به کارگیری صحیح از بخش خصوصی از جمله دلایل به وجود آمدن این وضعیت به شمار می‌رود. تنگه هرمز، در ساحل جنوب شرقی ایران، یکی از مسیرهای مهم صادرات نفت از ایران و دیگر کشورهای خلیج فارس

است. در سال ۲۰۱۱ حدود ۱۷ میلیون بشکه نفت در روز (۳۵ درصد از تمام نفت داد و ستد شده به وسیله کشتی و ۲۰ درصد از نفت داد و ستد شده در سراسر جهان) از طریق این تنگه حمل و در بازارهای جهانی مبادله شده است. علاوه بر نفت، گاز طبیعی مایع شده (LNG) نیز از طریق تنگه هرمز در جریان است. صادرات گاز طبیعی مایع شده قطر با حجمی حدود ۵۶۶ میلیارد متر مکعب در سال (۱۵۵ میلیون متر مکعب در روز) از طریق تنگه هرمز، حدود ۲۰ درصد از تجارت جهانی LNG را در بر می‌گیرد. علاوه بر این، حجم واردات LNG کویت از طریق تنگه هرمز، حدود

مقدار	واحد	مجموعه
282.6	هزار بشکه در روز	تولید نفت خام
158.2	هزار بشکه در روز	تولید گاز طبیعی به صورت فشرده
1378	هزار بشکه در روز	تولید گاز طبیعی به صورت فشرده
1778.2	هزار بشکه در روز	تولید گاز طبیعی به صورت فشرده
1378	هزار بشکه در روز	تولید گاز طبیعی به صورت فشرده
25.1	هزار بشکه در روز	تولید گاز طبیعی به صورت فشرده
441.3	هزار بشکه در روز	تولید گاز طبیعی به صورت فشرده
5.8	هزار بشکه در روز	تولید گاز طبیعی به صورت فشرده

آنگولا Angola

جمهوری آنگولا دومین تولیدکننده نفت در آفریقا است که در بخش جنوبی آفریقا و در ساحل اقیانوس اطلس قرار دارد. جمعیت این کشور حدود ۱۸ میلیون نفر است. بخش مهمی از اقتصاد آنگولا وابسته به نفت است به طوری که تولید و صادرات نفت، نیمی از تولید ناخالص داخلی و ۹۰ درصد از صادرات این کشور را در بر می‌گیرد.

با وجود اینکه آنگولا دومین تولیدکننده نفت آفریقا است اما می‌توانیم این کشور را یکی از خام‌فروش‌ترین کشورهای آفریقای هم‌پایه چون آنگولا و زامبه فقط ۳۹۴ هزار بشکه فرآورده نفتی تولید می‌کند و از این مقدار ۲۶۴ هزار بشکه آن صادر می‌شود. برابر بولتن سالانه آماری سال ۲۰۱۲ منتشره از سوی سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک)، تولید نفت خام آنگولا حدود یک میلیون و ۶۱۸ هزار بشکه در روز، مصرف داخلی نفت آنگولا حدود ۹۰ هزار بشکه در روز، صادرات نفت خام این کشور حدود یک میلیون و ۵۴۳ هزار بشکه در روز و صادرات فرآورده‌های نفتی آن بالغ بر ۲۶۴ هزار بشکه در روز اعلام شده است. برابر بولتن سال ۲۰۱۲ اوپک، مجموع ذخایر اثبات شده نفت آنگولا حدود ۱۰ میلیارد و ۴۷۰ میلیون بشکه است.

مقدار	واحد	مجموعه
1618	هزار بشکه در روز	تولید نفت خام
250	هزار بشکه در روز	تولید گاز طبیعی به صورت فشرده
58	هزار بشکه در روز	تولید گاز طبیعی به صورت فشرده
39.4	هزار بشکه در روز	تولید گاز طبیعی به صورت فشرده
50	هزار بشکه در روز	تولید گاز طبیعی به صورت فشرده
1643	هزار بشکه در روز	تولید گاز طبیعی به صورت فشرده
26.4	هزار بشکه در روز	تولید گاز طبیعی به صورت فشرده

در ایران روزانه یک میلیون و ۷۷۰ هزار بشکه فرآورده نفتی تولید می‌شود اما فقط ۴۴۱ هزار بشکه آن صادر می‌کنیم. ما دومین تولیدکننده فرآورده نفتی اوپک هستیم اما پنجمین صادرکننده فرآورده نفتی به شمار می‌رویم

الجزایر Algeria

الجزایر یکی از کشورهای مهم تولید کننده نفت و گاز و یکی از اعضای سازمان کشورهای صادر کننده نفت (اوپک) است. بر اساس گزارشهای وزارت امور خارجه ایالات متحده آمریکا، بخش هیدروکربن الجزایر، حدود ۶۰ درصد از درآمدهای بودجه ای، ۳۶ درصد از تولید ناخالص داخلی و بالغ بر ۹۷ درصد از درآمدهای حاصل از صادرات نفت این کشور را در سال ۲۰۱۰ میلادی به خود اختصاص داده است. وضعیت تولید فرآورده های نفتی در این کشور کمی متفاوت است الجزایر با وجود اینکه ذخایر بسیار قابل توجه ندارد، بیش از ۴۹۲ هزار بشکه در روز صادرات فرآورده های نفتی دارد. البته این کشور روزانه ۵۰۱ هزار بشکه فرآورده تولید می کند که بخش عمده ای از آن صادر می شود. بدین ترتیب الجزایر در رده چهارم صادر کننده های عمده فرآورده های نفتی در بین اعضای اوپک محسوب می شود. برای درک بهتر این موضوع باید نسبت ذخایر نفت خام این کشور را بدانیم:

موقعیت	تولید	مقدار
تولید نفت خام	فرآورده بشکه در روز	118.2
تولید گاز طبیعی به هزار مترمکعب در سال	مقدار در سال	83.77
فراروقب پالایشگاه	فرآورده بشکه در روز	453
فراروقب فرآورده	فرآورده بشکه در روز	501.3
تولید نفت	فرآورده بشکه در روز	239
صادرات نفت خام	فرآورده بشکه در روز	678
صادرات گاز طبیعی	فرآورده بشکه در روز	193.3

پس از نیجریه، آنگولا و لیبی بوده است. این کشور علاوه بر تولید نفت نسبت به تولید میعانات و همچنین مایعات گاز طبیعی مبادرت می کند که از نظام سهمیه بندی اوپک معاف هستند. الجزایر در سال ۲۰۱۰ میلادی، هشتمین تولید کننده بزرگ گاز طبیعی در جهان و سومین تامین کننده گاز اروپا بوده است. برابر گزارش منتشره از سوی مجله بین المللی علمی پژوهشی Oil and Gas Journal، مجموع ذخایر اثبات شده نفت خام الجزایر تا ژانویه ۲۰۱۲ حدود ۱۲,۲ میلیارد بشکه برآورد شده است. و بر اساس گزارش سازمان مطالعات انرژی آمریکا، الجزایر در سال ۲۰۱۱ به طور متوسط روزانه، حدود یک میلیون و ۲۷۰ هزار بشکه نفت خام، حدود ۲۷۰ هزار بشکه مایعات نفتی و بالغ بر ۳۴۰ هزار بشکه مایعات گاز طبیعی تولید کرده است. برآوردهای انجام شده توسط این سازمان حاکی از آن است که الجزایر در سال ۲۰۱۱ میلادی روزانه حدود ۷۵۰ هزار بشکه نفت صادر کرده است که بزرگترین بخش آن به آمریکای شمالی و عمدتاً به ایالات متحده بوده است.

در سال ۲۰۱۰، الجزایر چهارمین تولید کننده نفت خام در آفریقا

اکوادور Ecuador

کشور اکوادور با مساحتی حدود ۲۸۰ هزار کیلومتر مربع و جمعیتی بالغ بر ۱۴ میلیون نفر در آمریکای لاتین و در ساحل غربی اقیانوس آرام قرار گرفته است. اکوادور یک کشور عمده تولید کننده فرآورده های نفتی به شمار می رود اما عمده محصولات نفتی به مصرف داخلی می رسد. اکوادور روزانه بیش از ۲۱۷ هزار بشکه تولید فرآورده های نفتی دارد اما فقط ۲۸,۸ هزار بشکه آن را صادر می کند. صادرات فرآورده نفتی در این کشور با محدودیت انجام می شود. برابر بولتن سالانه آماری سال ۲۰۱۲ منتشره از سوی سازمان کشورهای صادر کننده نفت (اوپک)، تولید نفت خام اکوادور ۵۰۰ هزار بشکه در روز، مصرف داخلی نفت اکوادور حدود ۲۵۶ هزار بشکه در روز، صادرات نفت خام این کشور حدود ۳۳۴ هزار بشکه در روز و صادرات فرآورده های نفتی آن حدود ۲۹ هزار بشکه در روز اعلام شده است. خروجی تولید فرآورده های نفتی اکوادور بالغ بر ۲۱۷ هزار بشکه در روز است. برابر بولتن سال ۲۰۱۲ اوپک، مجموع ذخایر اثبات شده نفت اکوادور حدود ۸ میلیارد و ۲۴۰ میلیون بشکه است.

موقعیت	تولید	مقدار
تولید نفت خام	فرآورده بشکه در روز	500
تولید گاز طبیعی به هزار مترمکعب در سال	مقدار در سال	240
فراروقب پالایشگاه	فرآورده بشکه در روز	188
فراروقب فرآورده	فرآورده بشکه در روز	217.3
تولید نفت	فرآورده بشکه در روز	256
صادرات نفت خام	فرآورده بشکه در روز	334
صادرات گاز طبیعی	فرآورده بشکه در روز	28.8

عراق Iraq

کشور عراق در سال ۲۰۱۲، هشتمین تولید کننده بزرگ جهان در تولید مایعات نفتی بود. این کشور دارای بزرگترین ذخایر اثبات شده نفت خام جهان پس از عربستان سعودی، ونزوئلا، کانادا و ایران است.

علی رغم داشتن ذخایر بزرگ اثبات شده نفت خام، افزایش تولید نفت عراق به دلیل محدودیت در زیرساختها و اختلافات سیاسی موجود در این کشور با کندی پیش می رود. همین امر موجب شده عراق ششمین کشور اوپک در تولید فرآورده های نفتی لقب گیرد. عراق روزانه کمتر از ۶۱۴ هزار بشکه فرآورده نفتی تولید و کمتر از ۱۶۴ هزار بشکه آن را صادر می کند. به نسبت ذخایر نفتی و صادرات فرآورده های نفتی عراق را می توان بدترین کشور عضو اوپک در مورد صادرات فرآورده های نفتی دانست.

موقعیت	تولید	مقدار
تولید نفت خام	فرآورده بشکه در روز	265.3
تولید گاز طبیعی به هزار مترمکعب در سال	مقدار در سال	860
فراروقب پالایشگاه	فرآورده بشکه در روز	860
فراروقب فرآورده	فرآورده بشکه در روز	283.3
تولید نفت	فرآورده بشکه در روز	292
صادرات نفت خام	فرآورده بشکه در روز	210
صادرات گاز طبیعی	فرآورده بشکه در روز	383.8
تولید نفت	فرآورده بشکه در روز	...

میلیارد بشکه در سال ۲۰۱۲ افزایش داده است. بر اساس گزارش مرکز مطالعات انرژی آمریکا، تولید نفت خام عراق در سال ۲۰۱۲ به طور متوسط ۳ میلیون بشکه در روز گزارش شده است. بر پایه این گزارش، در سال ۲۰۱۲ میلادی، عراق ششمین صادر کننده بزرگ مایعات نفتی در جهان بوده است و بیشتر صادرات نفت این کشور به ایالات متحده و پالایشگاه های آسیا تحویل شده است. برابر اطلاعات مرکز مطالعات انرژی آمریکا و موسسه بین المللی Lloyd، عراق در سال ۲۰۱۲، روزانه ۲,۴ میلیون بشکه نفت خام صادر کرده است. حدود ۲,۱ میلیون بشکه در روز از این صادرات از طریق بنادر عراق در خلیج فارس و مابقی آن از طریق خط لوله عراق و ترکیه در شمال عراق انجام شده است. برابر آخرین آمار منتشره از سوی مرکز مطالعات و آمار آمریکا، صادرات نفت خام ۸۴ درصد از کل درآمدهای ارزی حاصل از تجارت خارجی عراق در سال ۲۰۱۲ را به خود اختصاص داده است.

برابر گزارش منتشره از سوی مجله بین المللی علمی پژوهشی Oil and Gas Journal در ژانویه ۲۰۱۳، عراق برآورد خود را از ذخایر نفتی اثبات شده از ۱۱۵ میلیارد بشکه در سال ۲۰۱۱ به ۱۴۱

بر اساس گزارش مرکز مطالعات انرژی آمریکا، تولید نفت خام عراق در سال ۲۰۱۲ به طور متوسط ۳ میلیون بشکه در روز گزارش شده است. گزارش سال ۲۰۱۲، عراق ششمین صادر کننده بزرگ مایعات نفتی در جهان بوده است

کویت Kuwait

and Gas Journal در ژانویه ۲۰۱۳، ذخایر اثبات شده نفت کویت،

محدود در مرزهای داخلی این کشور ۱۰۱۵ میلیارد بشکه اعلام شده که ۷ درصد از ذخایر کل جهان است. کویت همچنین دارای یک میدان مشترک با کشور عربستان است که دارای ۵ میلیارد بشکه ذخایر نفتی اثبات شده است. با در نظر گرفتن سهم کویت از نفت این منطقه، حجم کل ذخایر نفتی این کشور ۱۰۴ میلیارد بشکه برآورد می‌شود.

برابر بولتن سالانه آماری سال ۲۰۱۲ منتشره از سوی سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک)، تولید نفت خام کویت حدود ۲ میلیون و ۶۵۹ میلیون بشکه در روز، مصرف داخلی نفت کویت حدود ۳۶۱ هزار بشکه در روز، صادرات نفت خام این کشور حدود یک میلیون و ۸۱۶ هزار

تولید	صادرات	مصرف داخلی
۲۰۹۵	۱۳۳۳	۷۶۲
۱۳۳۳	۱۳۳۳	۷۶۲
۱۳۳۳	۱۳۳۳	۷۶۲
۱۳۳۳	۱۳۳۳	۷۶۲
۱۳۳۳	۱۳۳۳	۷۶۲
۱۳۳۳	۱۳۳۳	۷۶۲
۱۳۳۳	۱۳۳۳	۷۶۲
۱۳۳۳	۱۳۳۳	۷۶۲
۱۳۳۳	۱۳۳۳	۷۶۲
۱۳۳۳	۱۳۳۳	۷۶۲

اقتصاد کویت به شدت وابسته به درآمدهای حاصل از صادرات نفت است به طوری که نیمی از تولید ناخالص داخلی و ۹۵ درصد از درآمدهای دولت از این طریق تأمین می‌شود.

کویت با وجود مساحت بسیار کم یکی از تولیدکنندگان عمده فرآورده نفتی محسوب می‌شود. این کشور روزانه حدود ۸۸۲ هزار بشکه فرآورده تولید می‌کند که فقط ۲۵۲ هزار بشکه را برای مصرف داخلی نیاز دارد یعنی کویت روزانه حدود ۶۳۰ هزار بشکه صادرات فرآورده نفتی دارد. برای درک نسبت تولید و صادرات فرآورده‌های نفتی کویت می‌توانید با ارقام تولید و صادرات فرآورده‌های نفتی کشورمان مقایسه کنید، ایران دو برابر کویت فرآورده نفتی تولید می‌کند اما دو سوم کویت صادرات فرآورده نفتی دارد.

برابر گزارش منتشره از سوی مجله بین‌المللی علمی پژوهشی Oil بشکه در روز اعلام شده است.

لیبی Libya

تولید	صادرات	مصرف داخلی
۴۸۹	۲۳۱	۲۵۸
۲۳۱	۲۳۱	۲۵۸
۲۳۱	۲۳۱	۲۵۸
۲۳۱	۲۳۱	۲۵۸
۲۳۱	۲۳۱	۲۵۸
۲۳۱	۲۳۱	۲۵۸
۲۳۱	۲۳۱	۲۵۸
۲۳۱	۲۳۱	۲۵۸
۲۳۱	۲۳۱	۲۵۸
۲۳۱	۲۳۱	۲۵۸

لیبی با جمعیتی بالغ بر ۶ میلیون نفر در شمال آفریقا واقع شده است که بیش از یک چهارم از جمعیت این کشور در پایتخت آن زندگی می‌کنند. اقتصاد لیبی شدیداً به درآمدهای نفتی وابسته است به طوری که صادرات نفتی ۹۵ درصد از درآمدهای صادراتی این کشور را در بر گرفته و حدود یک چهارم از تولید ناخالص داخلی این کشور را تشکیل می‌دهد. لیبی خام‌فروش‌ترین کشور آفریقا و عضو اوپک محسوب می‌شود. این کشور تولیدات فرآورده نفتی مناسبی دارد و روزانه ۴۷۳ هزار بشکه فرآورده تولید می‌کند اما فقط ۲۰۶ هزار بشکه آن را صادر می‌کند. مصرف داخلی لیبی بسیار بالاست.

برابر بولتن سالانه آماری سال ۲۰۱۲ منتشره از سوی سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک)، تولید نفت خام لیبی حدود ۴۸۹ هزار بشکه در روز، مصرف داخلی نفت لیبی حدود ۲۳۱ هزار بشکه در روز، صادرات نفت خام این کشور حدود ۳۰۰ هزار بشکه در روز و صادرات فرآورده‌های نفتی آن بالغ بر ۲۰۶ هزار بشکه در روز است. برابر بولتن سال ۲۰۱۲ اوپک، مجموع ذخایر اثبات شده نفت لیبی حدود ۴۸ میلیارد بشکه است.

نیجریه Nigeria

تولید	صادرات	مصرف داخلی
۱۹۷۵	۱۰۰۳	۹۷۵
۱۰۰۳	۱۰۰۳	۹۷۵
۱۰۰۳	۱۰۰۳	۹۷۵
۱۰۰۳	۱۰۰۳	۹۷۵
۱۰۰۳	۱۰۰۳	۹۷۵
۱۰۰۳	۱۰۰۳	۹۷۵
۱۰۰۳	۱۰۰۳	۹۷۵
۱۰۰۳	۱۰۰۳	۹۷۵
۱۰۰۳	۱۰۰۳	۹۷۵
۱۰۰۳	۱۰۰۳	۹۷۵

نیجریه با ۱۶۳ میلیون نفر جمعیت پرجمعیت‌ترین کشور در میان اعضای اوپک است. این کشور در خلیج گینه و در ساحل غربی آفریقا قرار گرفته است. بخش نفت ۲۰ درصد از تولید ناخالص داخلی، ۹۵ درصد از درآمدهای ارزی خارجی و حدود ۶۵ درصد از درآمدهای بودجه ای نیجریه را تشکیل می‌دهد.

برابر بولتن سالانه آماری سال ۲۰۱۲ منتشره از سوی سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک)، تولید نفت خام نیجریه حدود یک میلیون و ۹۷۵ هزار بشکه در روز، مصرف داخلی نفت نیجریه حدود ۲۶۷ هزار بشکه در روز، صادرات نفت خام این کشور حدود ۲ میلیون و ۳۷۷ هزار بشکه در روز و صادرات فرآورده‌های نفتی این کشور بالغ بر ۲۳۶ هزار بشکه در روز اعلام شده است. خروجی تولید فرآورده‌های نفتی نیجریه ۱۰۰۳ هزار بشکه در روز است. این بدان معناست که مصرف داخلی نیجریه فراوان است و با وجود اینکه این کشور اولین تولیدکننده نفت خام در اروپا محسوب می‌شود اما نمی‌توان روی تولید و صادرات فرآورده نفتی این کشور حساب باز کرد.

برابر بولتن سال ۲۰۱۲ اوپک، مجموع ذخایر اثبات شده نفت نیجریه حدود ۳۷ میلیارد ۲۰۰ میلیون بشکه است.

قطر Qatar

تولید	صادرات	مصرف داخلی
۱۱	۸۵	۷۴
۸۵	۸۵	۷۴
۸۵	۸۵	۷۴
۸۵	۸۵	۷۴
۸۵	۸۵	۷۴
۸۵	۸۵	۷۴
۸۵	۸۵	۷۴
۸۵	۸۵	۷۴
۸۵	۸۵	۷۴
۸۵	۸۵	۷۴

قطر با مساحتی حدود ۱۱ هزار کیلومتر مربع و جمعیتی بالغ بر یک میلیون و هشتصد هزار نفر، کوچک‌ترین کشور عضو اوپک از لحاظ مساحت و جمعیت است. یک آمار عجیب درباره تولید و صادرات فرآورده نفتی درباره قطر وجود دارد و آن تولید روزانه ۱۲۷ هزار بشکه فرآورده نفتی و صادرات بیش از ۵۰۸ هزار بشکه نفت است! البته این ارقام عجیب به علت نقش ترانزیتی قطر به دست می‌آید و این کشور کوچک به نوعی صادرکننده عمده فرآورده نفتی به شمار می‌رود در حالی که فقط یک چهارم آن را تولید می‌کند. بیش از ۶۰ درصد از تولید ناخالص داخلی، حدود ۸۵ درصد از درآمدهای حاصل از صادرات و ۷۰ درصد از درآمدهای دولت قطر از محل تولید و صادرات نفت و گاز تأمین می‌شود. نیروی کار خارجی نزدیک به ۷۵ درصد از ساکنان این کشور را تشکیل می‌دهد که بسیاری از آنها در دوحه زندگی می‌کنند. برابر بولتن سالانه آماری سال ۲۰۱۲ منتشره از سوی سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک)، تولید نفت خام قطر حدود ۷۳۴ هزار بشکه در روز، مصرف داخلی نفت قطر حدود ۱۲۵ هزار بشکه در روز، صادرات نفت خام این کشور ۵۸۸ هزار بشکه در روز است. برابر بولتن سال ۲۰۱۲ اوپک، مجموع ذخایر اثبات شده نفت قطر حدود ۲۵ میلیارد ۳۸۰ میلیون بشکه است.

در قطر تولید روزانه

۱۲۷ هزار بشکه

فرآورده نفتی و صادرات

بیش از ۵۰۸ هزار بشکه

نفت انجام می‌شود که

البته این ارقام عجیب به

علت نقش ترانزیتی قطر

به دست می‌آید و این

کشور کوچک

به نوعی صادرکننده

عمده است

عربستان سعودی Saudi Arabia

عربستان سعودی با در اختیار داشتن حدود یک پنجم ذخایر اثبات اقتصاد کشور عربستان به شدت به نفت وابسته است تا جایی که برابر بولتن سالانه آماری ۲۰۱۲ اوپک، صادرات نفت خام، بالغ بر ۹۰ درصد از کل درآمدهای صادراتی این کشور در سال ۲۰۱۱ را در بر گرفته است.

برابر گزارش سال ۲۰۱۳ مرکز مطالعات انرژی آمریکا، عربستان سعودی در سال ۲۰۱۲ به طور متوسط روزانه ۱۱,۶ میلیون بشکه مایعات نفتی (۹,۸ میلیون بشکه در روز نفت خام و ۱,۸ میلیون بشکه در روز مایعات گاز طبیعی (NGL) و دیگر مایعات) تولید کرده است.

برابر این گزارش، عربستان سعودی در سال ۲۰۱۲ میلادی به طور متوسط ۷,۵ میلیون بشکه نفت خام در روز صادر کرده است. ظرفیت تولید نفت خام این کشور در پایان سال ۲۰۱۲ چیزی کمتر از ۱۲ میلیون بشکه در روز گزارش شده است.

عربستان سعودی با در اختیار داشتن حدود یک پنجم ذخایر اثبات شده نفت جهان، بزرگترین تولید کننده و صادر کننده مایعات نفتی جهان در سال ۲۰۱۲ و بزرگترین دارنده ذخایر نفت خام جهان پس از روسیه است. این کشور همچنین با مصرف ۳ میلیون بشکه نفت در روز در سال ۲۰۱۲، مقام نخست را به عنوان بزرگترین مصرف کننده نفت خاور میانه در اختیار دارد.

عربستان سعودی بیشترین فرآورده نفتی را در بین اعضای اوپک تولید و صادر می کند. این کشور روزانه بیش از یک میلیون و ۸۵۶ هزار بشکه فرآورده نفتی تولید کرده و روزانه بیش از ۹۰۲ هزار بشکه آن را صادر می کند. برابر آخرین آمار منتشره از سوی اداره اطلاعات و آمار آمریکا، مجموع ذخایر اثبات شده نفت خام عربستان تا ابتدای ژانویه ۲۰۱۲ بالغ بر ۲۶۴ میلیارد بشکه گزارش شده است.

مقدار	واحد	موضوع
9111	هزار بشکه خام	تولید نفت خام
9335	هزار بشکه خام	تولید گاز طبیعی به جای نفت خام
2307	هزار بشکه خام	تولید گاز طبیعی به جای نفت خام
1056.7	هزار بشکه خام	فرآورده فرآورده نفتی
2714	هزار بشکه خام	مصرف نفت
7438	هزار بشکه خام	صادرات نفت خام
100.2	هزار بشکه خام	صادرات فرآورده نفتی
---	هزار بشکه خام	صادرات گاز طبیعی

امارات متحده عربی United Arab Emirates

امارات متحده عربی شامل هفت امارت: ابوظبی، عجمان، دبئی، فجیره، راس الخیمه، شارجه و ام الکویت در جنوب خلیج فارس قرار گرفته است. این کشور با ۸۴ هزار کیلومتر مربع مساحت دارای جمعیتی در حدود ۵ میلیون نفر است که بیش از یک میلیون نفر این جمعیت در ابوظبی پایتخت امارات متحده عربی زندگی می کنند.

امارات با توجه به ذخایر خود در تولید فرآورده نفتی خوب عمل می کند و تولید روزانه آن به ۴۴۶ هزار بشکه می رسد و تقریباً نیمی از آن را یعنی ۲۲۷ هزار بشکه صادر می کند. حدود ۳۰ درصد از تولید ناخالص داخلی امارات متحده عربی مستقیماً به نفت و گاز مربوط می شود. برابر بولتن سالانه آماری سال ۲۰۱۲ منشره از سوی سازمان کشورهای صادر کننده نفت (اوپک)، تولید نفت خام امارات حدود ۲ میلیون و ۵۶۵ هزار بشکه در روز، مصرف داخلی نفت امارات حدود ۶۱۸ هزار بشکه در روز، صادرات نفت خام این کشور ۲ میلیون و ۳۳۰ هزار بشکه در روز اعلام شده است. برابر بولتن سال ۲۰۱۲ اوپک، مجموع ذخایر اثبات شده نفت امارات متحده عربی حدود ۹۷ میلیارد ۸۰۰ میلیون بشکه است.

مقدار	واحد	موضوع
2555	هزار بشکه خام	تولید نفت خام
5331	هزار بشکه خام	تولید گاز طبیعی به جای نفت خام
465	هزار بشکه خام	تولید گاز طبیعی به جای نفت خام
446.2	هزار بشکه خام	فرآورده فرآورده نفتی
618	هزار بشکه خام	مصرف نفت
2335	هزار بشکه خام	صادرات نفت خام
226.5	هزار بشکه خام	صادرات فرآورده نفتی
5.38	هزار بشکه خام	صادرات گاز طبیعی

ونزوئلا Venezuela

ونزوئلا با مساحت ۹۱۶ هزار کیلومتر مربعی و با جمعیتی بالغ بر ۲۹ میلیون نفر در امتداد ساحل کارائیب در آمریکای جنوبی واقع شده است. ونزوئلا یکی از کشورهای بزرگ تولیدکننده فرآورده های نفتی محسوب می شود. خروجی تولید فرآورده های نفتی ونزوئلا یک میلیون و ۱۳۱,۷ هزار بشکه در روز است که ۷۸۶,۳ هزار بشکه آن صادر می شود.

درآمدهای نفتی، حدود ۹۴ درصد از درآمدهای صادراتی، بیش از ۵۰ درصد از درآمدهای بودجه ای دولت و حدود ۳۰ درصد از تولید ناخالص داخلی ونزوئلا را تشکیل می دهد.

برابر بولتن سالانه آماری سال ۲۰۱۲ منتشره از سوی سازمان کشورهای صادر کننده نفت (اوپک)، تولید نفت خام ونزوئلا حدود ۲ میلیون و ۸۸۱ هزار بشکه در روز، مصرف داخلی نفت ونزوئلا حدود ۷۴۲ هزار بشکه در روز، صادرات نفت خام این کشور یک میلیون و ۵۵۳ هزار بشکه در روز اعلام شده است. برابر بولتن سال ۲۰۱۲ اوپک، مجموع ذخایر اثبات شده نفت ونزوئلا حدود ۲۹۷ میلیارد ۵۷۰ میلیون بشکه است.

مقدار	واحد	موضوع
2081	هزار بشکه در روز	تولید نفت خام
2077	هزار بشکه در روز	تولید گاز طبیعی به جای نفت خام
1016	هزار بشکه در روز	تولید گاز طبیعی به جای نفت خام
1121.7	هزار بشکه در روز	فرآورده فرآورده نفتی
742	هزار بشکه در روز	مصرف نفت
1853	هزار بشکه در روز	صادرات نفت خام
786.5	هزار بشکه در روز	صادرات فرآورده نفتی
---	هزار بشکه در روز	صادرات گاز طبیعی

درآمدهای نفتی،
ونزوئلا حدود ۹۴ درصد از درآمدهای صادراتی، بیش از ۵۰ درصد از درآمدهای بودجه ای دولت و حدود ۳۰ درصد از تولید ناخالص داخلی را تشکیل می دهد

گزارش اداره اطلاعات انرژی آمریکا منتشر شد

چگونگی ساز و کار مصرف نفت کشورهای مختلف

اداره اطلاعات انرژی آمریکا اخیراً در گزارشی به بررسی سازوکار مصرف نفت کشورهای مختلف پرداخته است. به گزارش پایگاه خبری اوپل پرایس، این اداره در گزارش خود اعلام کرد که مصرف نفت این کشور در سال ۲۰۱۲ تغییر کرده است. براساس این گزارش به نظر می‌رسد که با توجه به قیمت‌های بالای نفت تقاضا در چین و هند کاهش یافته است. بنابراین برای آنهایی که این سوال را دارند که قیمت‌های نفت تا چه حد باید بالا باشد، پاسخ این است که ما در حال حاضر در این سطح هستیم. در حقیقت تداوم قیمت‌های بالای نفت یک دلیل بزرگ برای رکود اقتصادی موجود در جهان است. بخش بزرگی از مشکلات چین و هند این است که آنها همانند آمریکا و بیشتر کشورهای اروپایی واردکننده نفت هستند.

پلدا یزدان‌فرهی

نفت یارانه در نظر نمی‌گیرد. در حقیقت این کشور مالیات سنگینی را برای مصرف نفت در خودروهای شخصی وضع می‌کند. سرانه مصرف نفت این کشور در دو سال گذشته به رغم بالا رفتن قیمت‌ها افزایش یافته است.

برزیل یک صادرکننده نفت نیست اما سعی کرده که تولید خود را افزایش دهد. سرانه مصرف نفت این کشور نیز اخیراً افزایش یافته است. در واقع کل آفریقا، آمریکای مرکزی و جنوبی و کل خاورمیانه همگی در سال ۲۰۱۲ مصرف نفتی بالاتر از رشد جمعیت‌شان داشته‌اند. این مناطق در کل صادرکننده نفت هستند.

برخی کشورها نظیر بنگلادش که مصرف نفت پایینی دارند، در سالهای ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲ به رغم بالا رفتن قیمت‌ها، سرانه مصرف نفتشان افزایش یافته است. این امر نشان می‌دهد که تولید نفت به مناطق کم هزینه‌تر نسبت به چین و هند منتقل می‌شود. استرالیا نیز سرانه مصرف نفت رو به افزایشی داشته که احتمالاً به دلیل مصرف نفت در استخراج منابع و حمل و نقل است. چرا کاهش سرانه مصرف نفت برای واردکنندگان مهم است؟

کاهش در سرانه مصرف نفت نشان می‌دهد که احتمالاً نفت به شکل روز افزونی قابل دسترس می‌شود. ما می‌دانیم که نفت برای تولید و حمل و نقل کالا مورد استفاده قرار می‌گیرد. اگر نفتی کمتری مصرف شود یا اگر مصرف نفت رشد کمتری نسبت به گذشته داشته باشد این احتمالاً وجود دارد که اقتصاد رو به رکود باشد.

تعدادی دلایل مبنی بر رو به کاهش بودن مصرف نفت وجود دارد: کاهش انتقال کالاهای برای فروش، کاهش تقاضای اروپا، کاهش رانندگی مردم در اوقات فراغت، بیکاری بسیاری از جوانان و عدم توانایی خرید یک خودرو یا موتورسیکلت توسط آنها. هر یک از این تغییرات می‌تواند به معنی

سعودی مصرف سرانه نفت در سال ۲۰۱۲ میلادی پنج برابر اروپا بوده است. خارج از عربستان یک افزایش صعودی مشخص در مصرف هم در دوران افزایش قیمت سال ۲۰۰۸ و همچنین دوران افزایش قیمت در سالهای ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲ دیده می‌شود.

یک دلیل برای این که چرا صادرکنندگان نفت مصرف بیشتری نسبت به دیگر کشورها دارند این است که استخراج نفت روز به روز دشوارتر می‌شود. اغلب نیازهای غیرمستقیم برای نفت نیز وجود دارد نظیر شیرین سازی آب برای در اختیار گذاشتن آب کافی برای یک جمعیت رو به رشد یا ایجاد یک پالایشگاه جدید برای نفت‌هایی که پالایش آن‌ها دشوار است.

دلیل دیگر برای این که چرا صادرکنندگان نفت اغلب رشد مصرف بیشتری دارند این است که صادرکنندگان اغلب برای فرآورده‌های نفتی یارانه در نظر می‌گیرند، بنابراین شهروندان آن‌ها مجبور نیستند که قیمت کامل فرآورده‌ها را بپردازند. بنابراین مردم به طور واقعی قیمت‌های بالایی را که بیشتر واردکنندگان تجربه می‌کنند نمی‌بینند.

دلیل سوم درآمد بالایی است که صادرکنندگان نفت هنگام بالا بودن قیمت‌ها به دست می‌آورند. نشریه اکونومیست این هفته مقاله‌ای را تحت عنوان «هشدار: خطر پیش روی عربستان - حباب بعدی دارایی؟» منتشر کرد که در آن درباره تعداد بالای ساختمانهای اداری، مدارس، خانه‌های ارزان قیمت و دیگر پروژه‌های ساختمانی در حال اجرا صحبت می‌کند. در این مقاله آمده است که مردم عربستان به ندرت دارایی‌های جدید خود را صرف سرمایه‌گذاری‌های کاغذی می‌کنند و در عوض بخش اعظم پول آن‌ها در پروژه‌های ساخت و سازی که به مصرف نفت احتیاج دارد صرف می‌شود.

نروژ یکی از صادرکنندگان نفت است که برای

در این مقاله همچنین تشریح می‌شود که چرا اختلاف زیادی در تاثیر قیمت‌های بالای نفت روی کشورهای واردکننده در مقایسه با کشورهای صادرکننده نفت وجود دارد. می‌توانیم ببینیم که در قیمت‌های ۱۰۰ دلار برای هر بشکه نفت یک سطح مشخص در مصرف سرانه هر دو کشور چین و هند وجود دارد.

مصرف سرانه در این تحلیل مورد استفاده قرار گرفته زیرا اگر مصرف کلی نفت رو به افزایش باشد اما کمتر از جمعیت رشد کند، متوسط مصرف رو به کاهش خواهد بود.

کشورهای واردکننده زیاد دیگری وجود دارند که حتی کاهش شدیدتر در مصرف نسبت به چین و هند دارند. این کاهش در سال ۲۰۰۵ تا ۲۰۰۷ و همزمان با افزایش قیمت نفت شروع شد و از آنجا که قیمت‌های نفت بالا مانده، همچنان ادامه دارد. یک نمونه برای این مسئله کشور یونان است.

در واقع کشورهای پرتغال، ایرلند، یونان و اسپانیا که به خاطر مشکلات خود در زمینه رکود اقتصادی معروف هستند، کاهش شدیدی را در مصرف نفت داشته‌اند. اروپا در مجموع کاهش کمتری در زمینه مصرف نفت نسبت به این کشورها داشته است. همچنین آمریکا نیز کاهش مشابهی در زمینه مصرف نفت همانند اروپا دارد.

مصرف سرانه نفت در کدام کشور رو به افزایش است؟

مصرف نفت در بسیاری از کشورهای صادرکننده نفت سریع‌تر از جمعیت آنها رو به افزایش است. اگر ما در مجموع به کشورهای عضو اوپک نگاهی بیندازیم یک جهش صعودی بزرگ را در مصرف سرانه نفت در سال‌های ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲ مشاهده می‌کنیم.

در حقیقت این الگو در عربستان سعودی و کشورهای عضو اوپک اتفاق می‌افتد. در عربستان

مصرف نفت در بسیاری از کشورهای صادرکننده نفت سریع‌تر از جمعیت آنها رو به افزایش است. اگر ما در مجموع به کشورهای عضو اوپک نگاهی بیندازیم یک جهش صعودی بزرگ را در مصرف سرانه نفت در سال‌های ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲ مشاهده می‌کنیم

بالا باشد تا سود کافی را برای تولیدکننده داشته باشد.

در مورد کشورهای صادرکننده نفت، دولت‌ها همیشه مالک شرکت‌های نفتی هستند. اما حتی اگر مالک نباشند دولت‌ها برای استخراج نفت مالیات‌های سنگینی وضع می‌کنند تا مطمئن شوند که از هر گونه درآمد اضافی بهره‌مند خواهند شد. گاهی اوقات قراردادهای مشارکت در تولید مورد استفاده قرار می‌گیرند. جدول زیر نشان می‌دهد که برای بسیاری از کشورهای صادرکننده نفت دولت ۷۰ تا ۹۰ درصد درآمد عملیات را در اختیار می‌گیرد. حتی در آمریکا سهم دولت قابل توجه است. بری راجرز در مقاله‌ای در ژورنال نفت و گاز در ماه مه محاسبه کرد که برای نفت‌های دشوار نظیر نفت باکن سهم متوسط دولت ۳۳ دلار و ۲۹ سنت در هر بشکه است.

این درحالی است که برای نفت استخراجی از کانادا سهم دولت ۱۹ دلار و ۵۰ سنت در هر بشکه است. این مبلغ شامل پرداخت‌ها به دولت ایالتی و دولت فدرال می‌شود. اگر هزینه‌های استخراج پایین باشد همانند کانادا دولت مالیات دریافتی را براساس آن تنظیم می‌کند.

کننده است.

واردات نفت آمریکا و اروپا

الگوی مصرف نفت آمریکا تا حد زیادی شبیه الگوی کشورهای واردکننده نفت است و از سوی افزایش قیمت‌ها تحت فشار قرار دارد. اخیراً تبلیغات زیادی درباره تولید بیشتر نفت در آمریکا صورت گرفته اما این واقعاً به معنی تغییر اوضاع نیست. اگر ما به مصرف نفت آمریکا و تولید آن نگاهی بیندازیم می‌بینیم که آمریکا همچنان یک واردکننده باقیمانده است. در واقع راه زیادی باقیمانده تا آمریکا به یک صادرکننده نفت تبدیل شود. همچنین قیمت‌های نفت پایین نیامده و قیمت‌های بالا مشکل اصلی ما هستند.

وضعیت واردات نفت اروپا بدتر از آمریکا است و شکی نیست بخشی از این مشکلات اقتصادی کنونی به همین دلیل است. نمودار تولید و مصرف اخیر نفت اروپا در شکل زیر نشان داده شده است.

اختلاف بین واردات و صادرات نفت

هزینه استخراج نفت تا حد زیادی بسته به کشور و میدان نفتی تغییر می‌کند. برای تامین مقدار کافی نفت، قیمت جهانی باید به اندازه کافی

کاهش رشد اقتصادی باشد.

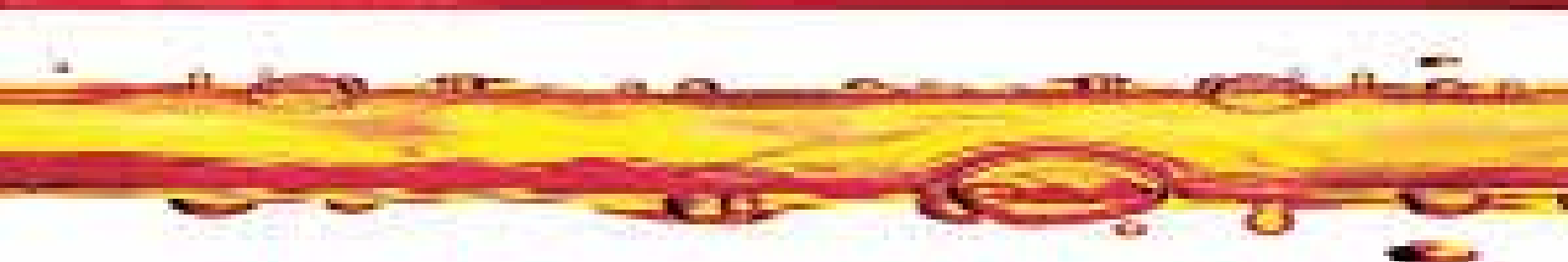
به طور مشخص موقعیت‌هایی وجود دارد که در آنها کاهش مصرف نفت به معنی کاهش رشد اقتصادی نیست. تغییر وضعیت از تولید به اقتصاد خدماتی می‌تواند به کاهش مصرف نفت منجر شود. یک تغییر به سمت خودروهایی کم مصرف‌تر می‌تواند به کاهش مصرف نفت بینجامد. اما این تغییرات به کندی و به مرور زمان رخ می‌دهد نه زمانی که قیمت‌ها یکباره بالا می‌رود.

یک راه دیگر برای کاهش مصرف نفت این است که آیا یک کشور در گذشته برق خود را با استفاده از نفت تولید کرده یا خیر و تولید نفت با این روش به استفاده از سوخت دیگری نظیر گاز طبیعی منتقل شود. این نوع تغییر در یونان اعمال شده اما بعید است که در چین و هند مورد استفاده قرار گیرد. به شکل مشابه اگر خانه‌ها با نفت گرم شوند، بعضی اوقات یک سوخت جایگزین مورد استفاده قرار گرفته و باعث کاهش مصرف نفت شده است. چین و هند مناطقی نیستند که نفت به طور سنتی برای گرم شدن خانه‌ها مورد استفاده قرار گیرد.

در مجموع کاهش شدید مصرف نفت در اقتصادهای رو به رشد نظیر چین و هند نگران

الگوی مصرف
نفت آمریکا تا حد
زیادی شبیه الگوی
کشورهای واردکننده
نفت است و از سوی
افزایش قیمت‌ها
تحت فشار قرار دارد.
اخیراً تبلیغات زیادی
درباره تولید بیشتر
نفت در آمریکا
صورت گرفته است

ENGINEERING REFINING GREEN PARSIAN CONSULTATION | DESIGN AND CONSTRUCTION

REPRESENTATIVE OF ADVANCED WORLD, RECENT TECHNOLOGIES IN RE-REFINING OF WASTE OIL
(HYDROTREATING, EXTRACTION WITH SOLVENT, MOLECULAR DISTILLATION)

BASE OIL GROUP I&II

MTSP

www.kayafarshad.com

Central Office No. 141 , floor 14 , Saad tower, Tehran-IRAN
Tel/Fax: 88983725 E-Mail: info@kayafarshad.com
Mobile: 09127135525

مهندسی تصفیه سبز پارسیان

مشاوره طراحی و ساخت

ارائه دهنده خدمات : مشاوره ، طراحی ، ساخت برای واحد های تصفیه روغن سوخته

تکنولوژی **MTSP** بر پایه روشهای

Vacuum Distillation / Clay - / Solvent - / Hydrotreating

و بزرگ شرکتهای صنعتی: پالایشگاه انواع روغن های صنعتی کار کرده خاص تهیه نفتی و شیمیایی

مدیریت مهندسی علیرضا ابوظالبیان واحد تعمیر و توسعه شرکت طراحی سبز پارسیان

MTSP

دفتر تهران: خیابان خاندان برج صنعت مبله ۴۵-۴۴-۴۳ و خیابان و خیابان ۴۲-۴۱-۴۰

۰۹۱۲۷۱۳۵۵۲۵-۰۹۲۰۷۱۳۵۵۲۵

info@azadtsaba.com

بخش خصوصی مدعی است نه متهم

سوآپ زنده می‌شود؟

با انجام مذاکرات ایران و کشورهای حاشیه خزر عملیات سوآپ نفت خام از نیمه دوم سال جاری از سر گرفته می‌شود. پس از توقف عملیات سوآپ نفت خام از دو یا سه سال گذشته تاکنون ایران به دنبال انجام مجدد این عملیات دوسر برد است که به نظر می‌رسد با مذاکراتی که بین برخی از مسئولان صنعت نفت و کشورهای حاشیه دریای خزر انجام شده است عملیات سوآپ در نیمه دوم سال جاری با انتقال روزانه تا ۵۰ هزار بشکه نفت خام از سر گرفته شود.

امیر احمد شهریار

در فروش نفت ایران ناتوانی بخش خصوصی در تامین ضمانت‌نامه، گشایش ال.سی و تامین برخی از ضمانت‌نامه‌های لازم بوده است.

از سوی دیگر در حالی از آغاز برنامه پنجم توسعه تاکنون به دلیل اعمال سیاست‌های متنوع و متعدد سوآپ نفت ایران دستخوش تغییرات متعددی شده است که ایران با صرف هزینه‌های چندین میلیارد تومانی زیرساخت‌هایی همچون احداث خط لوله انتقال نفت، ساخت تاسیسات تحویل، بارگیری در پایانه نفتی نکا و مخازن ذخیره‌سازی در پایانه نفتی نکا ایجاد کرده است.

در شرایط فعلی ظرفیت سوآپ نفت خام ایران به بیش از ۵۰۰ هزار بشکه در روز رسیده و این در حالی است که حتی از یک بشکه این ظرفیت برای سوآپ نفت کشورهای حاشیه دریای خزر همچون قزاقستان و ترکمنستان استفاده‌ای نمی‌شود. ایران در حد فاصل سال‌های ۸۸ تا ۸۹ به طور متوسط روزانه بین ۵۰ تا ۱۰۰ هزار بشکه نفت خام سوآپ کرده است و حتی در این سالها رکورد سوآپ روزانه ۱۲۶ هزار بشکه نفت خام در روز به ثبت رسیده است.

با وجود توقف عملیات سوآپ، شرکت ملی نفت ایران سه برنامه کوتاه، میان و بلند مدت برای توسعه زیر ساخت‌های ساحلی و بندری افزایش ظرفیت سوآپ نفت در پایانه نفتی شمال (بندر نکا) در دستور کار قرار داده است.

احمد قلعهبانی معاون وزیر نفت هفته گذشته همزمان با آغاز عملیات لایروبی پایانه نفتی نکا تاکید می‌کند: با اتمام احداث اسکله‌های حوضچه فراگیر پایانه نفتی شمال، ظرفیت سوآپ نفت خام از بندر نکا به بیش از یک میلیون بشکه می‌رسد. از سوی دیگر در حالی پیمانکاران شاغل در پارس جنوبی یکی از دلایل تاخیر در ساخت و توسعه فازهای جدید این میدان مشترک گازی را کمبود منابع مالی و اعتباری عنوان می‌کنند که با حضور مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران، لایروبی و طرح توسعه پایانه نفتی نکا با هزینه ۴۵ میلیارد تومانی به عنوان یک طرح اولویت‌دار در دستور کار قرار گرفته است. به اعتقاد کارشناسان در شرایطی که صنعت

که بخش عمده نفت خام‌های مختلف تولیدی این دو کشور را از بندر آکٹافو به بندر نفتی نکا صادر می‌کرد همانند شرکت اماراتی تصمیم به صادرات نفت خام از مسیر باکو به دریای مدیترانه و دریای سیاه گرفت.

تغییر مسیر صادرات نفت خام کشورهای همسایه از خاک ایران به معنی از دست رفتن این بازارها بود که علاوه بر مزیت اقتصادی از بعد سیاسی و استراتژیک برای کشور بسیار حیاتی است.

عملیات معاوضه نفت خام از مسیر ایران در حالی متوقف شد که با توجه به تحریم‌های اعمال شده علیه صنعت نفت کشور، طرح سوآپ نفت خام می‌توانست نقش بسیار مهمی را در کاهش تاثیر محدودیت‌های صورت گرفته داشته باشد. به نظر می‌رسد با از سرگیری انجام عملیات سوآپ نفت خام وضعیت تجارت نفت ایران روزها و شرایط بهتری را در آینده به خود ببیند.

چرا سوآپ متوقف است؟

همزمان با توقف سوآپ نفت ایران و خالی ماندن ظرفیت ۵۰۰ هزار بشکه یا سوآپ نفت در پایانه نکا، احمد قلعهبانی مدیرعامل شرکت ملی نفت دلیل عدم موفقیت بخش خصوصی در فروش نفت ایران را ناتوانی بخش خصوصی در تامین ضمانت‌نامه، گشایش ال.سی و تامین برخی از ضمانت‌نامه‌های لازم دانست.

سوآپ نفت خام ایران به منظور انتقال نفت خام کشورهای حاشیه دریای خزر به خلیج فارس از ۶ ماه گذشته تاکنون به طور کامل متوقف شده است. معلوم نیست مدیرعامل شرکت ملی نفت با چه استدلالی این سخنان را بر زبان جاری می‌کند چراکه یکسری مقاومت‌ها در بدنه شرکت ملی نفت ایران نسبت به انجام سوآپ نفت توسط بخش خصوصی وجود دارد.

با این وجود احمد قلعهبانی معاون وزیر نفت اخیراً درباره وجود مقاومت برخی از مدیران نفتی در برابر اجرای دستورات وزیر نفت، گفت: هیچگونه مقاومتی در برابر اجرای دستورات وزیر نفت انجام نشده است و دلیل عدم موفقیت بخش خصوصی

این گزارش حاکی است بخش خصوصی نیز اعلام کرده است این آمادگی را دارد تا بخشی از انجام عملیات سوآپ نفت خام را نیز با راه اندازی اولین پالایشگاه کوچک در بندر خواجه نفس گرگان انجام دهد.

ایران هم اکنون دارای تاسیسات سوآپ نفت خام با ظرفیت ۵۰۰ هزار بشکه در روز است که می‌تواند نفت را از کشورهای حاشیه خزر دریافت کند و این نفت را در پالایشگاه‌های شمالی مانند تبریز و تهران استفاده کرده، در جنوب کشور همان میزان نفت مصرفی را با درجه ای پی ای مشخص صادر کند و در ازای این کار حق سوآپ را دریافت کند.

براساس برنامه ریزی انجام شده سوآپ فرآورده نیز در دستور کار صنعت نفت قرار گرفته است و قرار است این کار را نیز در صورت تمایل کشورهای شمالی انجام دهد.

عملیات سوآپ نفت خام از مردادماه ۱۳۸۹ به دلیل پایین بودن نرخ سوآپ و روش‌های اشتباهی که کشور را به وارد کننده نفت خام تبدیل کرده بود، به دستور وزیر نفت وقت متوقف شد.

هزینه معاوضه نفت خام از مسیر ایران حدود هشت دلار در هر تن متریک یعنی حدود ۱،۱۰ دلار در هر بشکه بود و شرکت ملی نفت ایران خواهان افزایش این رقم به ۴۰ دلار در هر تن متریک یعنی به میزان ۵،۵ تا ۶ دلار در هر بشکه بود که هیچ یک از طرفین قرارداد با شرکت نیکو که تنها شرکت سوآپ کننده نفت خام در ایران بود حاضر به پذیرفتن این رقم برای هزینه معاوضه نفت خام خود نشدند.

ضمن آن که شرکت اماراتی دراگون اویل طی قراردادی ۱۰ ساله بیش از ۸۶ درصد حجم نفت خام تولیدی از میدان‌های ترکمنستان را از مسیر ایران صادر می‌کرد که با پایان یافتن این قرارداد در ماه مارس ۲۰۱۰ اعلام کرد که نفت خام بیشتری را از عرض دریای خزر و از مسیر باکو و با راه آهن به بندر باتومی گرجستان در دریای سیاه صادر می‌کند.

همچنین شرکت سوئیسی «ویتول» بازاریاب و فروشنده نفت خام قزاقستان و ترکمنستان نیز

عملیات سوآپ نفت خام از مردادماه ۱۳۸۹ به دلیل پایین بودن نرخ سوآپ و روش‌های اشتباهی که کشور را به وارد کننده نفت خام تبدیل کرده بود، به دستور وزیر نفت وقت متوقف شد

قراردادهای جدید داده‌اند اما تاکنون موفق به تحقق وعده‌های خود نشده‌اند.

عملیات معاوضه نفت خام از مسیر ایران در حالی متوقف شده است که با توجه به تحریم‌های اعمال شده علیه صنعت نفت کشور، «طرح تجارت نفت» می‌توانست نقش بسیار مهمی را در کاهش تاثیر محدودیت‌های صورت گرفته داشته باشد.

این شرایط در حالیکه که هم اکنون با تکمیل فاز سوم طرح انتقال و فرآورش نفت خام کشورهای حوزه دریای خزر ظرفیت سوآپ نفت خام کشور به ۵۰۰ هزار بشکه در روز افزایش یافته است و به گفته احمد قلعه بانی - مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران - با اتمام احداث اسکله‌های حوضچه فراگیر پایانه نفتی شمال، ظرفیت سوآپ نفت خام از بندر نکا به بیش از یک میلیون بشکه می‌رسد.

با وجود این محسن خجسته‌مهر، معاون وزیر در امور برنامه‌ریزی و نظارت بر تولید منابع هیدروکربوری پیش از این گفته بود: در صورت نیاز عملیات سوآپ را انجام می‌دهیم و در غیر این صورت نیازی به آن نداریم. بر این اساس مشخص نیست اگر نیاز سنجی در این بخش صورت نگرفته است چرا باید هزینه ظرفیت سازی سوآپ نفت خام تا یک میلیون بشکه در روز پرداخت شود.

حتی با پذیرش این موضوع که سوآپ نفت خام می‌تواند برای کشور هم از نظر درآمد و هم امنیت مزایایی داشته باشد مسوولان نفتی کشور با تصمیمات غلط خود مشتریان عملیات سوآپ از مسیر ایران را از دست داده‌اند و قطعاً باز گرداندن آن‌ها به پای قرارداد به راحتی ممکن نخواهد بود.

دریای خزر در مسیر بندر نفتی نکا با هدف تبدیل نفت خام مخلوط نکا به عنوان یک نفت خام شاخص برای بازار جنوب دریای خزر به دست فراموشی سپرده شد.

ضمن آن که شرکت اماراتی «دراگون اویل» (Dragon Oil) طی قراردادی ۱۰ ساله بیش از ۸۶ درصد حجم نفت خام تولیدی از میدان‌های ترکمنستان را از مسیر ایران صادر می‌کرد که با پایان یافتن این قرارداد در ماه مارس ۲۰۱۰ اعلام کرد که نفت خام بیشتری را از عرض دریای خزر و از مسیر باکو و با راه آهن به بندر باتومی گرجستان در دریای سیاه صادر می‌کند.

همچنین شرکت سوئیسی «ویتول» بازارباب و فروشنده نفت خام قزاقستان و ترکمنستان نیز که بخش عمده نفت خام‌های مختلف تولیدی این دو کشور را از بندر آکٹائو به بندر نفتی نکا صادر می‌کرد همانند شرکت اماراتی دراگون اویل با توجه به تصمیم اخیر ایران، اقدام به صادرات نفت خام از مسیر باکو به دریای مدیترانه و دریای سیاه گرفت. علاوه بر این صادرکنندگان دیگری هم در مسیر بندر نفتی نکا نفت خام محموله‌های مقطعی صادر می‌کردند که با شرایط جدید شرکت ملی نفت از مسیر ایران برای صادرات نفت خود منصرف شدند. تغییر مسیر صادرات نفت خام کشورهای همسایه از خاک ایران به معنی از دست رفتن این بازارهاست که علاوه بر مزیت اقتصادی از بعد سیاسی و استراتژیک برای کشور بسیار حیاتی است. اگر چه در دو سال گذشته مسوولان کشور وعده‌هایی برای افزایش حجم سوآپ و امضا

نفت با تحریم‌های همه جانبه خصمانه غرب روبرو است مدیریت منابع مالی و اعتباری از نان شب هم برای لوکوموتیو اقتصاد کشور واجب تر است. از این رو در ایران شرایط با بایگانی کردن طرح هیا بی اولویت و کم اهمیت باید منابع مالی را در طرح توسعه میادین مشترک نفت و گاز کشور همچون پارس جنوبی هزینه کرد که بارها هم شتاب در توسعه این میادین مورد تاکید و سفارشات مقام معظم رهبری قرار گرفته است.

ظرفیت سوآپ نفت افزایش می‌یابد

در حالی قرار است ظرفیت سوآپ نفت خام کشور به روزانه یک میلیون بشکه در روز افزایش یابد که ایران هیچ قراردادی برای پوشش چنین ظرفیتی و حتی کمتر از آن ندارد.

به دستور سید مسعود میرکاظمی وزیر سابق نفت از مردادماه ۱۳۸۹ به دلیل پایین بودن نرخ سوآپ و روش‌های غلطی که کشور را به وارد کننده نفت خام تبدیل کرده بود، عملیات سوآپ نفت خام متوقف شد.

هزینه معاوضه نفت خام از مسیر ایران حدود هشت دلار در هر تن متریک (حدود ۱۰ دلار در هر بشکه) بود و شرکت ملی نفت ایران خواهان افزایش این رقم به ۴۰ دلار در هر تن متریک (حدود ۵,۵ دلار در هر بشکه) بود که هیچ یک از طرفین قرارداد با شرکت نیکو حاضر به پذیرفتن این رقم برای هزینه معاوضه نفت خام خود نشدند. بر این اساس با توقف عملیات سوآپ و عرضه نفت خام در بورس کالا، فعال‌سازی بازار جنوب

اگر چه در دو سال گذشته مسوولان کشور وعده‌هایی برای افزایش حجم سوآپ و امضا قراردادهای جدید داده‌اند اما تاکنون موفق به تحقق وعده‌های خود نشده‌اند

مشکلات ترانزیت نفتی چیست؟

سوآپ و بانکرینگ
تعامل اقتصادی پیشرفته

احمد صرامی*

سوآپ، ترانزیت و بانکرینگ به نوعی یک تعامل اقتصادی کاملاً پیشرفته مبتنی بر ارزش‌های شناخته شده یک کشور دارای پتانسیل‌های تولیدی و صادراتی است. البته سوآپ و ترانزیت برای همه گونه کالا قابل انجام است. بانکرینگ در واقع نوعی تامین سوخت به صورت خرده فروشی به کشتی است. در باب سوآپ و ترانزیت چنانچه سیاست‌های دولت و اراده مسئولان وزارت نفت و دیگر سازمان‌های نظارتی بر استفاده حداکثری از امکانات کشور ایران باشد که ظاهراً هست به درآمدهای فراوان ارزی خواهد انجامید.

با توجه به موقعیت ژئوپلیتیکی ایران در سطح منطقه و دسترسی سریع و آسان به آبهای گرم که از آرزوهای هر کشوری است می‌توان از آن به یکی از ابزار خدادادی برای تعاملات اقتصادی نام برد. به گونه‌ای که سوآپ و ترانزیت میلیون‌ها تن انواع فرآورده‌های نفتی برای تقاضای داخل و خارج ارزآوری غیر قابل تصویری را به دنبال خواهد داشت و اغراق نخواهد بود اگر بگوییم چنانچه برنامه‌ریزی دقیق صورت پذیرد درآمدهای صادرات نفت را پشت سر بگذارد. متأسفانه در چند سال اخیر در حوزه ترانزیت و سوآپ علیرغم سرمایه‌گذاری بخش خصوصی که البته کم هم نبوده است شاهد از دست رفتن مشتریان بالفعل در این حوزه و کم شدن اعتبار سرمایه‌گذاران در بازار بین‌المللی بوده‌ایم. و حتماً خوانندگان عزیز با کمی اشراف به این گونه بازارهای پی به حساسیت موضوع می‌برند. در باب مقوله ترانزیت و

سوآپ به همین نکته کفایت می‌کنیم که از حیث عرضه و تقاضا در بهترین حالت ممکن قرار داریم. نیم‌نگاهی به کشورهای همسایه همچون عراق، افغانستان، پاکستان، کشورهای حوزه قفقاز و خلیج فارس ما را به بهترین پاسخ ممکن می‌رساند و آن حرکت به سوی جلو و عقد قرارداد‌های کلان است. این کشورها یا خریدار هستند یا فروشنده و یک واسطه توانمند مانند ایران دیگر چه می‌خواهد. به نظر بنده کمی همت و البته حمایت. این یک حرکت رو به جلو با منفعت دوطرفه برای ایران و دیگر کشورهاست و اگر زمام امر را به بخش خصوصی واگذار کنند قطعاً در صحنه بین‌الملل خوش خواهند درخشید. در باب مسأله بسیار حیاتی بانکرینگ باید بدانیم که روزانه بیش از ۱۵ میلیون تن نفت خام توسط ۱۲۰۰ کشتی در طی یک سال جابجا می‌شود. نکته جالب این است که سالانه ۶ میلیارد دلار درآمد عاید کشورهای خلیج فارس می‌شود. و این تنها در خصوص تنها عملیات بانکرینگ است. ما بازار خدمات جانبی صنعت بانکرینگ را هم داریم که شامل خدمات بازرسی فنی کشتی‌ها، تامین آب آشامیدنی، تامین آذوقه، خدمات پشتیبانی و... می‌باشد و تمام اینها یعنی ارزآوری. از فواید بانکرینگ می‌توان به ایجاد رونق اقتصادی، ارزآوری، کاهش بیکاری و افزایش قدرت حاکمیت در منطقه اشاره کرد. در حال حاضر بندر فجیره در امارات متحده عربی دلیل فرصت پیش‌آمده در طول جنگ تحمیلی عراق علیه ایران گوی سبقت را ربوده است و یکی از ۴ بندر مهم فعال در عملیات بانکرینگ در کنار سنگاپور هوستون و رتردام می‌باشد. در این خصوص می‌تواند با توجه به پتانسیل‌های موجود در ایران و منطقه به نیازهای این صنعت توجه خاص بویژه در ایجاد ساختارها، تامین خدمات جانبی بانکرینگ، عرضه مستمر و پایدار انواع سوخت‌های مورد نیاز توسط عرضه‌کننده، آرایه قیمت‌های فروش قابل رقابت با فجیره و... شود.

* عضو علی‌البدل هیأت مدیره اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی

بخش خصوصی مدعی است نه متهم

ظرفیت سازی
برای افزایش
سوآپ نفت خام
از شمال کشور

مدیرعامل شرکت پایانه‌های نفتی ایران از ایجاد ظرفیت مناسب برای سوآپ نفت خام با احداث حوضچه فراگیر نکا خبر داد. مدیرعامل شرکت پایانه‌های نفتی ایران در گفت‌وگو با خبرنگار شانا تصریح کرد: با احداث حوضچه فراگیر نکا که شامل، ساخت دو یال شرقی و غربی، اسکله‌های مختلف و چند منظوره از جمله، اسکله‌های تخلیه انواع فرآورده، اسکله‌های خدماتی و پشتیبانی و اسکله‌های تعمیراتی برای پهلوگیری نفتکش‌هایی با ظرفیت ۱۴ هزار تن ظرفیت سوآپ نفت خام افزایش می‌یابد.

سیدپیروز موسوی افزود: در فاز نخست طرح احداث حوضچه فراگیر نکا که با هدف لایه رویی حوضچه در حال انجام است، امکان پهلوگیری کشتی‌های ۱۲ هزار تن فراهم می‌شود؛ این در حالی است که پیش از این تنها کشتی‌هایی با وزن ۵ هزار تن پهلوگیری می‌کردند. وی گفت: فاز نخست این پروژه دو هفته گذشته آغاز به کار کرد و بر اساس برنامه فاز دوم آن نیز تا بهمن امسال راه اندازی خواهد شد.

به گفته موسوی هم اکنون نفت خام کشورهای آسیای میانه از پایانه نفتی شمال برای انجام عملیات سوآپ وارد کشور می‌شود.

مدیرعامل شرکت پایانه‌های نفتی ایران پیشتر میزان سرمایه‌گذاری برای ساخت این حوضچه را ۴۶ میلیارد تومان اعلام کرده بود.

موسوی همچنین در باره «سوآپ معکوس نفت خام» و تصاحب بازارهای نفت خام ایران از سوی روسیه گفت: «سوآپ معکوس نفت» به هیچ وجه نداریم و تا کنون در این زمینه چیزی مطرح نشده است.

برپایه این گزارش، احداث موج شکن یال غربی و شرقی، لایروبی‌های داخل حوضچه و کانال ورودی تا عمق ۹ متر و استحصال زمین و همچنین تهیه و نصب تجهیزات کمک ناوبری در فاز اول اجرای طرح حوضچه فراگیر نکا در دستور کار قرار

با توجه به موقعیت
ژئوپلیتیکی ایران
در سطح منطقه و
دسترسی سریع و آسان
به آبهای گرم که از
آرزوهای هر کشوری است
می‌توان از آن
به یکی از ابزار خدادادی
برای تعاملات اقتصادی
نام برد

بخش خصوصی مدعی است نه متهم

لاوان قطب جدید بانکرینگ

رئیس هیئت مدیره پالایشگاه لاوان را تأمین کند. رئیس هیئت مدیره پالایشگاه لاوان در ادامه اظهارداشت: شرکت تعاونی خاص کارکنان پالایش نفت لاوان را در شرف تأسیس داریم که همه سهم آن متعلق به کارکنان است و سرمایه گذاران سهمی در آن نخواهند داشت. وی افزود: شرکت فنی مهندسی زیرمجموعه شرکت تعاونی خاص تشکیل خواهد شد و مطالعات ایجاد کارخانه قیر را انجام خواهد داد که سود آن به خود پرسنل می رسد.

*سوددهی بیشتر لاوان نسبت به دیگر پالایشگاهها
وی در پاسخ به پرسشی درباره مشکلات تعاونی های خاص در دیگر شرکتها اظهارداشت: بنده معاون اداری مالی تعاونی خاص ایران خودرو بودم که سود این تعاونی ۲۶ تا ۲۷ درصد بود و به کارکنان پرداخت می شد.

نوری تأکید کرد: می خواهیم در این تعاونی حرف و حدیثی وجود نداشته باشد چنانکه ابعاد تعاونی خاص ما بسیار کوچکتر از ایران خودرو است کمالینکه کل پرسنل ما ۱۲۰۰ نفر اما تنها اعضای تعاونی خاص ایران خودرو ۶۰ هزار نفر هستند.

وی در ادامه گفت: لاوان علیرغم کوچکی ابعاد آن در میان اغلب پالایشگاههای نفت کشور سوددهی بیشتری خواهد داشت و با توجه به حذف ۲۶ درصد سهم صندوق توسعه ملی سوددهی ما بسیار بالاتر خواهد رفت.

صادرات به ابوظبی

فجیره و آسیای جنوب شرقی

رئیس هیئت مدیره پالایشگاه لاوان اضافه کرد: نفت کوره ما بیشتر به ابوظبی، فجیره و آسیای جنوب شرقی صادر می شود و به تازگی دو محموله گاز مایع نیز صادر شده است. نوری اظهارداشت: با توجه به موقعیت منحصر به فرد جزیره لاوان و عبور کشتی ها از نزدیک این جزیره در حال تهیه گزارش فنی اقتصادی ایجاد یک شرکت بانکرینگ تحت پوشش شرکت تعاونی کارکنان در جزیره لاوان هستیم.

وی در پایان گفت: ما خوراک را ۹۵ درصد قیمت فوب خلیج فارس دریافت می کنیم و فراورده تولیدی را به قیمت فوب خلیج فارس در اختیار پالایش و پخش قرار می دهیم.

رئیس هیئت مدیره پالایشگاه لاوان از مطالعات ایجاد یک قطب جدید بانکرینگ (سخت رسانی به کشتی ها) در جزیر لاوان با استفاده از محصولات پالایشگاه لاوان گفت: لاوان علیرغم کوچکی ابعاد آن در میان اغلب پالایشگاههای نفت کشور سوددهی بیشتری خواهد داشت. جابر نوری در یک نشست خبری در جمع خبرنگاران اظهارداشت: وقتی پالایشگاه لاوان را تحویل گرفتیم شرکت زیان انباشته داشت اما امروز زیان انباشته به سود تبدیل شده است.

رئیس هیئت مدیره پالایشگاه لاوان افزود: در لاوان تنها ۲ یا ۳ ماه هوا متعادل و بقیه ماه های سال شرایط کاری بسیاری دشوار است و به همین دلیل برای بهبود شرایط کاری کارکنان تلاش می کنیم. رئیس هیئت مدیره پالایشگاه لاوان با بیان اینکه نماد ما به دلیل تأخیر در ارائه بودجه ۹۲ بسته شد، اضافه کرد: چند نکته سود ما را تحت تأثیر قرار می داد که اول نرخ تسعیر ارز بود که از ۱۲۲۶ به ۲۴۵۰ افزایش یافت و دیگری عوارض ۲۶ درصدی صندوق توسعه ملی از صادرات نفت کوره بود.

وی افزود: پالایشگاههای لاوان، بندرعباس و آبادان باید این رقم را می پرداختند که پالایشگاه بندرعباس سال گذشته ۱۰۰۰ میلیارد تومان و لاوان هم ۲۰۰ میلیارد تومان به صندوق توسعه ملی پرداخت کردند و امسال هم لاوان باید ۳۶۰ میلیارد تومان به صندوق توسعه پرداخت می کرد.

نوری گفت: با کمک شرکت ملی پالایش و پخش فراورده های نفتی و رایزنی های تأمین اجتماعی، ۲۶ درصد سهم صندوق توسعه ملی از صادرات پالایشی در بودجه ۹۲ حذف شد که این رقم به نفع سهامداران است و در آینده سود تعدیل شده را اعلام خواهیم کرد.

وی با بیان اینکه موقعیت پالایشگاه لاوان برای انواع سرمایه گذاری بسیار مناسب است، گفت: لاوان منطقه ویژه اقتصادی است، قرار است قطب سوم پتروشیمی باشد، عمده خوراک نفت به صورت خط لوله منتقل می شود که با توجه به مزیت های مختلف این منطقه برنامه هایی در سرمایه گذاری در صنایع پایین دست نفت و پتروشیمی داریم.

به گفته وی، میدان گازی بزرگی در لاوان وجود دارد که می تواند خوراک گاز

داشت.

تأمین نیازمندی های پشتیبانی ناوگان حفاری در کوتاه مدت، افزایش انتقال نفت خام تا ۱۵۰ هزار بشکه در روز و سوآپ و تولید احتمالی داخلی در میان مدت و افزایش انتقال نفت خام تا ۲۵۰ هزار بشکه در روز در دراز مدت، اهداف مهمی هستند که در طرح ساخت حوضچه فراگیر به آنها توجه شده است.

با ساخت حوضچه فراگیر در پایانه نفتی شمال، سه اسکله کنونی موجود با آبخوره های چهار تا پنج متر به ۱۴ اسکله با آبخور ۱۴ متر افزایش خواهد یافت. اجرای پروژه حوضچه فراگیر شمال، پشتیبان عملیات استحصال نفت خزر، افزایش سوآپ، همچنین طرح ملی انتقال نفت خام پروژه نکا - جاسک است.

پایانه نفتی شمال، موقعیتی راهبردی در میان کشورهای حاشیه دریای خزر برای ایران ایجاد کرده و با توجه به اکتشاف های اخیر، تنها پایانه برای انتقال نفت و گاز دریای خزر به کشور است.

دسترسی ایران به آب های آزاد، موقعیت راهبردی برای این پایانه نفتی در سوآپ نفت خام ایجاد کرده است. این مزیت موجب شده است نفت خام کشورهای حوزه دریای خزر به آب های آزاد راه یابد و مشتری این کشورها نیز، نفت خام مورد نیاز خود را در خلیج فارس از ایران دریافت کنند. سوآپ (معاوضه) نفت خام از طریق پایانه نفتی شمال به کشورهای حاشیه دریای خزر، امتیازی برای این کشورهاست که بتوانند نفت خود را در دریای آزاد به فروش برسانند.

با کمک شرکت ملی پالایش و پخش فراورده های نفتی و رایزنی های تأمین اجتماعی، ۲۶ درصد سهم صندوق توسعه ملی از صادرات پالایشی در بودجه ۹۲ حذف شد که این رقم به نفع سهامداران است

ساخت پالایشگاه با دانش بومی

پالایشگاه‌های ۴۰ میلیون دلاری!

متخصصان صنعت نفت به دانش فنی ساخت پالایشگاه‌هایی دست یافتند که با هزینه ۳۰ تا ۴۰ میلیون دلار احداث و از طریق کامیون جابه‌جا می‌شود. فناوری احداث پالایشگاه‌های کوچک در کشور بومی شده است، به طوری که این پالایشگاه‌ها را می‌توان با خوراک نفت خام، نفت کوره و میعانات گازی راه‌اندازی کرد. اگر از میعانات گازی به عنوان خوراک این پالایشگاه‌ها استفاده شود، هزینه پالایش هر بشکه معادل ۴ هزار دلار خواهد بود و اگر از نفت خام استفاده شود، هر بشکه نفت خام حدود ۸ تا ۱۰ هزار دلار هزینه در پی خواهد داشت.

حسین کاظمی

محصولات بسیار پایین خواهد بود. به هر حال باید گفت، با چراغ سبز وزارت نفت برای احداث این گونه پالایشگاه‌ها باید گفت که در آینده وضعیت تولید بنزین و نفت‌گاز کشور تغییر اساسی پیدا خواهد کرد و شاهد کاهش صادرات نفت کوره به کشورهای حاشیه خلیج فارس خواهیم بود.

بنابراین رویکرد جدید ایران در احداث این نوع پالایشگاه‌ها می‌تواند منجر به صادرات فرآورده به جای نفت خام در سال‌های نه چندان دور شود.

کیفیت محصولات پالایشگاه‌های کوچک

البته وزارت نفت درباره احداث پالایشگاه‌های کوچک هشدار جدی می‌دهد. علیرضا ضیغمی، مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران درباره اینکه آیا با ۳۰ میلیون دلار می‌توان پالایشگاه ساخت؟ گفت: ایجاد پالایشگاه‌هایی با سرمایه‌گذاری ۳۰ یا ۴۰ میلیون دلاری به گونه‌ای است که اگر ماهیت نفت خام ورودی پالایشگاه ترش باشد، محصولات پالایشگاه نظیر نفتا و نفت گاز تولیدی، ترش خواهد بود.

وی اضافه کرد: در این صورت باید محصولات ترش را به واحدهای شیرین‌سازی انتقال دهیم؛ چرا که در غیر این صورت کیفیت محصولات بسیار پایین خواهد بود.

معاون وزیر نفت، با تأکید بر اینکه اگر شیرین‌سازی روی محصولات پالایشگاه‌های کوچک انجام نشود، استاندارد محصولات آن مشابه استاندارد است که اکنون در افغانستان وجود دارد، گفت: در افغانستان محصولات ترش را با محصولات شیرین قاچاق شده به این کشور مخلوط می‌کند و محصول غیراستانداردی را در قالب محصول با کیفیت عرضه می‌کنند.

ضیغمی تصریح کرد: وزیر نفت مجوز احداث پالایشگاه‌های کوچک را برای محصولات میعانات و نفت کوره صادر کرده است منتها محصولات این پالایشگاه‌ها را باید در طرحی جامع، به پالایشگاه‌های موجود انتقال داده و شیرین‌سازی کنیم و گر نه محصولات تولیدی قابل استفاده نخواهند بود.

را به وزیر نفت داده بود که مورد تأیید وزرات نفت قرار گرفت.

وی تصریح می‌کند، با راه‌اندازی این واحدهای پالایشی تولید محصولات سنگین از جمله نفت کوره و قیر و حتی مازوت کاهش می‌یابد و بیشتر محصولات تولیدی شامل نفت سفید، بنزین و گازوئیل خواهد بود.

همچنین اولین پالایشگاه در مقیاس کوچک نیز قرار است با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و با ظرفیت ۱۰ هزار بشکه‌ای در بندر خواجه نفس گرگان احداث شود، زیرا هم زمین کافی برای ایجاد پالایشگاه کوچک وجود دارد و از طرفی خوراک مورد نیاز این واحد پالایشی نیز از کشورهای مشترک‌المنافع CIS تأمین خواهد شد.

استفاده از نفت کشورهای CIS در واقع حکم سوآپ را برای نفت کشور دارد، زیرا معادل نفتی که دریافت کرده و در این پالایشگاه به فرآورده تبدیل می‌شود، از جنوب کشور صادر می‌کنیم، ضمن اینکه نفت کشورهای آسیای میانه دارای کیفیت بسیار بالا و مرغوب است.

علیرضا ضیغمی مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی نیز در خصوص احداث پالایشگاه کوچک با هزینه ۳۰ تا ۴۰ میلیون دلاری به گونه‌ای است که اگر ماهیت نفت خام ورودی پالایشگاه ترش باشد، محصولات پالایشگاه نظیر نفتا و نفت‌گاز تولیدی، ترش خواهد بود، بنابراین محصول تولیدی باید حتماً در پالایشگاه‌ها تصفیه شود، زیرا که در غیر این صورت کیفیت

براساس گفته مسئولان صنعت نفت هم اکنون امکان ساخت دو نوع پالایشگاه کوچک در کشور وجود دارد که یکی پرتابل (قابل حمل) است به طوری که تمامی تجهیزات یک پالایشگاه کوچک بر روی کامیون نصب و توسط کامیون جابه‌جا می‌شود، ضمن آن که فرآورش نیز در کنار چاه انجام می‌شود و نوع دیگر در نزدیکی پالایشگاه‌های اصلی ایجاد می‌شود که برای فرآورش موادی نظیر نفت کوره کاربرد دارد.

پالایشگاه‌های کوچک با خوراک نفت کوره این قابلیت را دارند که ۵۰ درصد از نفت کوره تولیدی پالایشگاه‌ها به محصولات باکیفیت مانند بنزین و گازوئیل تبدیل شوند، که بنابراین مشکل تولید اضافی نفت کوره در پالایشگاه‌ها برطرف خواهد شد. براساس گفته فرهاد احمدی مدیرعامل شرکت مهندسی و ساختمان نفت ظرفیت در نظر گرفته شده برای احداث این پالایشگاه‌ها بین ۵ تا ۱۰ هزار بشکه است که به نظر می‌رسد اولین پالایشگاه کوچک با خوراک نفت کوره در نزدیکی پالایشگاه آبادان احداث شود و به احتمال فراوان یک پالایشگاه کوچک فرآورش میعانات گازی در عسلویه و یک پالایشگاه کوچک فرآورش نفت خام نیز در دستور ساخت قرار گرفته است.

خبر بومی‌سازی احداث پالایشگاه‌های کوچک در آخرین روزهای سال گذشته منتشر شد و بلافاصله اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی دست به کار شده از وزیر نفت خواستند که مجوز احداث پالایشگاه‌های نفتی را صادر کند. سرانجام وزیر نفت در آخرین روزهای اردیبهشت سال جاری مجوز احداث پالایشگاه‌های کوچک را صادر کرد.

اتحادیه و پالایشگاه‌های کوچک

رئیس اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفتی که در زمینه احداث این نوع پالایشگاه‌ها سرمایه‌گذاری می‌کنند، می‌گوید: از آنجا که احداث پالایشگاه‌های کوچک در کشور صرفه اقتصادی دارد، بنابراین اتحادیه صادرکنندگان نفت پیشنهادی مبنی بر ساخت پالایشگاه‌های کوچک

ظرفیت در نظر گرفته شده برای احداث یک پالایشگاه بین ۵ تا ۱۰ هزار بشکه است که به نظر می‌رسد اولین پالایشگاه کوچک با خوراک نفت کوره در نزدیکی پالایشگاه آبادان احداث شود

ترکیه می‌خواهد قطب جدید نفتی شود

آنگارا و رویای شکل‌گیری چهارمین هاب انرژی اروپا

متخصصان صنعت نفت به دانش فنی ساخت پالایشگاه‌هایی دست یافتند که با هزینه ۳۰ تا ۴۰ میلیون دلار احداث و از طریق کامیون جابه‌جا می‌شود. فناوری احداث پالایشگاه‌های کوچک در کشور بومی شده است، به طوری که این پالایشگاه‌ها را می‌توان با خوراک نفت خام، نفت کوره و میعانات گازی راناندازی کرد. اگر از میعانات گازی به عنوان خوراک این پالایشگاه‌ها استفاده شود، هزینه پالایش هر بشکه معادل ۴ هزار دلار خواهد بود و اگر از نفت خام استفاده شود، هر بشکه نفت خام حدود ۸ تا ۱۰ هزار دلار هزینه در پی خواهد داشت.

فرید جاهد

بسیتر این کریدور تلاش‌های زیادی برای انتقال ذخایر نفت و گاز خزر به بازارهای اروپا انجام داده است. پروژه‌های خط لوله متعددی که قفقاز و آسیای مرکزی را به اروپا متصل می‌سازد:

خط لوله نفتی باکو-تفلیس-جیهان:

خط لوله باکو-تفلیس-جیهان یا BTC عنصر محوری کریدور انرژی شرقی-غربی می‌باشد که از میدان نفتی آبه‌ای عمیق «چراغ‌گوشلی» در آذربایجان به گرجستان و از آنجا به ترمینال بندر جیهان ترکیه در سواحل دریای مدیترانه کشیده شده است. این خط لوله با ظرفیت انتقالی ۱ میلیون بشکه در روز مسیر عبور انرژی از دریای سیاه و تنگه‌های بسفر و داردانل را دور می‌زند و به بازارهای جهانی ارسال می‌گردد.

خط لوله گازی باکو-تفلیس-ارزروم:

این خط لوله دومین بخش تشکیل‌دهنده کریدور شرقی-غربی می‌باشد که در ژوئیه ۲۰۰۷ به مرحله بهره‌برداری رسید. این خط لوله برای انتقال گاز طبیعی از حوزه «شاه‌دنیر» در بخش آذربایجان دریای خزر از طریق گرجستان به ترکیه طراحی شده و انتظار می‌رود که این خط لوله ۶۶ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی را در سال انتقال دهد.

خط لوله ترانس کاسپین

این خط لوله قرار است در عرض و زیر بسیر دریای خزر بین بندر ترکمنباشی در ترکمنستان و بندر باکو در آذربایجان احداث شود و چهارمین دارنده ذخایر گاز جهان یعنی ترکمنستان را به آذربایجان و از آنجا از طریق خط لوله گازی باکو-تفلیس-ارزروم به سیستم خط لوله گاز طبیعی داخلی ترکیه و نهایتاً به بازار اروپا متصل سازد. این خط لوله برای اروپا دارای اهمیتی دوچندان می‌باشد. این خط لوله در واقع طرح کلیدی اتحادیه اروپا در راستای انتقال گاز حوزه دریای

سویی برود که بندر جیهان را در قواره یک هاب اصلی‌ترین مولفه در چانه زنی ترکیه با جهان غرب تبدیل نماید. در واقع مسئله انرژی و اهمیت یافتن آن در سیاست ترکیه یک مسئله دو وجهی است. از یکسو افزایش مصرف انرژی و ضرورت توجه به تامین آن یک رویکرد داخلی به شمار می‌آید و از سوی دیگر همسویی با استراتژی امنیت انرژی اروپا و تعهد در قبال تامین و تضمین آن رویکردی بین‌المللی. در راستای رویکرد داخلی، در سالهای گذشته روند آزاد سازی و خصوصی سازی در بخش نفت و گاز به مرحله اجرا درآمده و شرکت‌های بزرگ نفتی که قبلاً متعلق به دولت بودند نظیر Tupral و Petrol Ofisi اکنون به بخش خصوصی واگذار شده‌اند. و یا Bota که خطوط لوله نفت و گاز را به صورت انحصاری در اختیار داشت اکنون به واسطه قوانین آزاد سازی بازار نفت و گاز مصوب سال ۲۰۰۱ و ۲۰۰۴ دولت ترکیه زمینه را برای فعالیت جدی بخش خصوصی در این زمینه فراهم آورده است و اما در وجه رویکرد بین‌المللی می‌دانیم ترکیه در همجواری ۷۲ درصد از ذخایر موجود گاز و ۷۳ درصد از ذخایر اثبات شده نفت جهان در دو منطقه خلیج فارس و دریای خزر قرار دارد که دلیل اصلی تبدیل این کشور به پل ارتباطی میان کشورهای دارای منابع انرژی و بازار مصرف اروپا و جهان به شمار می‌آید. در دهه گذشته اروپا در تلاش بوده تا از طریق ایجاد تنوع در منابع و مسیرهای دست‌یابی به انرژی، تضمین‌های قابل اتکاء تری را در تامین امنیت انرژی خود در دست داشته باشد که این نقش کلیدی ترکیه را به عنوان یک متحد استراتژیک در ترانزیت محور اوراسیا پرنگتر می‌کند.

ترکیه هاب چهارم انرژی یا به تعبیری دیگر راه ابریشم قرن بیست و یکم

اکنون کریدور شرقی-غربی یکی از اولویت‌های اصلی تامین انرژی اتحادیه اروپاست. ترکیه در

معادلات دیپلماسی انرژی در جهان پسا شوروی، پیچیده و بر اساس منافع مشترک منطقه‌ای شکل گرفته است. اقتصادهای توسعه یافته اروپایی هر روز نیازمندتر به منابع انرژی هیدروکربنی خاورمیانه و حوزه دریای خزر هستند و اختلال یا تاخیر در دست‌یابی آنها به منابع انرژی، استمرار پایداری و دوام قدرت اقتصادی آنان را با تهدید جدی مواجه می‌سازد. در دو دهه اخیر تهدیدهای اقلیمی و کمبود منابع انرژی، پارادایم‌های موجود در ساختار امنیت جهانی را از شکل بیوسسته و فراگیر به رویکردهای گسسته و منطقه‌ای تغییر داده و زمینه را برای بروز قدرتهای منطقه‌ای، خصوصاً در کشورهای دارای موقعیت ژئوپولیتیک و ژئواکونومیک فراهم آورده است و مگر نه اینکه جمهوری ترکیه در جغرافیای پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی ناگهان خود را در مرکز شعاع موثر یک بیضی یافته که می‌تواند نقش جدی در تبادل انرژی بین منابع جدید دریای خزر، خلیج فارس و شمال عراق از یک سو و بازار رو به رشد اروپا از سوی دیگر ایفا نماید؟

بر همین اساس در دو دهه گذشته، ترکیه به عنوان کشوری فاقد منابع حیاتی انرژی، تلاش کرده تا با واردات نفت و گاز حوزه دریای خزر، علاوه بر کاهش وابستگی بیش از حد خود به کشورهای خاورمیانه، شانس خود را برای تبدیل شدن به مسیر ترانزیت انرژی، به بازارهای غربی را نیز امتحان نماید. از اینرو ترکیه با اتکاء به سیاست خارجی مبتنی بر انرژی در حوزه‌های Low Politics ورود کرده و با جلب نظر مشتریان اروپایی و تکیه بر سیاست رسمی ایالات متحده مبنی بر محدود کردن نفوذ و نیروی منطقه‌ای روسیه و ایران، پروژه انتقال نفت و گاز این منطقه را از طریق ساخت یک خط لوله به نام باکو-جیهان برای عرضه در سواحل مدیترانه آغاز نمود و شاید در سالهای ابتدایی این پروژه، ترکیه هرگز تصور هم نمی‌کرد که دیپلماسی انرژی در جهان به سمت و

ترکیه در همجواری
۷۲ درصد از ذخایر
موجود گاز و ۷۳ درصد
از ذخایر اثبات شده
نفت جهان در دو منطقه
خلیج فارس و دریای
خزر قرار دارد که دلیل
تبدیل این کشور به پل
ارتباطی میان کشورهای
بازار مصرف اروپا و
جهان به شمار می‌آید

فزاینده سیاسی در حمایت از روند تحولات اصلاح طلبانه منطقه به سرانجام رساند.

اما علارغم عمل‌گرایی و واقع‌گرایی مبتنی بر منافع ملی در حوزه سیاست خارجی، همینطور رشد بالای اقتصادی و داشتن نقشه راه در جهت تسریع روند تحولات داخلی، کماکان ترکیه تضمین‌هایی ناکافی برای جلب اعتماد قطعی اروپا به عنوان یک شریک تجاری داراست. بدیهی است استمرار استراتژی انرژی ترکیه منوط به پایداری شرایط مولد این امر خواهد بود. امری که به نظر می‌رسد تا حدودی دچار اختلال شده است. بحران اقتصادی حاکم بر جهان دچار رکود شده. از سوی دیگر بحران سوریه و همراهی ترکیه با مخالفین و احتمال درگیری با دولت سوریه امنیت انرژی که در اصل مهمترین مسئله برای مصرف‌کنندگان اروپایی است را دچار مخاطره کرده. ترکیه در رویای بدل شدن به شاهراه انرژی جهان بیش از پیش با چشمانی نگران به مشتریان گریزپای اروپایی خود می‌نگرد و آینده‌ای مبهم را بی‌صبرانه انتظار می‌کشد.

درصد از عرضه نفت جهان از ترکیه و از طریق بندر جیهان صورت می‌گیرد. ترمینالی با زیر ساخت‌های مناسب برای بارگیری ابر تانکرهايي در ابعاد VLCC و ULCC.

دورنمای تحقق رویای وارثان امپراطوری عثمانی

ترکیه در میانه این هم‌آورد، تنها ایفا‌کننده نقش نیست. روسیه مهمترین کشوری است که درحوزه سیاست خارجی معطوف به انرژی ترکیه، در مواجهه با این کشور قرار می‌گیرد. ترکیه با رویکردی سیستمی و مدون در تلاش است تا در راستای منافع مشترک در کشورهای آسیای میانه پیش‌برنده نظم جدیدی باشد و اثر روسیه را خنثی نماید. آنکارا متقاعد شده برای توسعه استراتژی انرژی می‌بایست حمایت قدرتهای منطقه‌ای و فرمانطقه‌ای را به سوی خود جلب کند. از اینرو ضمن ارتقاء رفاه داخلی تلاش می‌کند تا با استفاده از مولفه‌های اقتصادی ابزاری برای اثرگذاری در منطقه بیابد. آنکارا بدون ترس از مداخله کینه‌ورزانه سیاسی تلاش می‌کند این مهم را از طریق توسعه بازرگانی تجاری، سرمایه‌گذاری و نقش

خزر و ترکمنستان به مصرف‌کنندگان اروپایی بوده و سبب کاهش وابستگی اروپا به گاز روسیه می‌گردد.

خط لوله اتصالی گاز طبیعی از ترکیه به یونان و از یونان به ایتالیا: بر اساس قرارداد بین‌حکومتی در احداث خط لوله اتصالی ترکیه-یونان که در فوریه ۲۰۰۳ منعقد شد، شبکه انرژی ترکیه به اتحادیه اروپا متصل گردید. این پروژه در راستای پروژه نوباکو بوده و قرار است گاز حوزه دریای خزر را از طریق ترکیه به کشورهای بلغارستان، رومانی، مجارستان و اتریش از یکسو و یونان و ایتالیا از دیگر سو انتقال دهد. بر این اساس در دسامبر همان سال قرارداد خرید و فروش نیز بین شرکت‌های بوتاش (BOTAS) ترکیه و دپا (DEPA) یونان منعقد گردید. در ۲۶ ژوئیه ۲۰۰۷ نیز قرارداد بین‌حکومتی سه کشور ترکیه، یونان و ایتالیا برای انتقال گاز طبیعی منعقد شد که انتظار می‌رود این خط لوله از طریق ترکیه ۳ میلیارد متر مکعب گاز به یونان و ۸ میلیارد متر مکعب گاز به ایتالیا انتقال دهد. فاز اول این خط لوله، از ترکیه به یونان، در ۱۸ نوامبر ۲۰۰۸ تکمیل شده و با اجرای خط لوله اتصالی یونان-ایتالیا، بدون تردید هدف سیاست متنوع‌سازی منابع و مسیرهای انرژی اتحادیه اروپا محقق خواهد شد.

ترکیه علاوه بر کریدور شرقی-غربی که به تفضیل مورد اشاره قرار گرفت، کریدور انرژی جنوبی-غربی را نیز برای انتقال منابع گازی کشورهای حوزه خلیج فارس به اروپا از طریق خط لوله نوباکو در برنامه دارد و همچنین کریدور انرژی شمالی-جنوبی برای انتقال نفت و گاز روسیه از طریق دریای سیاه به ترکیه و نهایتاً بندر جیهان را نیز. برنامه‌های بسیار توسعه یافته‌ای در راستای جایگزینی کانالهای انتقالی جدید به جای تنگه‌های استراتژیک ترکیه و همچنین توسعه ترمینال نفتی بندر جیهان برای ارسال نفت انتقالی از خطوط لوله کرکوک، باکو و سامسون به اروپا. اکنون در حدود ۶

اتفاق فرمان مقابله با قاچاق سوخت راه افتاد

با بهره‌برداری از یک سامانه جدید علاوه بر رصد «آنالین» نقل و انتقال فرآورده‌های نفتی حتی در دورافتاده‌ترین نقطه کشور پیش‌بینی می‌شود میزان قاچاق سوخت و به ویژه گازوئیل به حداقل کاهش یابد. آمارهای غیر رسمی از قاچاق روزانه حدود ۱۰ میلیون لیتر گازوئیل ایران به کشورهای همسایه حکایت دارد و حتی برخی از رسانه‌های خارجی تأکید می‌کنند این روزها به دلیل افزایش نرخ ارز قاچاق سوخت بیش از مواد مخدر توجیه اقتصادی برای سودجویان دارد. مصطفی کشکولی مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی هم پیشتر در تشریح مهمترین دلایل افزایش قاچاق فرآورده‌های نفتی، گفته بود: قیمت پایین، نحوه ترانزیت مشتقات نفتی و اختلالاتی در نظام توزیع سوخت در بدنه شرکت پخش مهمترین دلایل قاچاق سوخت است. ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز هم یکی از دلایل افزایش مصرف گازوئیل را قاچاق و انحراف

بهبود و کنترل وضعیت سوخت حاصل شود. این مقام مسئول با اشاره به توزیع فرآورده‌های نفتی از طریق ۳۷ منطقه و ۲۳۰ ناحیه در استان‌های سراسر کشور، بیان کرد: فرآیند دریافت و انتقال فرآورده در ۸۷ انبار نفت توسط این سامانه کنترل و ردیابی می‌شود. وی با بیان اینکه روزانه ۲۵۰ میلیون لیتر انواع فرآورده نفتی توسط ناوگان حمل و نقل زمینی، دریایی، خط لوله و مخزن‌دار توزیع می‌شود، تأکید کرد: کنترل این نقل و انتقالات سوخت مایع با این سامانه جدید به صورت آن لاین انجام خواهد شد.

نژادعلی افزود: سامانه دیگری به‌منظور پیگیری اطلاعات درخواست فرآورده‌های نفتی راه‌اندازی شده که فرآورده از نقطه عرضه (مبادی تأمین) تا زمانی که تحویل مشتری می‌شود قابل ردیابی است؛ ضمن آنکه مصرف‌کنندگان با مراجعه به این سامانه می‌توانند از وضعیت ارسال و تا زمانی که به آنها تحویل می‌شود اطلاع داشته باشند.

این فرآورده استراتژیک نفتی توسط نیروگاه‌ها عنوان کرده است. در این بین یک طرح جدید به منظور مدیریت هوشمند و یکپارچه در نظام توزیع و عرضه فرآورده‌های نفتی در سطح شبکه ذخیره‌سازی، انتقال و توزیع سوخت مایع در سطح وزارت نفت تعریف شده است. علی‌اکبر نژادعلی در تشریح این طرح جدید مدیریت هوشمندانه انتقال و توزیع فرآورده‌های نفتی، گفت: سامانه جدیدی با عنوان مانیتورینگ اطلاعات انبارهای نفت به‌طور کامل نصب و راه‌اندازی شده است. معاون مدیر برنامه‌ریزی در فناوری ارتباطات شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی با تأکید بر اینکه به‌منظور کنترل بیشتر بر زنجیره انتقال سوخت و پایش لحظه‌ای ارسال فرآورده، این سامانه اجرایی شده است، تصریح کرد: سامانه مانیتورینگ اطلاعات انبارهای نفت طراحی و راه‌اندازی شده و پیش‌بینی می‌شود با توجه به گستردگی مناطق عملیاتی بستری برای

صنعت ارزش
آفرین پتروشیمی
پیششار خصوصی
سازی در صنعت نفت
است و سهم
عمده‌ای از کل
واگذاری‌های کشور
انجام شده به این
صنعت تعلق دارد

ادامه ناکامی غرب در تحریم نفتی ایران

چرا نفت نیجریه نمی‌تواند جایگزینی برای نفت ایران باشد؟

تحریم موضوع جدیدی نیست. تحریم گران همیشه کشورهای مورد تحریم را با چالش‌هایی مواجه کرده‌اند. چالش‌هایی همچون عدم توازن ارزی، مشکل تامین ابزار آلات صنایع بالا دست و مشکل تامین کالاهای اساسی مورد نیاز. البته این تنها یک سوی قضیه است. تحریم گاهی عاملی دوسویه محسوب می‌شود. گاهی علاوه بر کشور مورد تحریم، تحریم‌کننده نیز خود با چالش‌هایی مواجه می‌شود. چالش‌هایی که گاهی حتی راه بازگشت به شرایط پیش از تحریم را از کشور تحریم‌کننده سلب می‌کند.

نسیم ندایی

در عین حال تمامی شاخص‌های اقتصادی سالم و درآمدهای بدست آمده از طریق کمک‌های بلاعوض نیز که همگی در سال ۲۰۱۲ حاصل شده بودند، در سه ماهه اول سال ۲۰۱۳ به صورت مشکوکی از بین رفتند. از ۶ میلیارد و ۳۱۹ میلیون دلار پول تلف شده به خاطر تراکنش‌های مشکوک مالیاتی، هیچ نشانی مبنی بر حسابرسی ۳۱۵ میلیون و ۹۵۰ هزار دلار و سود حاصل از آن وجود ندارد.

تنها شاخص رشد یافته نیجریه در این سال مربوط می‌شود به افزایش دزدی‌های نفت و فروش غیرقانونی آن که کاملاً محسوس است. صورت حساب‌های فروش غیرقانونی علاوه بر این که درآمد نفت دولت را به خطر می‌اندازد، این دورنمای نگران‌کننده را پدید می‌آورد که دولت نتواند تا حداقل ده سال آینده میزان تولید نفت خود را تخمین زند و این اتفاق می‌تواند توسعه سرمایه‌گذاری نفت و گاز نیجریه را به محاق برد؛ چرا که دولت پیشین نیجریه هدف تولید ۴ میلیون بشکه در روز از نفت در جای ۴۰ میلیارد بشکه‌ای را برای سال ۲۰۱۰ تعیین کرده بود که اگر با فروش غیرقانونی آمار تولید کشور بالا نرود، فرار سرمایه‌ها چیز دور از انتظاری نخواهد بود.

هرچند که اگر فروش غیرقانونی صورت نمی‌گرفت، با وجود فعالیت‌های نظامی در منطقه‌ی دلتای نایجر در سال‌های اخیر که تولید نفت این کشور را از ۲،۵ میلیون بشکه در سال به ۱،۳ میلیون بشکه در پایان سه ماهه اول سال ۲۰۱۳ رساند، نمی‌شد انتظار داشت که هدف دولت «ولوسگان اوباسانجو» محقق شود.

اگرچه دولت جدید، اخیراً اقداماتی را اجرایی کرده که فعالیت‌های نظامی در منطقه را کاهش دهد و حملات به زیرساخت‌های نفت و گاز را نیز به صورت مقطعی تحت کنترل درآورد و بدین شکل تولید نفت را به ۲،۴ میلیون بشکه در روز

اما نفت دلتای نیجریه به خاطر نبود زیرساخت‌های لازم نمی‌توانست به سرعت میزان نفت درخواستی غرب را تامین کند، در همین راستا غول‌های بزرگ نفتی از جمله شل، شورون و توتال به منطقه سرازیر شدند. اما این شرکت‌ها در حالی به رویای آینده درخشان منطقه امید بستند که از چالش‌های غیرقابل پیش‌بینی این راه بی‌خبر بودند.

گروه بین‌المللی پایگاه اطلاع‌رسانی شرکت ملی نفت ایران برای یافتن پاسخ این سوال که آیا نفت نیجریه می‌تواند منبع مطمئنی برای غرب محسوب شود یا خیر؟! مطالعاتی را در روند توسعه صنعت نفت طی چند سال اخیر انجام داده است که چکیده آن را می‌خوانید:

سه ماهه اول ۲۰۱۳؛ رکود صنعت نفت

نیجریه

برخلاف سال ۲۰۱۲ که شکوفایی بی‌سابقه صنعت نفت نیجریه را با آغاز تولید نفت از میدان دریایی اوسان متعلق به شرکت توتال رقم زد، سال ۲۰۱۳ سال شروع رکود صنعت نفت افریقا محسوب می‌شود؛ دزدی‌های پیاپی از خطوط لوله این کشور در سه ماهه اول سال ۲۰۱۳ از جمله عوامل این رکود محسوب می‌شوند.

آنچه مسلم است، فعالیت‌های صنعت نفت نیجریه در سه ماهه اول سال ۲۰۱۳ به شدت افت داشته است. در حالی که سال ۲۰۱۲ سال پر مشغله‌ی صنعت نفت گاز این کشور را رقم زد، سال ۲۰۱۳ با ناامیدی در توسعه خروجی و کاهش فعالیت‌های صادرات به خاطر دزدی‌های متعدد از نفت همراه شد.

فعالیت‌های سه ماهه اول سال ۲۰۱۳ به حدی کند انجام شد که تمامی برنامه‌های توسعه‌ای که در کمیته‌های مختلف در سال ۲۰۱۲ کلید خورده بود بی‌نتیجه ماند.

تحریم‌های غرب علیه ایران تاریخچه‌ای طولانی دارد. از تحریم‌های ایران برای خرید دارو در زمان جنگ هشت ساله گرفته تا تحریم‌های اخیر علیه صنعت نفت ایران. تحریم‌ها گرچه چالش‌هایی را برای ایران به وجود آورده است و شاید روند پیشرفت را کندتر کرده است، اما جدا از پیشرفت‌هایی که به واسطه‌ی خود کفایتی برای ایران به ارمغان آورده، چالش‌های اساسی را برای کشورهای تحریم‌کننده به همراه داشته است. از آن جمله می‌توان به تحریم‌های اخیر صنعت نفت کشورمان اشاره کرد؛ تحریم‌های بدون تدبیری که اسباب مشکل غرب و هم‌پیمانانشان را فراهم آورده است.

ایران همواره به عنوان تامین‌کننده مطمئن نفت جهان مطرح بوده است؛ نگاهی به تاریخ صنعت نفت کشورمان این نکته را مشخص می‌سازد که نه کشمکش‌های داخلی و نه افت تولید، هیچ‌کدام نتوانسته است جریان نفت ایران را به سمت بازارهای جهانی با محدودیت مواجه کند. این موضوع سبب شده که مصرف‌کنندگان اصلی نفت جهان، بر روی نفت ایران حساب ویژه‌ای باز کنند و پایلوت پالایشگاه‌های خود را بر اساس استانداردهای پی‌آی نفت خام ایران بنا نهند.

پس از اعلام تحریم نفت ایران، کشورهای مصرف‌کننده با مشکل تامین نفت خام خود مواجه شدند و بر همین اساس به دنبال راه‌چاره‌ای برای حل این معضل برآمدند. از آنجا که تغییر کاربری پالایشگاه‌ها و تنظیم آن‌ها بر اساس نفت جدید پروژه‌ای بسیار طولانی و بدون صرفه‌ی اقتصادی محسوب می‌شود آنها راه دیگری را برگزیدند؛ نفت منطقه‌ی دلتای نایجر در قلب کشور نیجریه شباهت‌های بسیاری به لحاظ استاندارد پی‌آی با نفت ایران داشت، هرچند استفاده از آن هم بی‌ضرر برای تجهیزات پالایشگاه‌ها محسوب نمی‌شد اما به هر حال تنها گزینه غرب بود.

پس از اعلام تحریم نفت ایران، کشورهای مصرف‌کننده با مشکل تامین نفت خام خود مواجه شدند و بر همین اساس به دنبال راه‌چاره‌ای برای حل این معضل برآمدند

وقتی آقای گودلاک برای خصوصی سازی تلاش می کرد، مردم با اعتراض یک هفته ای اقدام دولت را مسکوت گذاشتند و سازمان های دولتی را مورد اتهام قرار دادند و بدین شکل از دولت گودلاک خواستند به جای خصوصی کردن صنایع، به سیستم معیوب دولتی خود رسیدگی کند.

در رسانه ها نیز دولت متهم شد که چهار برابر بودجه مشخص شده برای صنعت نفت در سال ۲۰۱۱ هزینه کرده است. در تاریخ ۸ ژانویه ۲۰۱۲ نیز مجلس نمایندگان کمیته ای را برای تفحص در این مورد مشخص کرد که در نتیجه تفحص های مختلف مشخص شد که در ۱۷ مورد تخلف انجام شده، هزینه ای نزدیک به ۲ میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار هزینه را برای نیجریه در بر داشته است.

پس از کشمکش های بسیار و تشکیل کمیته های مختلف تحقیق و تفحص، دولت باز هم نتوانست تخلفات فروش نفت غیر قانونی و دزدی ها را کاهش دهد و این کشمکش ها برای کنترل جریان نفت همچنان ادامه دارد.

باید منتظر ماند و دید با شرایط کنونی نیجریه و کشورهای تولید کننده نفت مشابه این کشور و آینده مه آلود آن ها، رویای کودکانه کشورهای غربی برای دستیابی به منبع جایگزین به کجا می رسد؟!

هزار بشکه در روز به تولید نفت این کشور اضافه می کرد.

طی سه ماهه اول سال ۲۰۱۲، دولت مرکزی قرارداد امتیاز نفتی مبنی بر تولید نفت نامحدود نیجریه موبیل MPNU را تمدید کرد. این شرکت که شعبه ای از غول نفتی امریکا -کسون موبیل- است، پیش از این، در ماه نوامبر سال ۲۰۰۹ (آبان - آذر) قرارداد خود را تمدید کرده بود؛ اما در ماه مارس ۲۰۱۱ (اسفند - فروردین) این قرارداد باطل شد. دولت مرکزی همچنین حکم تمدید قرارداد نفت شرکت های نفت توسعه نفت شل SPDC و شرکت محدود شورون نیجریه را در سرمایه گذاری مشترک با دولت مرکزی ابلاغ کرد.

سال کشمکش ها

صنعت نفت نیجریه توجه زیادی را در سال ۲۰۱۲ به خود جلب کرد؛ به طوری که پیش بینی می شد فعالیت های نفتی این کشور در سال ۲۰۱۳ به نحو قابل ملاحظه ای رشد کند و فراتر از انتظار ها رود؛ پیش بینی که درست از آب در نیامد.

اولین نشانه های عدم موفقیت در این طرح ها زمانی کلید خورد که دولت در تلاش برای حذف یارانه های سنگین نفت و نیز خصوصی سازی در بخش پایین دست با شکست مواجه شد.

رسانده است، اما این برنامه نتوانسته جلوی دزدان محلی را بگیرد؛ هنوز هم مردم عادی نفت جریان یافته در لوله های نفتی را در میان راه های مواصلاتی به سرقت می برند.

بر اساس آمار شرکت شل، سالانه ۱،۵ میلیارد دلار از طریق سوخت گیری غیر قانونی و دزدی نفت از لوله ها از دست می رود.

همچنین احتمال می رود به دلیل فروش غیر قانونی و عدم ورود سرمایه جدید به صنعت، ۲۵ درصد از تولید نفت نیجریه طی دو سال آینده از بین برود. بیشتر سرمایه گذارهای بالقوه، سرمایه های خود را به کشورهای همسایه از جمله آنگولا، غنا و بورکینافاسو که فضای سرمایه گذاری قابل پیش بینی تری دارند، منتقل کرده اند.

سه ماهه اول ۲۰۱۲

هرچند که اواخر سال ۲۰۱۲ برای صنعت نفت این کشور زیاد خوش یمن نبوده است، ولی سه ماهه اول این سال به واقع دوره درخشان این صنعت در نیجریه محسوب می شود. در ماه فوریه (بهمن - اسفند) سال ۲۰۱۲ غول نفتی فرانسه یعنی توتال به عنوان اوپراتور قرار داد استخراج نفت OML۱۳۸ تعیین شد و شروع تولید نفت خام و گاز در میدان اوسان را اعلام کرد که ۱۸۰

پس از کشمکش ها
و تشکیل کمیته های
مختلف تحقیق و
تفحص، دولت باز هم
نتوانست تخلفات
فروش نفت غیر
قانونی و دزدی ها را
کاهش دهد و این
کشمکش ها برای
کنترل جریان نفت
همچنان ادامه دارد

لزوم بکارگیری انرژی‌های نو برای حمایت از محیط‌زیست

تولید انرژی پاک با سلول‌های خورشیدی

انرژی خورشیدی نور و گرمای تولید شده توسط خورشید است. انرژی ستاره خورشید یکی از منابع عمده انرژی در منظومه شمسی می‌باشد. طبق آخرین برآوردهای رسمی اعلام شده عمر این انرژی بیش از ۱۴ میلیارد سال می‌باشد. در هر ثانیه ۴/۲ میلیون تن از جرم خورشید به انرژی تبدیل می‌شود. با توجه به وزن خورشید که حدود ۳۳۳ هزار برابر وزن زمین است. این کره نورانی را می‌توان به‌عنوان منبع عظیم انرژی تا ۵ میلیارد سال آینده به حساب آورد.

علی اسحاقیان

مزایای غیرقابل انکار سلول‌های خورشیدی در کاهش آلودگی محیط زیست، استفاده از انرژی تجدیدپذیر و... تلاش‌های گسترده‌ای در سطح جهانی به منظور افزایش راندمان این سلول‌ها در حال انجام است. اگر ماشین خود را به کارواش ببرید و پس از شست‌وشوی ماشین، باقیمانده مواد شوینده را روی ماشین خود ببینید، در آن صورت هم به نوعی همدرد با دانشمند فعال در زمینه نانوتکنولوژی یعنی سس دارلینگ خواهید بود، با این تشابه که هر دوی شما از باقیمانده مواد مورد استفاده روی ساختار خود رنج می‌برید، اما یکی در ابعاد نانومتری و دیگری در ابعاد متری!

دارلینگ و همکارانش در دپارتمان انرژی ملی آرگون در ایالات متحده مشغول به فعالیت بوده و سال‌های متمادی روی نسل جدیدی از سلول‌های خورشیدی به نام سلول‌های ارگانیک فعالیت می‌کردند. این ساختارها به دلیل توانایی‌های بالقوه خود در کاهش هزینه ساخت ادوات جذب‌کننده نور، یعنی همان سلول‌های خورشیدی و با استفاده از مواد به مراتب ارزان‌تر از سیلیکون که در حال حاضر در سلول‌های خورشیدی امروزی مورد استفاده قرار می‌گیرد، به شدت مورد توجه این گروه قرار گرفته است. از دیگر مزایای این ساختارها می‌توان به وزن کمتر آنها و تأثیرات محیطی نامطلوب کمتر اشاره کرد.

با این حال، این گونه سلول‌های خورشیدی دارای یک مشکل بزرگ در مقایسه با سلول‌های رایج کنونی (سلول خورشیدی سیلیکونی) هستند و آن بازدهی کمتر است. در مطالعه جدیدی که دارلینگ و همکارانش در مرکز نانو مواد آرگون با استفاده از ای‌پی‌اس (منبع پیشرفته نوری) انجام دادند، دلیل اصلی کاهش بازدهی سلول‌های خورشیدی ارگانیک مشخص شد. دلیل ذکر شده در این پژوهش عبارت است از به جا ماندن ذرات کاتالیستی که در فرآیند ساخت مورد استفاده قرار

کنیم که انرژی خورشیدی می‌تواند جایگزین بسیار مناسبی مخصوصاً برای نسل‌های آینده باشد. بعضی از انرژی‌ها تأثیر بد و نامطلوبی بر محیط خواهد داشت مانند سوخت‌های فسیلی. با بهره‌گیری از انرژی خورشیدی، دیگر جای نگرانی نیست زیرا اگر منابع انرژی موجود به اتمام رسد انرژی تجدیدپذیر و دائمی مانند انرژی خورشیدی را تا ابد خواهیم داشت و تأثیرات مخرب زیست محیطی و ایمنی از نظر سلامتی ما را تهدید نخواهد کرد.

استفاده از منابع عظیم انرژی خورشید برای تولید انرژی الکتریسته، استفاده دینامیکی، ایجاد گرمایش محوطه‌ها و ساختمانها، خشک کردن تولیدات کشاورزی و تغییرات شیمیایی و... اخیراً شروع گردیده است.

مزایای استفاده از انرژی خورشیدی

- پاک و بدون آلودگی (حذف انتشار گازهای گلخانه‌ای از جمله دی‌اکسید کربن)
- بی‌پایان
- رایگان و در دسترس
- کاهش مصرف سوخت‌های فسیلی
- امن و بی‌خطر

در سال‌های اخیر ادوات نوری در صنایع مختلف جای خود را یافته‌اند. از جمله کاربردهای مطرح در زمینه ادوات نوری، می‌توان به استفاده از فیبرهای نوری در مخابرات، پردازشگرهای نوری در صنایع رایانه‌ها، اپراتورها و سرورها اشاره کرد.

از دیگر صنایع مطرح در زمینه نوری می‌توان به استفاده از سلول‌های خورشیدی در تولید انرژی پاک اشاره کرد که در کشور ما هم چند سالی است به آن توجه ویژه‌ای شده است. با این حال، استفاده از سلول‌های خورشیدی کنونی به دلیل پایین بودن بازدهی در تولید الکتریسته، دارای توجیه اقتصادی مناسبی نیست، اما به دلیل

انرژی خورشیدی اشاره به منبعی از انرژی دارد که مردم می‌توانند این انرژی را از خورشید دریافت کنند. با گذشت زمان افراد زیادی به این نتیجه رسیدند که انرژی خورشید یکی از مهمترین صورت‌های انرژی در حال حاضر است و حتی در آینده، در اکثر کشورها، جمعیت جهان رو به افزایش است و همچنین افزایش متقاضیان برای منابع انرژی طبیعتاً زیاد است. کارشناسان بر این باورند که انرژی خورشیدی را باید با توجه به اهمیت آن واقعاً سزاوار دانست. بخش عمده‌ای از مردم جهان برای رفع نیازمندیشان بر انرژی‌هایی مانند گاز، زغال سنگ، باد، آب و... تکیه می‌کنند اما تنها تعداد کمی از افراد اهمیت و مزایای انرژی خورشیدی را می‌دانند و از آن استفاده می‌کنند.

انرژی خورشیدی یکی از مهم‌ترین منابع و صورت انرژی در نظر گرفته می‌شود زیرا اساساً استفاده از انرژی خورشیدی آزاد است و دیگر هیچ کشوری نیاز به هزینه کردن برای استفاده از این انرژی را ندارد. مردم باید در تکنولوژی سرمایه‌گذاری کنند و از این انرژی به بهترین شکل استفاده کنند و از آن بهره ببرند. انرژی خورشیدی از طرفی دیگر می‌تواند مهم باشد به دلیل اینکه این انرژی برای کل جهان نامحدود و بی‌حد و حصر می‌باشد. منبع اصلی انرژی که خورشید است به معنای واقعی کلمه در اختیار و موجود است و می‌توان از این انرژی برای رفع نیازهای خود استفاده کرد.

سال‌های زیادی است که اکثر صنعت جهان روی سوخت‌های فسیلی (زغال سنگ، نفت و گاز طبیعی) پایدار است. سوخت‌های فسیلی منابع تجدیدناپذیر هستند یعنی به وجود آمدن آن‌ها نیازمند هزاران هزار سال است بنابراین این سوخت مدت زیادی نمی‌تواند جوابگوی تمام نیازهای انسان باشد و دیر یا زود تمام خواهد شد پس باید جایگزین مناسبی برای این سوخت‌ها پیدا

از دیگر منابع مطرح در زمینه نوری می‌توان به استفاده از سلول‌های خورشیدی در تولید انرژی پاک اشاره کرد که در کشور ما هم چند سالی است به آن توجه ویژه‌ای شده است

شناسایی ناخالصی‌ها به عنوان دلیل اصلی، مرحله بعدی تحقیق به منظور کاهش اثر آنها با حذف آنها خواهد بود اما در حال حاضر، شیمی‌دان‌ها و تولیدکنندگان سلول‌های خورشیدی ارگانیک در تلاش برای اندازه‌گیری و مشخص کردن میزان ناخالصی‌های باقیمانده روی سطح پس از اتمام مراحل ساخت هستند.

دارلینگ در رابطه با تحقیقات مشابه ذکر می‌کند که سابق بر این مشکل مواد باقیمانده به صورت ناخالصی در ساختارهای نشردهنده نور متشکل از مواد ارگانیک به صورت گسترده‌ای مورد بررسی قرار گرفته است. در این ساختارها که دقیقاً عملکرد برعکس سلول‌های خورشیدی را دارند، یعنی با استفاده از انرژی الکتريسته انرژی نوری تولید می‌کنند، نیز وجود ناخالصی‌ها باعث کاهش عملکرد نشردهنده‌های نوری ارگانیک بوده، اما بسیار جالب توجه است که این نکته تاکنون در مورد سلول‌های خورشیدی ارگانیک مورد بررسی و شناسایی قرار نگرفته است. همچنین نتایج این پژوهش در ژورنال انرژی و محیط‌زیست منتشر شده است.

شده در سلول خورشیدی را پس از جذب فوتون (بسته‌های حامل انرژی در امواج نوری) به دام انداخته و به خود جذب کنند. از جمله مواد فلزی که در مرحله ساخت مورد استفاده قرار می‌گیرد و می‌تواند پس از اتمام مراحل ساخت به صورت ناخواسته روی سطح باقی بماند، پالادیوم است. این ماده می‌تواند باعث جذب نور و حامل‌های آزاد و تلف شدن آنها شود. پس از شناسایی علل کاهش بازدهی و

می‌گیرند. در نتیجه این ذرات باعث می‌شوند تا توانایی این ساختارها در جذب امواج خورشیدی و در نتیجه تبدیل آن به الکتریسیته با کاهش روبه‌رو شود. دارلینگ در این باره می‌گوید، دانشمندان پیش از این هم از تاثیر ذرات ناخالصی بر کاهش عملکرد نانومواد و به طور خاص در اینجا بر عملکرد سلول‌های خورشیدی آگاه بودند، اما تا کنون توانایی تشخیص وجود ذرات ناخالصی در آنجا وجود نداشت، یعنی آنها نمی‌توانستند وجود این ذرات ناخالصی باقیمانده در ساختار را مشاهده کنند. اگرچه تا پیش از این تکنیک‌های مورد استفاده در تصویربرداری نمی‌توانستند وجود ذرات ناخالصی به جای مانده روی سطح را مشخص کنند، اما دو نفر از محققان همکار در این پروژه به نام‌های باری لی و جورج میزیر توانستند با استفاده از روش تصویربرداری فلورسانس

ایکس-ری و منابع نوری دقیق تصویر روشنی از ناخالصی‌های موجود بر سطح ماده را شناسایی کنند. ناخالصی‌های به‌جامانده در مرحله ساخت به این دلیل باعث کاهش بازدهی ساختار می‌شوند که این نانوذرات در واقع می‌توانند حامل‌های ایجاد

تولید بنزین از گاز آغاز شد

همزمان با افزایش ظرفیت تولید بنزین در پالایشگاه‌های نفت و سپس تولید این فرآورده نفتی در مجتمع‌های پتروشیمی، برای نخستین بار تولید بنزین طبیعی با جداسازی برش‌های گاز آغاز شد و ایران به جمع کشورهای تولیدکننده بنزین طبیعی جهان پیوست.

پس از آغاز تولید بنزین با استاندارد یورو ۴ و ۵ اتحادیه اروپا در پالایشگاه‌های نفت، برای نخستین بار تولید بنزین طبیعی با جداسازی برش‌های گاز طبیعی در صنعت گاز آغاز شد و ایران به جمع کشورهای تولیدکننده بنزین طبیعی جهان پیوست.

با گذشت چهار ماه از افتتاح و راه اندازی مجتمع NGL سیری، تولید انبوه بنزین طبیعی "پنتان" با جداسازی برش‌های گازهای همراه نفت در خلیج فارس آغاز می‌شود و بر این اساس برای اولین بار امکان استحصال بنزین طبیعی از گاز طبیعی در کشور فراهم می‌شود.

بر این اساس ظرفیت تولید بنزین طبیعی "پنتان" در مجتمع NGL سیری روزانه ۱۵۰۰ بشکه است که مسئولان شرکت نفت فلات قاره ایران از آغاز تولید انبوه این محصول کمیاب نفتی تا تیر ماه سالجاری خبر داده‌اند. حسین رحیمی زربیل رئیس عملیات تولید منطقه سیری در شرکت نفت فلات قاره با بیان اینکه با آماده سازی شرایط ذخیره سازی این محصول تا کمتر از یک ماه آینده تولید انبوه و عمده بنزین طبیعی در سیری آغاز خواهد شد، گفت: پنتان محصول انحصاری NGL سیری بوده و در سایر کارخانه‌های NGL کشور تاکنون تولید نشده است.

پنتان به عنوان یکی از محصولات اصلی مجتمع NGL سیری ترکیبی مشابه به بنزین سوپر و اکتان بالا را دارد که با اعمال یکسری تغییرات فرایندی جزئی از این محصول می‌توان به سوخت در خودروها استفاده کرد.

محمود زبرکچیان زاده مدیرعامل شرکت نفت فلات قاره بیشتر با اشاره به تولید محصولاتی همچون پروپان، بوتان، پنتان و میعانات گازی در NGL سیری، تاکید کرده بود: این کارخانه از حیث تولید محصولات متنوع گازی یک شاهکار فنی بوده به طوری که فرایند تولید محصولات در آن به شکل ویژه طراحی شده است.

کارخانه NGL سیری از ظرفیت تولید و فرآوری روزانه ۱۴۰ میلیون فوت مکعب گاز برخوردار بوده همچنین از این میزان روزانه ۱۰۰ میلیون فوت مکعب گاز خشک و ۱۵۰۰ بشکه پنتان، ۴۰۰۰ بشکه بوتان، ۱۴۰۰ بشکه میعانات گازی و ۸۰۰۰ بشکه پروپان تولید می‌شود.

گام بلند پالایشگاه شهید تندگویان به سوی کاهش آلودگی

مدیر عملیات شرکت پالایش نفت شهید تندگویان از گام بلند این پالایشگاه به سوی کاهش آلاینده‌های محیط زیست با راه اندازی واحد تصفیه گاز خروجی از واحد بازیافت گوگرد (T.G.T) خبر داد.

احمد خیری با بیان اینکه با راه‌اندازی واحد T.G.T، SO₂ خروجی از دودکش زباله سوز واحد گوگرد به ۱۷۰ PPM حجمی کاهش یافته است، افزود: این واحد در راستای دستیابی به هوای پاک و حفظ سلامتی شهروندان با ظرفیت ۲۴ هزار متر مکعب در ساعت و با صرف هزینه‌ای بالغ بر ۶۲۰ میلیارد ریال اواخر اسفند سال گذشته احداث شده است.

به گفته این مقام مسئول احداث واحد T.G.T که از بخش‌های پایین دستی واحدهای تولید گوگرد می‌باشد به همراه واحدهای بازیافت گوگرد شماره ۳ و جامدسازی گوگرد که قبلاً به بهره‌برداری رسیده‌اند، افزایش تولید گوگرد به صورت گرانول از ۵۰ به ۲۱۲ تن در روز و کاهش چشمگیر انتشار این ماده سمی در کلانشهر تهران را سبب شده است.

مدیر عملیات شرکت پالایش نفت شهید تندگویان با بیان اینکه ساخت و نصب این واحد توسط شرکت ملی مهندسی و ساختمان نفت و با تلاش پیمانکاران داخلی انجام شده است، تصریح کرد: مراحل راه اندازی این واحد بدون حضور شرکت صاحب لیسانس توسط کارشناسان زبده و تکنسین‌های متعهد این شرکت در اسفند ماه سال گذشته برای اولین بار در کشور به بهره‌برداری رسید. وی در تشریح جزئیات فعالیت این واحد گفت: در قسمت گاززدایی از حوضچه گوگرد مذاب، میزان سولفید هیدروژن محلول در گوگرد مذاب تولیدی از ۳۰۰ PPM به ۱۰ PPM کاهش می‌یابد که این امر با تقلیل انتشار سولفید هیدروژن یکی دیگر از عوامل کاهنده آلاینده‌های زیست محیطی می‌باشد. خیری با بیان اینکه این فرایند سبب بهبود کیفیت در گرانول تولیدی می‌شود، ادامه داد: SO₂ موجود در گازهای ورودی به این واحد در مجاورت کاتالیست مربوط به سولفید هیدروژن تبدیل شده و این ماده در برج جذب توسط آمین جذب می‌شود که به منظور افزایش راندمان واحد بازیافت گوگرد، سولفید هیدروژن جذب شده توسط آمین در یک برج غازی ساز تفکیک شده و به واحد بازیافت گوگرد جهت تولید گوگرد ارسال می‌شود. مدیر عملیات شرکت پالایش نفت شهید تندگویان با اشاره به اینکه گازهای خروجی از بخش آمین به قسمت زباله سوز فرستاده می‌شود، اضافه کرد: در این قسمت کوره زباله سوز، حداقل SO₂ ممکن در محیط آزاد می‌شود که این امر موجب کاهش شدید مقدار این آلاینده می‌شود.

پنتان به عنوان یکی از محصولات اصلی مجتمع NGL سیری ترکیبی مشابه به بنزین سوپر و اکتان بالا را دارد که با اعمال یکسری تغییرات فرایندی جزئی از این محصول می‌توان به سوخت در خودروها استفاده کرد

کودهای شیمیایی و ارگانیک

افزایش محصول یا حفظ محیط زیست

کودهای شیمیایی، از مواد اصلی مانند فسفر، ازت، پتاسیم و عناصر فرعی از قبیل کلسیم، منیزیم و سولفور و مواد جزئی نظیر آهن، بور، مس، منگنز، روی، مولیبدن و کلر تشکیل شده‌اند. عیار کودهای شیمیایی به صورت سه عدد گزارش می‌شود. عدد نخست نشانگر درصد نیتروژن، عدد دوم نماینده درصد P_2O_5 و عدد سوم نشان دهنده درصد K_2O است و به صورت (N, P, K) یا (K_2O, N, P_2O_5) نمایش داده می‌شود.

زهرها طاهری/سید هادی هاشمی/آرمان کمالی سروستانی

■ کودهای ازت‌دار

پیش از این، بخش اعظم ازت مورد نیاز گیاهان از کودهای حیوانی فراهم شده می‌شد و اکنون ازت، بزرگترین بخش از کودهای شیمیایی را تشکیل می‌دهد. از این ماده به صورتهای آلی و معدنی استفاده می‌شود. مهمترین منابع ازت تجارتي شامل نیترات آمونیوم، سولفات آمونیوم، نیترات کلسیم، نیترات پتاسیم و اوره است. بیش از ۷۵ درصد ازت تولیدی به مصرف تهیه کودهای شیمیایی می‌رسد. مواد اولیه‌ای که در تهیه آمونیاک بکار می‌روند، شامل چوب، زغال سنگ، کک، گاز و نفت خام است. استفاده از اوره در سالهای ۱۹۷۰ متداول گردید. میزان ازت اوره از سایر ترکیبات ازت‌دار بیشتر است. مقدار کودهای ازت‌دار مصرف شده در سطح جهانی در سال ۱۹۵۵ به میزان ۶،۵۱ میلیون تن بود که در سال ۱۹۸۰ به ۵۷،۲۸ میلیون تن افزایش یافته است.

■ کودهای فسفات‌دار

فسفر از عناصر اصلی در تغذیه گیاهان محسوب می‌شود. بیش از ۹۰ درصد مواد معدنی فسفات به مصرف تهیه کودهای شیمیایی می‌رسد. فسفات در طبیعت در سنگهای رسوبی و آذرین یافت می‌شود. آپاتیت و فرانکولیت مهمترین کانیهای فسفات به شمار می‌روند. بیش از ۸۰ درصد فسفات جهان از کانسارهای رسوبی و کمتر از ۲۰ درصد آن از کانسارهای آذرین بدست می‌آید. کربناتیتها و کمپلکسهای آذرین الکالی مهمترین خاستگاه کانسارهای آذرین محسوب می‌شوند.

کانسارهای فسفات رسوبی به دو صورت فسفرین و گوانو یافت می‌شوند. گوانو عبارت از تجمع فضولات پرندگان دریایی است. میزان P_2O_5 سنگهای آذرین غالباً کمتر از ۰،۲ درصد است. حدود ۲۰۰ کانی حاوی بیش از ۱ درصد P_2O_5 می‌باشند. فلوئور آپاتیت مهمترین کانی سنگهای آذرین است که میزان P_2O_5

آن در حدود ۴۲ درصد است. کربنات آپاتیت و فرانکولیت مهمترین کانیهای کانسارهای فسفات دار رسوبی هستند. عناصر مزاحم کانسنگ فسفات به شرح زیرند.

■ آهن و آلومینیوم

مجموع آهن و آلومینیوم کانسنگ تغلیظ شده، باید بین ۲،۵ تا ۴،۵ درصد باشد.

■ اکسید کلسیم

نسبت $CaO : P_2O_5$ باید کمتر از ۱ : ۱،۶ باشد و بالا بودن میزان CaO موجب افزایش اسید سولفوریک مصرفی و در نتیجه غیر اقتصادی بودن محصول می‌گردد.

■ اکسید منیزیم

میزان MgO باید کمتر از ۰،۲۵ در کانسنگ تغلیظ شده باشد.

■ میزان فلوئور

نسبت $P_2O_5 : F_2$ باید در محدوده ۱ : ۸ تا ۱۱ : ۱ باشد و در صورتی که این نسبت از ۱ : ۸ کمتر شود، فلوئور ایجاد شکاف خواهد کرد.

■ کلروها

میزان کلور، باید کمتر از ۰،۱۳ درصد باشد. افزون بودن کلروها موجب فرسودگی کارخانه می‌شود.

■ پیریت

در روش مرطوب، وجود پیریت با آپاتیت موجب خطر می‌گردد.

■ مواد آلی

میزان ترکیبات آلی باید در کانسنگ حداقل باشد.

■ کودهای پتاسیم‌دار

پتاسیم از عناصر اصلی تغذیه گیاهان به شمار می‌رود. مهمترین کانیهای پتاسیم‌دار قابل جذب (که به سرعت توسط گیاهان جذب می‌شود) کلور پتاسیم است. کلور پتاسیم در رسوبات تبخیری یافت می‌شود. از کانیهای دیگر، سیلیکاتهای پتاسیم‌دار و سولفات پتاسیم - منیزیم را می‌توان

نام برد. میزان کودهای پتاسیم تولیدی جهان در سال ۱۹۵۵ در حدود ۵،۳۳ میلیون تن بود، که در سال ۱۹۷۰ به ۱۲،۵۹ میلیون تن و در سال ۱۹۸۰ به ۱۹،۸۹ میلیون تن افزایش یافته است.

■ منیزیم

منیزیم به مقدار کم و به صورت یونی توسط گیاهان جذب می‌شود و به مصرف می‌رسد. کانیهای منیزیم‌دار که توانایی حل و جذب سریع توسط گیاهان را دارند، شامل سولفات پتاسیم و منیزیم ($K_2SO_4 \cdot 2MgSO_4$)، سولفات منیزیم آبدار ($H_2O \cdot MgSO_4$) و سولفات منیزیم آبدار دیگر به فرمول ($MgSO_4 \cdot 7H_2O$) است. کانیهای منیزیم‌دار که دارای قدرت حلالیت کم و قابلیت جذب طولانی بوسیله گیاهان هستند، شامل دولومیت، بروسیت، منیزیم و پریکلز است. از سیلیکاتهای منیزیم‌دار به‌دردت استفاده می‌شود.

■ کلسیم

کلسیم نظیر منیزیم در مقایسه با پتاسیم، فسفر و نیتروژن در تغذیه گیاهان از اهمیت کمتری برخوردار است. کلسیم به حالت یونی قابل جذب توسط گیاه است. مهمترین منبع کلسیم، کربنات کلسیم است که به صورت ماده پُرکننده به کودهای شیمیایی افزوده می‌شود.

■ گوگرد

یکی دیگر از موادی که در تغذیه گیاهان اهمیت دارد، گوگرد است. همراه با سوپر فسفات، مقداری ژئپس وجود دارد که به عنوان ماده اولیه گوگرد محسوب می‌شود. در صورتی که ترکیبات فسفات فاقد ترکیبات گوگرد دار باشند، به منظور تامین گوگرد آنها می‌توان از سولفات پتاسیم - منیزیم و یا از ژئپس استفاده نمود.

■ آهن

این عنصر همراه با ترکیبات فسفات و سولفات به خاک افزوده می‌شود. خاکهای اسیدی به مقدار بیشتری آهن نیاز دارند.

کلسیم

به حالت یونی قابل جذب توسط گیاه است. مهمترین منبع کلسیم، کربنات کلسیم است که به صورت ماده پُرکننده به کودهای شیمیایی افزوده می‌شود

این کودها به خاک اضافه میشود به عوامل و فاکتورهایی همچون سن کود و کمپوست، نوع کود (از چه مواد زنده ای مشتق شده است)، شرایط آب و هوایی مانند دما، بارندگی و غیره بستگی دارد بنابراین مقدار دقیق عناصر غذایی اضافه شده را به خاک نمی توان مشخص کرد. کودهای شیمیایی موادی هستند که اگرچه الگوی ساخت آنها از طبیعت منشا گرفته است ولی از مواد غیر طبیعی و غیر ارگانیک ساخته می شود و در آنها ترکیب مواد به صورت مجزا با هم آمیخته شده است مانند: آمونیوم، آمونیوم سولفات، نترات، پتاسیم سولفات، کلسیم فسفات و غیره

ویژگیها و معایب:

اکثر کودهای شیمیایی دارای مقادیر زیادی از عناصر ازت، فسفر و پتاسیم (از ۲۰ تا ۶۰ درصد و یا بیشتر) هستند و محصولات تغذیه شده بوسیله این کودها دارای مواد معدنی کمتری می باشند. این کودها عمدتاً به طور سریع حل شده و در دسترس گیاه قرار می گیرند، به دلیل اینکه کودهای شیمیایی جهت آزاد سازی مواد غذایی خود به آب احتیاج دارند، در هنگام بارندگی و یا جریان آب شسته شده و به طبقات پایین تر از سطح ریشه می روند. ضمناً تعدادی از کودهای شیمیایی دارای نمک های مضر هستند و یا از زغال سنگ و نفت خام مشتق شده اند و در صورت استعمال زیاد این نوع کودها باعث جمع شدن نمک ها در خاک شده و عدم تعادل شیمیایی را در خاک بوجود می آورد و استعمال بیش از حد آنها باعث صدمه زدن به ریشه گیاه (سوزاندن ریشه) می شود. تخریب و از بین رفتن میکروارگانیسم های خاک و کرم های خاکی بوسیله این نوع کودها باعث کم شدن ماده آلی خاک و عدم توانایی خاک در نگه داری آب می شود و در نتیجه خاک سفت و سخت شده و شکاف می خورد.

کودهای ازته نسبتاً دارای شاخص نمک بالایی هستند و تکرار مصرف آنها به طور تصاعدی عملکرد خاک را کاهش می دهد. همچنین احتمال اینکه این نوع کودها شسته شده و وارد آب های زیرزمینی شوند نیز وجود دارد که نتیجه آن آلودگی آب های زیرزمینی است. مصرف بیش از اندازه کودهای ازته منجر

گیاه قرار می دهند به همین دلیل استفاده بیشتر آن در گیاهان بدون خطر و یا کم خطر است و خطر کمتری برای آلودگی محیط دارند. استفاده از این کودها ظرفیت نگه داری آب را در خاک های شنی و ماسه ای در نقاط کم باران بطور چشمگیری افزایش می دهد. همچنین این کودها فسفر قابل دسترس در خاک را به طور قابل توجهی افزایش داده و شستشوی فسفر را از خاک کاهش می دهند. گیاهانی که بوسیله این کودها تغذیه می شوند دارای محصول با مواد مفید بیشتری هستند و در مقابل بیماری ها مقاومت بیشتری دارند. هزینه استفاده از این کودها نسبت به کودهای شیمیایی کمتر است و استفاده از آنها باعث افزایش فعالیت کرم های خاکی در خاک شده که این کرم ها با ایجاد تونل در خاک باعث زهکشی موثرتر خاک می شوند و در جذب آب و جابجایی مواد ارگانیک نقش مهمی دارند که نتیجه آن افزایش مقاومت گیاه به امراض، خشکی، آلودگی و سموم می باشد. کودهای ارگانیک می توانند انرژی لازم برای انجام فعالیت های میکروبی خاک را تأمین کرده، در نتیجه باعث افزایش میکروارگانیسم های خاک می شوند.

معایب:

با توجه به اینکه کودهای ارگانیک بایستی توسط میکروارگانیسم های خاک شکسته شده و تبدیل به مواد معدنی مورد مصرف گیاه شود، و به دلیل اینکه این عمل به تدریج و آهسته صورت می گیرد، در هنگام تعویض سیستم کوددهی از شیمیایی به ارگانیک تا مدتی زمین دچار کمبود مواد غذایی می گردد که به دوران گذر مشهور است.

همچنین اضافه کردن بیش از حد این مواد به خاک ممکن است بطور موقتی باعث نقصان و کمبود ازت در خاک و گیاه شود، زیرا می بایست این مواد توسط باکتریها و میکروارگانیسم های خاک تجزیه شوند. و چون این باکتری ها ابتدا ازت آزاد شده را صرف انجام فعالیت های خود به منظور تجزیه مواد آلی می کنند، تا مدتی کمبود ازت در خاک و گیاه مشهود است و به همین دلیل کودهای ارگانیک بایستی بطور مداوم به خاک داده شود.

مقدار دقیق عناصر قابل دسترس که توسط

بور

در رژیم غذایی بعضی از گیاهان نظیر ذرت، پنبه و یونجه، وجود عنصر بور ضرورت دارد. مهمترین کانیه های بور دار شامل بوراکسی $(Na_2B_4O_7 \cdot 10H_2O)$ دکولمانیت $(Ca_2B_2O_7 \cdot 5H_2O)$ است.

سایر عناصر

مس به مقدار کم و به صورت کالکوپریت، کالکوزین و یا اکسیدهای مس به کود افزوده می گردد. منگنز به مقدار کم در رژیم غذایی بعضی از گیاهان مورد نیاز است که به صورت اکسید به خاک اضافه می شود. روی و مولیبدن به میزان کم به صورت سولفید به خاک افزوده می شود.

کانسارهای رسوبی فسفات دار

مهمترین منابع فسفات دنیا را کانسارهای رسوبی تشکیل می دهند. حدود ۸۵ درصد فسفات دنیا از کانسارهای رسوبی و ۱۵ درصد آن از کانسارهای آذرین بدست می آید. آپاتیت همراه با کمپلکسهای آذرین الکالی و کربناتیت در ریفتهای داخل قاره تشکیل شده است. فلورو آپاتیت، مهمترین کانی فسفات سنگهای آذرین است که مقدار قابل توجهی عناصر کمیاب نیز دارد. سنگهای رسوبی حاوی کانیه های فسفات به دو گروه فسفریت و فسفاتی تقسیم می نمایند.

فسفریتها به آن دسته از سنگهای رسوبی اطلاق می شود که حاوی بیش از ده درصد کانی فسفات باشند و سنگهای فسفاتی کمتر از ده درصد کانی فسفات دارند. مهمترین کانیه های فسفات سنگهای رسوبی شامل کربناتوفلور آپاتیت، کلرور آپاتیت، هیدروکسی آپاتیت و فلور آپاتیت است. منشاء فسفات از سنگهای آذرین غنی از آپاتیت، بویژه سنگهای آذرین الکال و کربناتیت است. این سنگها در ریفتهای داخل قاره ای تشکیل می شوند. فسفریتها در عمق کم و یا در عمق زیاد تشکیل می شوند. فسفریتها از نوع کربنات، دولومیت، مارن و یا چرت هستند. بافت فسفریتهای کم عمق از نوع نودولی و البیتی است. در صورتی که بافت فسفریتهای عمق زیاد از نوع توده ای و لایه ای است. عیار PO_5 کانسارهای فسفریت ۱۵ تا ۳۰ درصد و میزان ذخیره ای ۵ تا ۴۰۰۰ میلیون تن است.

کودهای ارگانیک از یک موجود زنده (گیاه، حیوان و یا ترکیب هر دو) و یا فرآورده های جانبی آنها (کودهای حیوانی، کمپوست، گرد خون و غیره) مشتق شده، به همین دلیل کودهای ارگانیک نامگذاری شده است و ترکیب اجزا تشکیل دهنده آنها به صورت آمیخته و درهم می باشد و تمامی اجزا تشکیل دهنده آن مواد غذایی مورد نیاز گیاهان هستند.

ویژگیها:

عناصر تشکیل دهنده این کودها علاوه بر ازت، فسفر و پتاسیم شامل صدها نوع مواد معدنی و سایر مواد ضروری و مورد نیاز برای رشد گیاه و بهبود ساختمان خاک می باشد (درصد هر یک از عناصر ازت، فسفر و پتاسیم حدوداً کمتر از ۱۴ درصد است) این کودها مواد غذایی را به تدریج و در زمان طولانی تری آزاد می کنند و در اختیار

فسفریتها

در عمق کم و یا در عمق زیاد تشکیل می شوند. فسفریتها از نوع کربنات، دولومیت، مارن و یا چرت هستند. بافت فسفریتها کم عمق از نوع نودولی و البیتی است

توسعه تنوع زیستی است و گواهی های تایید ارگانیک نیز این مساله را در نظر دارند. کشاورزی ارگانیک با اکولوژی هماهنگ است و باعث تثبیت بافت خاک، حفظ چرخه آب، چرخه کربن، چرخه مواد غذایی و آلودگی کمتر زمین است. ده علت برای لزوم حرکت به سوی کشاورزی ارگانیک

۱- محصولات ارگانیک استانداردهای بیشتری دارند: گواهی نامه های محصولات ارگانیک به عنوان بیمه هایی است که در تولید این محصولات از مواد شیمیایی و سمی استفاده نشده است.

۲- طعم غذاهای ارگانیک بهتر است: گیاهان تولید شده به روش ارگانیک سالم تر بوده و به عنوان غذاهای خوشمزه تر برای تغذیه انسان و حیوانات می تواند به کار رود.

۳- محصولات ارگانیک خطر بیماری ها را کم می کند: خیلی از مراکز حفاظت محیط زیست دریافته اند که مواد شیمیایی موجود در آفت کش ها اثرات سرطان زایی و بیماری زایی دارند. کشاورزی ارگانیک یکی از راه های کاهش مصرف سموم شیمیایی و کم کردن این مواد در منابع آب، زمین و هوا است.

۴- کشاورزی ارگانیک به منابع آبی احترام می گذارد: برای حذف مواد شیمیایی آلوده کننده و دفع نیتروژن در آب باید به منابع آبی و خاکی احترام گذاشت و آنها را درست مصرف کرد. در کشاورزی ارگانیک این موارد به درستی رعایت می شود.

۵- کشاورزی ارگانیک باعث ایجاد خاک سالم می شود: خاک یکی از منابع اصلی زنجیره غذایی بوده و یکی از اصول کشاورزی ارگانیک ایجاد خاک سالم است.

۶- کشاورزی ارگانیک الگوبرداری از طبیعت است: کشاورزی ارگانیک برای اکوسیستم متعادل ارزش قایل است. طبیعت زنده نیز شامل تناوب کشت در محصولات علفوفای و استفاده از گیاهان پوششی و باقی مناطق طبیعی است.

۷- کشاورزی ارگانیک هدایت کننده تحقیقات تازه است: تولیدکنندگان ارگانیک به عنوان پیشرو در تحقیق عدم استفاده از آفت کش ها و اثرات مضر آن بر محیط زیست هستند.

۸- تولیدکنندگان ارگانیک در جهت تنوع زیستی تلاش می کنند: از دست دادن تعداد زیادی از گونه ها (تنوع زیستی) یکی از نگرانی های دانشمندان محیط زیست است. به همین دلیل خیلی از کشاورزان ارگانیک درصدد هستند تا گونه های معمولی و بومی را حفظ کنند.

۹- کشاورزی ارگانیک به حفظ سلامت جوامع روستایی کمک می کند: کشاورزی ارگانیک به دلیل سطوح کم آب جوامع روستایی، مفید است و منجر به افزایش درآمد آنها می شود.

۱۰- تنوع غذاهای ارگانیک: بعضی از غذاهای ارگانیک به عنوان جایگزین قابل استفاده هستند و محصولات کشاورزی غیر غذایی، صنعتی نیز در حال تبدیل شدن به تولید ارگانیک هستند مانند تولید پنجه ارگانیک و در نهایت تولید لباس های ارگانیک.

تغییرات محیط زیست در درازمدت اتفاق می افتد. در کشاورزی ارگانیک چون مطابق اکوسیستم رفتار می شود اثر مخربی برای محیط زیست ندارد. در مورد خاک نیز در کشاورزی ارگانیک از کمترین شخم، کودهای بیولوژیک، تناوب کشت مناسب، گیاهان پوششی و... استفاده می شود. همچنین با بهبود جانوران مفید خاک و تخمیر مواد آلی، بافت خاک بهبود یافته، باروری خاک افزایش می یابد و مواد مغذی بیشتری به خاک داده می شود. به همین دلیل فرسایش خاک کم شده و تنوع زیستی خاک افزوده می شود. در بسیاری از مناطق کشاورزی، آب به دلیل مصرف بی رویه کود و سموم آلوده شده و به دلیل استفاده ی کمتر از این مواد در کشاورزی ارگانیک، آب آلوده نمی شود. برای باروری خاک در کشاورزی ارگانیک از کمپوست، کودهای حیوانی و کودهای آلی نیز استفاده می شود. برای تولید کودهای شیمیایی باید از منابع تجدیدنشدنی مانند نفت استفاده کرد و چون در کشاورزی ارگانیک از این مواد استفاده نمی شود پس آلودگی هوا نیز کمتر است.

همچنین کشاورزی ارگانیک از اثرات گلخانه ای می کاهد، زیرا خیلی از فعالیت های انجام شده در کشاورزی ارگانیک مانند شخم، استفاده از گیاهان تثبیت کننده نیتروژن، بازگرداندن ضایعات کشاورزی به خاک و استفاده از گیاهان پوششی باعث افزایش بازگشت کربن به خاک گشته و سبب حفظ و ذخیره سازی کربن می شود. کشاورزی ارگانیک، هم نگهدارنده تنوع زیستی و هم استفاده کننده از آن است. مثلاً استفاده از بذور بومی که مقاومت بیشتری نسبت به بیماری ها و شرایط بد محیطی دارند.

در سطوح بالا ترکیب گیاهان و حیوانات باعث بهینه سازی مصرف انرژی و بازیافت چرخه مواد می شود. در سطوح اکوسیستم، حفظ منابع طبیعی در اطراف کشاورزی ارگانیک و فقدان مواد شیمیایی باعث حفظ حیات وحش شده و همچنین آیش گذاری زمین باعث عدم فرسایش خاک در تنوع زیستی می شود. استفاده از فرآورده های اصلاح شده ژنتیکی در کشاورزی ارگانیک جایز نیست، زیرا اثرات فرآورده های اصلاح شده ژنتیکی هنوز به خوبی شناخته نشده اند. کشاورزی ارگانیک هدفش تشویق و

به آبدار شدن بافت گیاه می شود که این عمل باعث هجوم بیشتر حشرات، قارچ ها و باکتری ها شده و گیاه را نسبت به بیماری ها، استرس گرما، سرما و خشکی آسیب پذیر می کند و بر عکس کودهای ارگانیک در خاک سیستمی بوجود می آورند که باعث دور شدن حشرات و قارچ ها از گیاهان می شود. هزینه استفاده از این کودها زیاد است و به دلیل ترکیب مجزای عناصر تشکیل دهنده آنها مقدار عناصر اضافه شده به خاک را دقیقاً می توان مشخص نمود. کشاورزی ارگانیک، راه نجات بشر امروزه رویکرد جهانی به سمت کشاورزی ارگانیک است. در این سیستم از کشاورزی که شاید برگرفته از کشاورزی سنتی باشد، سعی بر این است تا از نهاده هایی که منشأ شیمیایی دارند استفاده نشود. تاثیر نامطلوب و اثرات باقی مانده مصرف انواع کودهای شیمیایی، سموم، هورمون ها و... در تولیدات غذایی در کشورهای صنعتی پیشرفته موجب شده است کشاورزی در جهتی کاملاً متضاد با روش مدرن تحول یابد و آن جلوگیری از مصرف هر گونه مواد شیمیایی یا نهاده مصنوع انسان در تولیدات و پخش محصولات زراعی، باغی و دامی است. این کشاورزی به کشاورزی ارگانیک موسوم است و در کشورهای مختلف به نام های گوناگون چون کشاورزی بیولوژیکی، کشاورزی پایدار و کشاورزی با مصرف کم مواد شیمیایی نامیده می شود. در این نوع از کشاورزی از نهاده های سنتز شده مانند کودهای شیمیایی، آفت کش ها، داروهای دامپزشکی، گیاهان اصلاح شده ژنتیکی، نژادی، مواد نگهدارنده، مواد افزودنی و از تابش اشعه ها استفاده نمی شود.

کشاورزی ارگانیک مدیریت تولید مناسب است که باعث تقویت و توسعه سلامت اکوسیستم های زیستی، چرخه های زیستی و فعالیت بیولوژیکی خاک می شود. این نظریه تاکید دارد که از نهاده های داخل مزرعه استفاده شده و از نهاده های بیرونی استفاده ای نشود. و برای این منظور احتیاج به سیستم های تطابق پذیری در هر منطقه داریم. این کار باعث استفاده از روش های کشاورزی زیستی، مکانیکی و بدون استفاده از نهاده های خارجی سنتز شده صورت می گیرد. مزایای کشاورزی ارگانیک برای محیط زیست پایداری در مدت زمان طولانی خیلی از

برای تولید کودهای شیمیایی باید از منابع تجدیدنشدنی مانند نفت استفاده کرد و چون در کشاورزی ارگانیک از این مواد استفاده نمی شود پس آلودگی هوا نیز کمتر است

گزارشی از هجدهمین نمایشگاه بین المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی

نمایشگاه بین المللی در عرصه
تعاملات ملی

هجدهمین نمایشگاه بین المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی در حالی برگزار شد که ایران در تحریم شدید نفتی قرار داشت اما حضور پررنگ شرکت های نفتی از سراسر کشور موجب شد این نمایشگاه به خوبی برگزار شود. برگزاری هجدهمین نمایشگاه بین المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی به عنوان بزرگ ترین نمایشگاه حوزه صنعت نفت خاورمیانه با حضور صدها شرکت بین المللی و مشارکت فعال پیمانکاران، مشاوران، متخصصان و تولیدکنندگان توانمند داخلی نشان روشنی از شکست تحریم های بین المللی است. در مراسم افتتاحیه هجدهمین نمایشگاه بین المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی، علاوه بر معاون اول رئیس جمهور، رستم قاسمی؛ وزیر نفت و مهدی غضنفری؛ وزیر صنعت، معدن و تجارت، به همراه معاونین وزرا و جمعی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی حضور داشتند.

مهدی زربین نام

این نمایشگاه در فضایی به گستردگی ۴۲ هزار متر مربع (فضای مفید) و ۸۸ هزار مترمربع (فضای باز) به مدت پنج روز میزبان بیش از یک هزار شرکت ایرانی و خارجی بود.

با توجه به استقبال شرکت های سازنده قطعات از غرفه «جهاد خودکفایی» که برای نخستین بار در هجدهمین نمایشگاه نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی برپا شد، امسال نیز در هجدهمین نمایشگاه نفت غرفه ای با این عنوان به تجهیزات و قطعات مورد نیاز صنعت نفت اختصاص یافت.

در هجدهمین نمایشگاه صنعت نفت همچنین برای نخستین بار فعالیت شرکت های حاضر در نمایشگاه به گروه های ۹ گانه تقسیم و این گروه ها در سالن های اختصاصی متمرکز شده بود.

روز نخست نمایشگاه هجدهم با عنوان «تولید ملی و شکست تحریم ها (توسعه صنایع بالادستی)»، روز دوم با عنوان «امنیت انرژی، امنیت اقتصادی»، روز سوم با عنوان «خودکفایی و خودباوری در صنعت نفت ایران (صدور دانش فنی و ساخت داخل)» و روز چهارم نمایشگاه با عنوان «تنوع بخشی سبد درآمدی کشور (تولید و صادرات فرآورده های نفتی و پتروشیمی)» نامگذاری شده بود.

۶۰ میلیارد دلار پروژه نفت و گاز فعال است

وزیر صنعت، معدن و تجارت در مراسم آغاز به کار هجدهمین نمایشگاه نفت، گاز، پالایش و انرژی گفت: در شرایط فعلی ۶۰ میلیارد دلار حجم سرمایه گذاری در حوزه نفت است که از این میزان ۲۵ میلیارد دلار مربوط به تجهیزات و ماشین آلات است.

وی افزود: در این نمایشگاه، فعالان صنعتی داخلی با شرکتهای خارجی گردهم می آیند تا

دستاوردهای صنعت نفت دنیا و به خصوص نفت ایران را به نمایش قرار دهند.

مهدی غضنفری با اشاره به تحریم ها گفت: ما در سال گذشته شاهد تحریم های ناجوانمردانه ای به منظور اعمال فشار اقتصادی به مردم بودیم که همه تصور می کردند این تحریم ها می تواند در زندگی مردم اثرگذار باشد. شاهد بودیم، تحریم ها روی صادرات نفت و به خصوص بر روی نرخ ارز تاثیر مستقیم داشت، به همین دلیل فشار معیشتی بر مردم ایجاد کرد.

وی افزود: اما در همین دوران تحریم ها، اتفاق های مثبتی در اقتصاد ایران رخ داد که یک نمونه اول آن این بود که واردات کالاهای اولیه ۱۰ کاهش پیدا کرد و تولید کنندگان بیش از پیش به سمت تولیدات این نوع کالاهای میل پیدا کردند. غضنفری در ادامه گفت: در طول این مدت همکاری مثبتی بین دانشگاه و صنعت انجام شد و در نتیجه توانستیم مواد اولیه تولید داخل را در داخل کشور نگه داریم و از آن برای تولید کالاهای نهایی بهره ببریم.

وزیر صنعت، معدن و تجارت با ارزیابی مثبت از عملکرد وزارتخانه تحت امر خود در سال گذشته تصریح کرد: در سال گذشته شاهد مدیریت خوب تجارت بودیم، به طوریکه در سال ۸۵ حدود ۸۲ درصد تجارت ایران با آسیا و ۱۴ درصد با اروپا بود اما در سال ۲۰۱۲ صادرات ایران به کشورهای آسیایی به ۹۲ درصد و صادرات ایران به کشورهای اروپایی به ۵ درصد رسید. این موضوع نشان می دهد صادرات و تجارت کالاهای ایرانی متوقف نشده، بلکه مقصد و مسیر خود را تغییر داده است. در سال ۸۵ حدود ۵۳ میلیارد دلار کالا از آسیا وارد کشور شد، اما در سال ۲۰۱۲ آمار واردات ایران از کشورهای آسیا به ۶۹ میلیارد دلار افزایش یافت. وی به حجم تجارت صادرات غیرنفتی ایران

اشاره کرد و افزود: در طی سال های ۸۰ تا ۸۵، ۴۶ میلیارد دلار صادرات غیرنفتی داشتیم اما طی سال های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۱ رقم تجارت صادرات غیر نفتی ایران به ۱۴۶ میلیارد دلار رسید.

وی در خصوص واردات کالاهای غیر نفتی نیز گفت: در طول سال های ۸۱ تا ۸۵ حدود ۱۶۶ میلیارد دلار واردات داشتیم که این رقم در سال های ۸۶ تا ۹۰ به ۲۸۵ میلیارد دلار افزایش پیدا کرد.

وی به ماشین آلات و تجهیزات مورد استفاده در صنعت نفت اشاره کرد و گفت: ماشین آلات امروز ۱۸ گروه از صنعت را تشکیل می دهد که حجم بسیار بالایی در تجارت دنیا دارد. عمده این ماشین آلات در کشورهای آلمان، آمریکا و ایتالیا تولید می شود. ایران نیز از رتبه خوبی در تولید این نوع ماشین آلات برخوردار است به طوری که برخی کشورها از جمله آلمان، چین و فرانسه نیز این ماشین آلات را وارد می کنند.

غضنفری در ادامه گفت: در سال ۲۰۱۲ بالغ بر ۱۳ میلیارد دلار سرمایه گذاری در این بخش انجام شد که این بخش می تواند ارزش افزوده ۱۰ درصدی را در اقتصاد ایران داشته باشد و در شرایط فعلی ۶۰ میلیارد دلار حجم سرمایه گذاری در حوزه نفت است که از این میزان ۲۵ میلیارد دلار مربوط به تجهیزات و ماشین آلات است.

وی با اشاره به حجم سرمایه مورد نیاز حوزه نفت در طول برنامه پنجم، گفت: در مدت برنامه پنجم باید ۲۵۰ میلیارد دلار در صنعت نفت سرمایه گذاری شود و بخش صنعت نیز سالانه نیازمند ۳۰ میلیارد دلار سرمایه گذاری است.

جشن خودکفایی صنعت نفت بزودی

برگزار می شود

وزیر نفت در مراسم آغاز به کار هجدهمین

ما در سال گذشته

شاهد تحریم های
ناجوانمردانه ای به
منظور اعمال فشار
اقتصادی به مردم
بودیم که همه
تصور می کردند این
تحریم ها می تواند در
زندگی مردم اثرگذار
باشد

نمایشگاه بین‌المللی صنعت نفت، گاز، پالایش و پخش و پتروشیمی گفت: منابع هیدروکربوری همچنان نقش محوری و موتور محرکه را در اقتصاد جهانی دارد و این نقش در آینده نیز حفظ خواهد شد.

وی تأکید کرد: ایران با ذخایر منحصر بفرد نفت و گاز نقش ممتازی در تامین امن و مطمئن انرژی در بازارهای جهانی را دارد و روز به روز پررنگ تر می‌شود.

قاسمی با تأکید بر تولید و توسعه صیانتی از منابع نفت و گاز گفت: ۷۰ طرح پتروشیمی در دست اجراست که با بهره‌برداری از آنها ظرفیت تولید در این بخش به ۱۳۰ میلیون تن در سال خواهد رسید و ایران را در رتبه نخست منطقه قرار خواهد داد.

وزیر نفت افزود: با توسعه صنعت گاز در پایان برنامه پنجم به ظرفیت تولید روزانه یک میلیارد و ۴۷۰ میلیون مترمکعب خواهیم رسید که این مقدار در حال حاضر ۷۰۰ میلیون مترمکعب است.

قاسمی گفت: همه نیروهای انسانی و فعالان صنعت نفت و گاز تلاش می‌کنند در سال جاری حماسه اقتصادی در این حوزه ایجاد کنند و باید به روزی برسیم که از منابع نفت و گاز فقط در توسعه زیربناها و زیرساخت‌های اقتصادی استفاده شود و ارتباط آن با هزینه‌های جاری و روزمره را حذف کنیم.

نمایشگاه نفت تجلی گاه دستاوردهای دانشمندان ایرانی

خبرگزاری تسنیم: مدیرعامل شرکت سهامی نمایشگاه‌های بین‌المللی ایران از هجدهمین نمایشگاه نفت و گاز به عنوان تجلی گاه دستاوردهای دانشمندان ایرانی یاد کرد و افزود: در این نمایشگاه دانشمندان داخلی در حوزه صنعت نفت به تبادل نظرات خواهند پرداخت.

کاظم اکبرپور گفت: این نمایشگاه فرصت بسیار مناسبی است که متخصصان عرصه نفت و گاز از اقصی نقاط جهان در آن گرد آمده تا ضمن تبادل تجارب فنی، تعامل و انتقال ملزومات پژوهشی، به روزترین یافته‌ها و دستاوردهای صنعت نفت را ارائه دهند.

وی با بیان اینکه، این نمایشگاه همواره از لحاظ کیفی و کمی نسبت به گذشته روند رو به رشدی داشته است، تصریح کرد: به همین دلیل، این نمایشگاه جایگاه مناسبی در عرصه جهانی دارد.

رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل شرکت سهامی نمایشگاه‌های بین‌المللی ایران افزود: ما می‌توانیم این نمایشگاه را با نمایشگاه‌های جهان در این عرصه مقایسه کنیم زیرا خوشبختانه هرساله با درخشش دانشمندان بومی در این عرصه توانسته ایم کارنامه درخشانی از خود به جای بگذاریم.

احداث اولین مخزن ذخیره استراتژیک نفت در ایران با ظرفیت ۱۰ میلیون بشکه مدیرعامل شرکت پایانه‌های نفتی از احداث اولین ذخایر استراتژیک نفت با ظرفیت ۱۰ میلیون بشکه در ایران خبر داد.

توانستیم یک درصد ضریب بازیافت نفت را افزایش دهیم.

وی گفت: در سال جاری نیز قصد داریم با در اختیار گرفتن ۶۰ دکل حفاری به اهداف خود در تولید نفت برسیم.

بورد درباره برنامه تولید صیانتی از برخی چاه‌های نفت گفت: براساس برنامه شرکت ملی نفت ایران مجبور به کاهش تولید از برخی میادین نفتی شدیم. ۱۴ پروژه تحقیقاتی در اختیار کنسرسیوم ازدیاد برداشت قرار دادیم که هم‌اکنون آماده عقد قرارداد است و به زودی با این کنسرسیوم وارد عقد قرارداد می‌شویم.

وی با اشاره به پروژه‌های مهر ماندگار شرکت نفت خیز جنوب گفت: ۱۲ پروژه مهر ماندگار در اختیار این شرکت است که ۲ پروژه هفته آینده با حضور رئیس جمهور به بهره‌برداری می‌رسد.

بومی‌سازی ۹۰ درصد ادوات پالایشگاه‌های گاز

مدیر هماهنگی و نظارت بر تولید شرکت ملی گاز از بومی‌سازی ۹۰ درصد از ادوات ثابت و دوار مورد نیاز پالایشگاه‌های گاز تا پایان امسال خبر داد.

جمشیدی دانا در حاشیه دومین روز برگزاری هجدهمین نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی ضمن تأکید به تحقق شعار حماسه سیاسی و اقتصادی تصریح نمود: در این زمینه تلاش می‌کنیم با تکیه به توان داخلی بسیاری از اقلام مورد نیازمان را بومی‌سازی کنیم.

وی تصریح کرد: در حالا حاضر در زمینه ادوات ثابت و دوار به ۷۰ درصد خودکفایی رسیده ایم که تا پایان امسال این رقم به ۹۰ درصد افزایش خواهد یافت همچنین در خصوص تامین ادوات ابزار دقیق و لوازم برقی به ۶۰ درصد خودکفایی و در زمینه مواد شیمیایی به ۷۵ درصد خودکفایی تا پایان امسال خواهیم رسید.

جمشیدی دانا با بیان اینکه برای دستیابی به اهداف فوق اقدامات مختلفی انجام شده است، افزود: شناسایی ظرفیت شرکت‌های داخلی و ایجاد بانک اطلاعاتی در خصوص اقلام تولید شده توسط تولیدکنندگان داخلی و طبقه‌بندی اقلام مورد نیاز از جمله اقدامات انجام شده در راستای دستیابی به خودکفایی است.

سیدپیروز موسوی در یک نشست خبری در هجدهمین نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی برگزار شد گفت: شرکت پایانه‌های نفتی به عنوان آخرین حلقه اتصال زنجیره‌ای نفت مسئولیت صادرات نفت خام را بر عهده دارد. مدیرعامل شرکت پایانه‌های نفتی ادامه داد: سال گذشته این شرکت توانست ۹۰۰ نفت‌کش را بارگیری و به مقاصد مختلف دنیا ارسال کند.

موسوی خاطرنشان کرد: پروژه‌های مختلفی را در دستور کار داریم که مهمترین آنها اختصاص ۴ مخزن یک میلیون بشکه‌ای است که در مدت ۳۶ ماه و با هزینه ۴۲ میلیارد تومان احداث می‌شود. وی با اشاره به راه‌اندازی حوضچه ذخیره نفت و فرآورده‌های نفتی در جزیره خارک نیز گفت: برای ساخت آن حوضچه ۴۶ میلیارد تومان پیش‌بینی شده است که سعی می‌کنیم این حوضچه را هرچه زودتر احداث کنیم.

مدیرعامل شرکت پایانه‌های نفتی با اشاره به احداث و راه‌اندازی گوی‌های شناور در شرکت پایانه‌های نفتی تصریح کرد: این گوی شناور را نیز که توسط متخصصین داخلی احداث شده است بزودی در جزیره خارک به آب می‌اندازیم.

موسوی با اشاره به احداث مخازن زیرزمینی ذخیره‌سازی نفت خام با ظرفیت ۱۰ میلیون بشکه گفت: این مخازن به عنوان مخازن استراتژیک مطرح است و برای اولین بار در ایران احداث می‌شود.

کاهش اجباری تولید نفت در برخی میادین

مدیرعامل شرکت مناطق نفت‌خیز جنوب از کاهش اجباری تولید نفت در برخی میادین بنا به دستور شرکت نفت خبر داد و گفت: سال گذشته به طور متوسط روزانه ۳ میلیون بشکه نفت تولید کردیم.

حمید بورد در نشست خبری نمایشگاه بین‌المللی نفت افزود: شرکت نفت مناطق نفت‌خیز جنوب ۲۵ درصد از خاک کشور را به همراه ۱۵۴ واحد صنعتی در اختیار دارد و از گذشته‌های دور به کار تولید نفت مشغول بوده است.

مدیرعامل شرکت مناطق نفت‌خیز جنوب با اعلام اینکه براساس برنامه سال گذشته ۱۰۸ درصد در بخش نفت و ۱۱۴ درصد در بخش گاز پیشرفت داشتیم، گفت: با روش‌های ازدیاد برداشت

پروژه‌های مختلفی را در دستور کار داریم که مهمترین آنها اختصاص ۴ مخزن یک میلیون بشکه‌ای است که در مدت ۳۶ ماه و با هزینه ۴۲ میلیارد تومان احداث می‌شود

تزریق روزانه ۱۰ میلیون مترمکعب گاز و برداشت روزانه ۲۰ میلیون مترمکعب گاز را دارد. اوجی با اشاره به این که واحد LPG (پروپان و بوتان) پالایشگاه جم تا پایان بهار به بهره برداری می‌رسد، افزود: این واحد توانایی تولید روزانه ۱۸۰ تن LPG را دارد.

وی در ادامه با اشاره به این که صادرات گاز به عراق از تیرماه سال جاری آغاز خواهد شد، تصریح کرد: بر اساس قرارداد روزانه ۲۵ میلیون مترمکعب گاز به پالایشگاه‌های بغداد و المنصوریه صادر می‌شود.

معاون وزیر نفت با اشاره به این که مهم‌ترین برنامه شرکت ملی گاز بحث صادرات است، افزود: صادرات گاز ایران به کشورهای حاشیه خلیج فارس در حال نهایی شدن است و مذاکره با تمام این کشورها در دستور کار وزارت نفت قرار دارد. اوجی ادامه داد: همچنین صادرات گاز به اروپا در حال پیگیری است که در این راستا دو مسیر ترکیه و عراق، سوریه، لبنان و مدیترانه در دست بررسی قرار دارد.

وی در پاسخ به سوال خبرنگار تسنیم در خصوص میزان طلب شرکت ملی گاز ایران از وزارت نیرو، گفت: ۹۰۰ میلیارد تومان از این وزارتخانه طلب داریم که بر اساس مذاکرات صورت گرفته قرار است دو نیروگاه بابت این طلب به وزارت نفت واگذار شود. در این زمینه نیز در حال بررسی نیروگاه‌های کشور هستیم ببینیم کدامیک ارزش بیشتری دارد و آن را در ازای طلب دریافت کنیم.

گله حفاری شمال از سازندگان داخلی دکل

مدیر عامل شرکت حفاری شمال با اشاره به این که سازندگان داخلی می‌توانند بهتر از آمریکایی‌ها دکل حفاری بسازند ولی به قراردادهای پایبند نیستند، گفت: حدود ۲۵ سال طول می‌کشد تا تولیدکنندگان داخلی یک دکل را بسازند.

هدایت الله خادمی در نشست خبری حاشیه هجدهمین نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی، افزود: سال گذشته قرارداد ساخت ۱۴ دکل حفاری با شرکت‌های داخلی امضا شد، با توجه به این که ویژگی‌های این دکل‌ها هنوز مشخص نشده اما قیمت آنها تعیین شده شرکت حفاری شمال شرایط این قرارداد را قبول نکرد. وی ادامه داد: واقعیت آن است که این قرارداد بلا تکلیف است، با توجه به ابهاماتی که در آن وجود دارد ما نمی‌توانیم پیش پرداخت‌های تعیین شده را برای ساخت دکل پرداخت کنیم.

مدیرعامل شرکت حفاری شمال با بیان این که زمان ساخت دکل توسط تولیدکنندگان داخلی به سود بهره‌بردار نیست، خاطرنشان کرد: به طور معمول حدود ۲۵ سال طول می‌کشد تا تولیدکنندگان داخلی بتوانند یک دکل را بسازند، این در حالی است که در کمتر از سه ماه می‌توان یک دکل خارجی را خریداری کرد.

خادمی با بیان اینکه داخلی‌ها خیلی به مفاد قراردادهای پایبند نیستند، ابراز امیدواری کرد تولیدکنندگان داخلی با ارائه اطلاعات درست از

وی با بیان این که مشکلات تحریم و حمل و نقل کالاها در سال گذشته مشکلاتی را برای توسعه فعالیت‌ها در پارس جنوبی ایجاد کرد، گفت: فازهای ۱۲، ۱۵ و ۱۶ و فازهای ۱۷ و ۱۸ روند تکمیل خود را طی کرده و به تدریج امسال وارد مدار تولید خواهد شد.

زهیری تصریح کرد: فاز ۱۲ امسال راه اندازی خواهد شد و قبل از نوروز امسال نیز یکی از واحدهای بخار آن راه‌اندازی شد و هم‌اکنون مشعل این فاز نیز روشن شده و آخرین مراحل راه‌اندازی نیز به زودی پایان خواهد یافت به طوری که تا نیمه اول سال جاری این فاز آماده بهره‌برداری کامل می‌شود.

وی در مورد فازهای ۱۵ و ۱۶ پارس جنوبی گفت: سکوهایی این فازها تا ۸ ماه دیگر آماده خواهد شد و پالایشگاه این فازها نیز تا نیمه اول سال جاری آماده بهره‌برداری می‌شود و به تدریج تا پایان این سال این فازها به طور کامل به بهره‌برداری خواهد رسید.

صادرات گاز به کشورهای خلیج فارس در حال نهایی شدن

معاون وزیر نفت در امور گاز با اشاره به این که مذاکره برای صادرات گاز ایران به چند کشور حاشیه خلیج فارس در حال نهایی شدن است، افزود: ۹۰۰ میلیارد تومان از وزارت نیرو طلب داریم.

جواد اوجی در نشست خبری حاشیه هجدهمین نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی با اشاره به عملکرد شرکت ملی گاز ایران در سال ۹۱، تصریح کرد: در سالی که گذشت، شرکت ملی گاز در زمینه تامین گاز بخش‌های خانگی، تجاری، صنعتی و صادرات کارنامه خوبی از خود به جا گذاشت.

وی ادامه داد: با توجه به برنامه‌های توسعه در پارس جنوبی، امسال ۵۰ تا ۱۰۰ میلیون مترمکعب به ظرفیت تولید گاز در این میدان افزوده خواهد شد، علاوه بر این مخزن ذخیره‌سازی گاز سراجیه قم نیز در سال ۹۱ به بهره‌برداری رسید که در ایام پیک زمستان قابلیت برداشت تا سقف ۱۰ میلیون مترمکعب را دارد.

مدیر عامل شرکت ملی گاز ایران با بیان این که مخزن ذخیره‌سازی شوریجه نیز حدود ۷۸ درصد پیشرفت فیزیکی دارد، گفت: این مخزن تا نیمه دوم امسال به بهره‌برداری می‌رسد که قابلیت

وی در ادامه به ثبت فعالیت‌های خودکفایی در بانک اطلاعات و همچنین تشویق سازندگان داخلی اشاره نمود و افزود: در راستای تشویق تولیدکنندگان داخلی اقدام به انعقاد قراردادهای بلند مدت با آنها نمودیم و تولیدکنندگان می‌توانند با تشکیل کنسرسیوم نیازهای پالایشگاهها را تأمین کنند.

جمشیدی دانا همچنین به تهیه شناسنامه فنی برای قطعات اشاره نمود و افزود: در حال حاضر کمیته‌های خودکفایی را در پالایشگاه‌ها فعال نمودیم.

وی ابراز امیدواری نمود: در سال ۹۲ به جای ساخت قطعات، ساخت تجهیزات را داشته باشیم به طوری که پیمانکاران به جای ساخت تک تک قطعات مجموعه‌ای از قطعات را بسازند.

جمشیدی دانا همچنین به انعقاد قراردادهای جهت تسهیل در روند خودکفایی کالا اشاره کرد و تأکید نمود: سازندگان داخلی بایستی تلاش کنند به جای مهندسی معکوس بتوانند دانش فنی ساخت قطعات را به دست آورند.

۳ دلیل تاخیر توسعه عسلویه

مدیرعامل شرکت نفت و گاز پارس از افزایش ۵۰ میلیون متر مکعبی ظرفیت تولید گاز این شرکت در سال ۹۲ خبر داد و گفت: فازهای ۱۲، ۱۵ و ۱۶ پارس جنوبی امسال به تولید می‌رسد. محمدرضا زهیری در حاشیه برگزاری هجدهمین نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی در جمع خبرنگاران افزود: در سال حماسه سیاسی و حماسه اقتصادی در فاز ۱۵ و ۱۶، دوازده میلیون متر مکعب، در فاز ۱۲، ۲۵ میلیون متر مکعب و با توسعه فاز ۴ و ۵ حدود ۸ میلیون متر مکعب و نیز از طریق چند طرح توسعه‌ای دیگر در مجموع ۵۰ میلیون مترمکعب به ظرفیت تولید پارس جنوبی افزوده خواهد شد.

وی با بیان اینکه در ۱۰ فاز فعال در پارس جنوبی حدود ۳۰۰ میلیون متر مکعب در روز گاز شیرین برداشت می‌شود و در سال گذشته این رقم تثبیت شد، افزود: تولید میعانات گازی در پارس جنوبی در حدود ۱۳۵ میلیون متر مکعب در سال گذشته بود و تولید آل بی جی نیز به حدود ۳ میلیون تن در سال ۹۱ رسید و در مجموع موفق شدیم حدود ۸۸ میلیارد مترمکعب گاز را به شبکه تزریق کنیم.

سکوه‌های فازهای ۱۶ و ۱۵ پارس جنوبی تا ۸ ماه دیگر آماده خواهد شد و پالایشگاه آن نیز تا نیمه اول سال جاری آماده بهره‌برداری می‌شود و به تدریج تا پایان این سال این فازها به بهره‌برداری خواهد رسید

وضعیت ساخت به سمت تولید دکل با کیفیت مناسب و زمان مشخص شده در قرارداد حرکت کنند.

وی با اشاره به این که توسعه خدمات فنی مهندسی یکی از اهداف شرکت حفاری شمال است، گفت: در حال حاضر با ترکمنستانی ها همکاری داریم و با کشورهای عراق و عمان نیز در حال مذاکره برای حفاری میادین این کشورها هستیم.

خادمی با بیان این که شرکت حفاری شمال ۱۰ دکل خشکی و ۴ دکل دریایی در اختیار دارد، افزود: هم‌اکنون با کمبود ناوگان حفاری در کشور مواجه هستیم و دکل های داخلی جوابگوی نیازهای ما نیست، از این رو وزارت صنعت باید برای توانمند کردن سازندگان داخلی اقدامات موثری را انجام دهد، مسئله ای که این وزارتخانه تاکنون از آن غافل مانده است. مدیر عامل شرکت حفاری شمال با بیان این که این شرکت بزرگترین مالک دستگاه های حفاری دریایی در کشور است، تاکید کرد: دکل های حفاری این شرکت با تکنولوژی های متفاوتی ساخته و راه اندازی می شود.

وی درباره آخرین روند فعالیت دکل حفاری سحر یک نیز اظهار داشت: این دکل که در میدان فرزاد A در خلیج فارس مستقر شده است، کار حفاری یک حلقه چاه اکتشافی را تمام کرده است. خادمی همچنین به آغاز حفاری دومین چاه نفتی در میدان سردار جنگل اشاره کرد و افزود: کار حفاری توسط سکوی امیرکبیر در این چاه به خوبی پیش می رود.

وی از برنامه این شرکت برای خرید ۱۴ دکل حفاری (۱۰ دکل خشکی و ۴ دکل حفاری) خبر داد و خاطرنشان کرد که ۸۰ درصد از مبلغ مورد نیاز برای خرید این دستگاه ها از سوی شرکت سازنده فاینانس شده است.

خادمی میزان سرمایه مورد نیاز برای ساخت این تعداد دکل حفاری را یک میلیارد دلار اعلام کرد و ادامه داد: برای تامین سهم ۲۰ درصدی ما از این میزان با دستور وزیر نفت از طریق وام صندوق توسعه ملی اقدام خواهیم کرد. مدیرعامل شرکت حفاری شمال تعداد دستگاه های حفاری در اختیار این شرکت را ۱۳ دکل خشکی و دریایی اعلام کرد و گفت: هم‌اکنون دکل های خشکی در مناطقی از استان های فارس، ایلام، کرمانشاه و خراسان در حال حفاری هستند.

احداث اولین مخزن ذخیره استراتژیک نفت

مدیرعامل شرکت پایانه های نفتی از احداث اولین ذخایر استراتژیک نفت با ظرفیت ۱۰ میلیون بشکه در ایران خبر داد.

سیدپرویز موسوی در یک نشست خبری که در هجدهمین نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی برگزار شد گفت: شرکت پایانه های نفتی به عنوان آخرین حلقه اتصال زنجیره ای نفت مسئولیت صادرات نفت خام را بر عهده دارد.

مدیرعامل شرکت پایانه های نفتی ادامه داد: سال گذشته این شرکت توانست ۹۰۰ نفت کش را

بارگیری و به مقاصد مختلف دنیا ارسال کند. موسوی خاطرنشان کرد: پروژه های مختلفی را در دستور کار داریم که مهمترین آنها اختصاص ۴ مخزن یک میلیون بشکه ای است که در مدت ۳۶ ماه و با هزینه ۴۲ میلیارد تومان احداث می شود. وی با اشاره به راه اندازی حوضچه ذخیره نفت و فرآورده های نفتی در جزیره خارک نیز گفت: برای ساخت آن حوضچه ۴۶ میلیارد تومان پیش بینی شده است که سعی می کنیم این حوضچه را هرچه زودتر احداث کنیم.

مدیرعامل شرکت پایانه های نفتی با اشاره به احداث و راه اندازی گوی های شناور در شرکت پایانه های نفتی تصریح کرد: این گوی شناور را نیز که توسط متخصصین داخلی احداث شده است بزودی در جزیره خارک به آب می اندازیم.

موسوی با اشاره به احداث مخازن زیرزمینی ذخیره سازی نفت خام با ظرفیت ۱۰ میلیون بشکه گفت: این مخازن به عنوان مخازن استراتژیک مطرح است و برای اولین بار در ایران احداث می شود.

۸ طرح پتروشیمی در انتظار افتتاح رسمی

مدیرعامل شرکت ملی پتروشیمی ایران با اعلام اینکه حجم تولید محصولات پتروشیمی امسال ۶۰ میلیون تن می شود گفت: سال گذشته سهم پتروشیمی از درآمدهای غیرنفتی ۳۴.۹ درصد بود که در مقایسه با سال پیش از آن (سال ۹۰) حدود ۱۰ درصد کاهش یافت.

عبدالحسین بیات در نشست خبری حاشیه هجدهمین نمایشگاه نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی افزود: ۳۱ طرح پتروشیمی در قالب طرح های مهر ماندگار با ظرفیت اسمی ۱۳ میلیون تن مصوب شد که ۵.۶ میلیارد دلار اعتبار برای اجرای آنها نیاز است.

وی با بیان این که از طرح های مذکور ۱۷ طرح تا پایان سال ۹۱ افتتاح شد، تصریح کرد: بر این اساس ۸ میلیون و ۱۵۷ هزار تن به ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی کشور افزوده شد.

معاون وزیر نفت با بیان این که ۱۴ طرح باقیمانده نیز ۴ میلیون و ۸۳۵ هزار تن به ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی اضافه می کند، گفت: در مجموع با اجرای طرح های مهر ماندگار صنعت پتروشیمی ظرفیت تولید به سالانه ۶۰ میلیون

افزایش خواهد یافت. بیات با تاکید بر این که ۸ طرح پتروشیمی در انتظار افتتاح رسمی هستند، اظهار کرد: البته تولید در این مجتمع ها آغاز شده است که منتظر حضور مسئولان کشور برای بهره برداری رسمی از آنها هستیم.

وی با بیان این که پلی اتیلن پتروشیمی ایلام در اردیبهشت امسال به بهره برداری می رسد، افزود: از دیگر طرح هایی که امسال به نتیجه می رسد میتوان به طرح های زیربنایی عسلویه نظیر اسکله صادراتی فاز ۲ و فاز یک نیروگاه پتروشیمی دماوند اشاره کرد. مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران با تاکید اینکه برنامه های توسعه ای پتروشیمی در حال اجراست، گفت: تامین منابع مالی طرح های پتروشیمی مهم ترین چالش پیش روی ماست که تلاش کرده ایم از منابع صندوق توسعه ملی و همچنین فاینانس های خارجی این مشکل را برطرف کنیم.

بیات با اشاره به این که ۲۱ طرح پتروشیمی در مسیر تامین فاینانس قرار دارند که تاکنون مجوز ۵ طرح صادر شده است، تصریح کرد: همچنین از محل منابع صندوق توسعه ملی برای ۱۷ طرح تامین اعتبار خواهد شد که مجموع این اعتبارات حدود ۶ میلیارد دلار برآورد می شود.

وی در ادامه با بیان اینکه سال گذشته ۴۱ میلیون تن محصولات پتروشیمی تولید شد، گفت: از این میزان ۲۸ میلیون تن در اختیار مصرف کنندگان قرار گرفت و بقیه نیز به کشورهای مختلف صادر شد.

این مقام مسئول با بیان این که خاورمیانه با ۳۱.۳ درصد، چین با ۲۷.۲، خاور دور با ۱۸.۵، هند با ۱۰.۳، آفریقا با ۶.۲ و سایر نقاط دنیا ۵.۵ درصد مشتریان پتروشیمی ایران بوده اند، اظهار کرد: بعضی از کشورهای همسایه، روس ها و کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس تقاضاهای فراوانی برای محصولات پتروشیمی ایران دارند اما با توجه به سقف کنونی تولید امکان صادرات به این کشورها وجود ندارد.

مدیرعامل شرکت ملی پتروشیمی در ادامه با اشاره تامین ۸۰ درصد از نیاز تجهیزاتی پتروشیمی از تولید کنندگان داخلی، گفت: در بحث خودکفایی، ۲۵ کاتالیست بومی سازی شده که ۵ کاتالیست به تولید انبوه رسیده است، ضمن آن که بومی سازی ۲۰ کاتالیست جدید نیز در دستور کار قرار دارد.

هم اکنون با کمبود ناوگان حفاری در کشور مواجه هستیم و دکل های داخلی جوابگوی نیازهای ما نیست، از این رو وزارت صنعت باید برای توانمند کردن سازندگان داخلی اقدامات موثری را انجام دهد

اِپها مات مصوبه مجلسی درباره سهم صندوق توسعه ملی از درآمد پالایشگاه‌ها

مصوبه مجلس درباره معاف نشدن پالایشگاه‌ها از پرداخت سهم ۲۶ درصدی صندوق توسعه ملی با توجه به اظهارات معاون بودجه معاونت برنامه‌ریزی رئیس‌جمهور با دو ابهام جدی روبروست. علیرضا ضیغمی مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی چندی پیش از مذاکره با دولت و مجلس برای پرداخت نشدن سهم ۲۶ درصدی صندوق توسعه ملی از درآمدهای صادراتی پالایشگاه‌ها به دلیل از بین رفتن حاشیه سود آنها خبر داد و گفت: دولت و مجلس قول داده‌اند امسال در بودجه ۹۲ لااقل پالایشگاه‌های خصوصی از واریز سهم ۱،۵ میلیارد دلاری صندوق توسعه ملی مستثنی شوند.

منابع طبیعی و تولید محصول از آنها بخش بزرگی از این منطق را منتفی می‌کند. البته در قانون برنامه درآمدهای حاصل از صادرات فرآورده‌های نفتی یکی از منابع صندوق توسعه ملی دانسته شده است اما نامی از پتروشیمی‌ها در این قانون وجود ندارد. مطلبی که ابهام دوم این مصوبه را موجب شده است.

ابهام دوم: پتروشیمی‌ها هم باید سهمی به صندوق توسعه ملی بپردازند؟

ممبینی در ادامه به پتروشیمی‌ها نیز درباره پرداخت سهم صندوق توسعه ملی اشاره کرده بود و درباره رانت آنها نیز بابت خوراک ارزان سخن گفته بود: «اگر پالایشگاه‌ها و مجتمع‌های پتروشیمی که از خوراک نفت خام به نرخ ۱۷ دلار در هر بشکه استفاده کنند، چون این قیمت در واقع یک نرخ یارانه‌دار است، به طور قطع هنگام صادرات فرآورده باید سهم ۲۶ درصد صندوق توسعه ملی را بپردازد.»

پتروشیمی‌های خوراک مایع خوراک خود را بر اساس قیمت‌های فوب خلیج فارس دریافت می‌کنند و تنها بخش رانت آنها به تفاوت نرخ ارز پایه دریافت خوراک و فروش محصول آنها است. اما علی‌رغم اینکه صحبت‌های ممبینی درباره رانت خوراک ارزان لااقل درباره خوراک گاز پتروشیمی‌ها کاملاً صحیح است و مجلس نیز برای سومین بار با پایین نگه‌داشتن قیمت گاز یک منفعت چند ده هزار میلیارد تومانی را برای پتروشیمی‌های گازی اغلب خصوصی از محل منابع ملی تصویب کرد اما واقعیت آن است که این رانت تنها با منطقی کردن قیمت خوراک گاز از بین می‌رود و پرداخت سهم به صندوق توسعه ملی راهکار از بین بردن این رانت کلان نیست.

در عین حال در قانون برنامه پنجم نیز اشاره‌ای به واریز سهم صندوق توسعه ملی از درآمدهای پتروشیمی‌ها چه دولتی و چه خصوصی نشده و مشخص نیست استناد معاون بودجه معاونت برنامه‌ریزی درباره پرداخت سهم صندوق توسعه ملی از سوی پتروشیمی‌ها به کدام قانون است.

پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی است که نفت را به قیمت یارانه‌ای (۱۷ یا ۳۴ دلار) از شرکت ملی نفت تحویل می‌گیرد و آن را به قیمت فوب منهای ۵ درصد به پالایشگاه‌ها تحویل می‌دهد و فرآورده‌های نفتی را نیز به قیمت فوب منهای ۵ درصد از پالایشگاه‌ها تحویل می‌گیرد.

پالایش و پخش این فرآورده‌ها را به قیمت یارانه‌ای در بین همه مصرف‌کنندگان اعم از صنعتی و نیروگاهی و خانوارها توزیع می‌کند.

تحویل نفت به قیمت ۳۷ دلار به پالایش و پخش در واقع همان یارانه دولتی فرآورده‌های نفتی است و پالایشگاه‌ها براساس قیمت‌های نزدیک به فوب خوراک خود را تحویل گرفته و فرآورده تولیدی خود را تحویل می‌دهند.

با این حساب در واقع هیچ یک از پالایشگاه‌ها نفت را به قیمت یارانه‌ای ۳۴ دلاری دریافت نمی‌کنند و براساس گفته ممبینی نباید سهمی را به صندوق توسعه ملی پرداخت کنند.

از سوی دیگر عملاً این شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی است که کل نفت مصرفی پالایشگاه‌ها را به قیمت ۳۴ دلار تحویل می‌گیرد و در این شرایط بر اساس گفته ممبینی مشخص نیست تکلیف پرداخت سهم صندوق توسعه ملی چیست. اشاره به این نکته بی‌فایده نیست که عرضه نفت با قیمت نزدیک به فوب روی راندمان و بهره‌وری پالایشگاه‌ها تأثیر مثبت به سزایی دارد و هزینه‌های از دست رفته را برای آنها بسیار کم می‌کند و به عبارت دقیق‌تر پالایشگاه‌ها انگیزه بالاتری برای بهبود راندمان و تولید محصولات با ارزش‌تر مانند بنزین و گازوئیل به جای محصولات کم ارزش مانند نفت کوره خواهند داشت.

باید توجه کرد که قیمت غیر واقعی ارز مورد محاسبه برای تحویل خوراک و تفاوت آن با ارز آزاد که مبنای صادرات فرآورده‌های نفتی است می‌تواند برای پالایشگاه‌ها منفعت‌زا باشد اما منطق واریز درآمدهای نفتی به صندوق توسعه ملی آن بوده است که ورود درآمد فروش منابع طبیعی به اقتصاد بدون ایجاد ارزش افزوده و فرآوری به اقتصاد مشکلات جدی ایجاد می‌کند. فرآوری

خواسته پالایشگاه‌ها در کمیسیون تلفیق بودجه ۹۲ تصویب شد اما مجلس در صحن علنی با این امر موافقت نکرد و نمایندگان پرداخت نشدن سهم صندوق توسعه ملی را یک رانت دانستند.

چنانکه غلامرضا کاتب سخنگوی کمیسیون تلفیق در این باره گفت: این بند موجب مشکلاتی از جمله رانت‌خواری پالایشگاه‌های خصوصی می‌شد و دلیلی نداشت حکم یک قانون بالادستی را به وسیله یک حکم غیر روشن در قانون بودجه حذف کنیم.

ابهام اول: معافیت پالایشگاه‌هایی که خوراک آزاد می‌گیرند از پرداخت سهم صندوق توسعه

بعد از اعلام تصمیم مجلس به پابندی به قانون برنامه و نپذیرفتن پیشنهاد کمیسیون تلفیق، رحیم ممبینی معاون بودجه معاونت برنامه‌ریزی رئیس‌جمهور در گفت‌وگو با فارس اظهار داشت که پالایشگاه‌هایی که نفت را به قیمت ۹۵ درصد فوب خلیج فارس دریافت می‌کنند از پرداخت سهم صندوق توسعه ملی معاف هستند و پالایشگاه‌هایی که نفت خام را به قیمت پایین تر از فوب یعنی حدود ۱۷ دلار در هر بشکه دریافت می‌کنند باید سهم صندوق توسعه ملی را از صادرات فرآورده‌های خود بپردازند. وی تأکید کرده بود: «به طور ساده می‌گویم پالایشگاه‌ها و مجتمع‌های پتروشیمی که قیمت خوراک را به نرخ دولتی ۱۷ دلار می‌گیرند باید سهم ۲۶ درصد را به صندوق توسعه ملی بدهند، ولی اگر قیمت خوراک ۹۵ درصد فوب خلیج فارس بود، نیازی به پرداخت ۲۶ درصد سهم صندوق توسعه ملی نیست.»

اما این گفته ممبینی که در واقع بیشتر برای شفاف کردن فضای بازار سرمایه اظهار شده بود، ابهامات جدیدی ایجاد کرد. واقعیت آن است که در حال حاضر تقریباً همه پالایشگاه‌های کشور نفت را به قیمت فوب منهای ۵ درصد دریافت می‌کنند و این مسئله در صورت‌های مالی پالایشگاه‌های بورسی کاملاً قابل مشاهده است. به عبارت دقیق‌تر در واقع این شرکت ملی

تحویل نفت به قیمت ۳۷ دلار به پالایش و پخش در واقع همان یارانه دولتی فرآورده‌های نفتی است و پالایشگاه‌ها براساس قیمت‌های نزدیک به فوب خوراک خود را تحویل و فرآورده تولیدی خود را تحویل می‌دهند